

2023/2225

30.10.2023

DIRETTIVA (UE) 2023/2225 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-18 ta' Ottubru 2023

dwar ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur u li tħassar id-Direttiva 2008/48/KE

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 114 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislativ intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislativa ordinarja ⁽²⁾,

Billi:

- (1) Id-Direttiva 2008/48/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾ tistabbilixxi regoli fil-livell tal-Unjoni dwar il-ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur.
- (2) Fl-2014, il-Kummissjoni pprezentat rapport dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE. Fl-2020, il-Kummissjoni pprezentat it-tieni rapport dwar l-implimentazzjoni ta' dik id-Direttiva u Dokument ta' Hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni bir-riżultati ta' programm dwar l-idoneità u l-prestazzjoni tar-regolamentazzjoni tad-Direttiva li kienet tinkludi konsultazzjoni wiesgħa mal-partijiet ikkonċernati rilevanti.
- (3) Dawk ir-rapporti u l-konsultazzjonijiet żvelaw li d-Direttiva 2008/48/KE kienet parzjalment effettiva fl-iżgurar ta' standards għoljin ta' protezzjoni tal-konsumatur u fit-trawwim tal-iżvilupp ta' suq uniku għall-kreditu, u li dawn l-oġġetti għadhom rilevanti. Ir-raġunijiet għaliex id-Direttiva kienet biss parzjalment effettiva jirriżultaw kemm mid-Direttiva nnifisha, bħal pereżempju kliem mhux preċiż ta' artikoli partikolari, kif ukoll minn fatturi esterni, bħall-iżviluppi marbuta mad-diġitalizzazzjoni, l-applikazzjoni Prattika u l-infurzar fl-Istati Membri kif ukoll mill-fatt li ċerti aspetti tas-suq tal-kreditu għall-konsumatur mhux koperti minn dik id-Direttiva.
- (4) Id-diġitalizzazzjoni kkontribwiet għal żviluppi tas-suq li ma kinux previsti fiż-żmien meta giet adottata d-Direttiva 2008/48/KE. Fil-fatt, l-iżviluppi teknoloġiċi rapidi rreġistrati mill-adozzjoni ta' dik id-Direttiva 'l hawn għadu bidliet sinifikanti fis-suq tal-kreditu għall-konsumatur, kemm min-naħa tal-forniment kif ukoll min-naħa tad-domanda, bħall-holqien ta' prodotti godda u l-evoluzzjoni tal-imġiba u l-preferenzi tal-konsumatur.
- (5) Il-formulazzjoni mhux preċiża ta' ċerti dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2008/48/KE, li jippermettu lill-Istati Membri jadottaw dispożizzjonijiet diverġenti li jmorru lil hinn minn dawk previsti f'dik id-Direttiva, irriżultaw f'qafas regolatorju frammentat fl-Unjoni kollha f'għadd ta' aspetti tal-ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur.
- (6) Is-sitwazzjoni de facto u de jure li tirriżulta minn dawk id-differenzi nazzjonali f'xi każijiet twassal għal distorsjonijiet tal-kompetizzjoni fost il-kredituri fl-Unjoni u tohloq ostakli għas-suq intern. Is-sitwazzjoni tillimita l-kapaċità tal-konsumaturi li jibbenefikaw minn offerta li qed tiżied gradwalment ta' kreditu transfruntier, li hija mistennija li tkompli tikber bħala riżultat tad-diġitalizzazzjoni. Dawk id-distorsjonijiet u restrizzjonijiet jista' mbagħad ikollhom konsegwenzi f'termini ta' domanda mnaqqsa għal oġġetti u servizzi. Is-sitwazzjoni twassal ukoll għal livell inadegwat u inkonsistenti ta' protezzjoni għall-konsumaturi fl-Unjoni kollha.

⁽¹⁾ ĠU C 105, 4.3.2022, p. 92.

⁽²⁾ Il-Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-12 ta' Settembru 2023 (għadha mhux ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) and d-Deċiżjoni tal-Kunsill tad-9 ta' Ottubru 2023.

⁽³⁾ Direttiva 2008/48/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2008 dwar ftehim ta' kreditu għall-konsumatur u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 87/102/KEE (ĠU L 133, 22.5.2008, p. 66).

- (7) F'dawn l-ahhar snin, il-kreditu offrut lill-konsumaturi evolva u ddiversifika b'mod konsiderevoli. Tfaċċaw prodotti ta' kreditu ġodda, b'mod partikolari fl-ambjent online, u l-użu tagħhom qed ikompli jiżviluppa. Dan wassal għal incertezza legali fir-rigward tal-applikazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE għal prodotti ġodda bħal dawn.
- (8) Din id-Direttiva tikkomplementa r-regoli stabbiliti fid-Direttiva 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*). Sabiex tiġi żgurata ċ-ċertezza legali, jenhtieg li jiġi ċċarat li f'każ ta' kunflitt bejn id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u dawk f'dik id-Direttiva, jenhtieg li japplikaw id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva bħala *lex specialis*.
- (9) F'konformità mal-Artikolu 26 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), is-suq intern jikkonsisti f'żona li fiha jiġu żgurati l-moviment liberu ta' oġġetti, persuni u servizzi. Jenhtieg li l-iżvilupp ta' qafas legali aktar trasparenti u effiċjenti għall-kreditu għall-konsumatur iżid il-fiduċja u l-protezzjoni tal-konsumaturi, u jiffacilita l-iżvilupp ta' attivitajiet transfruntiera.
- (10) Sabiex ikun hemm titjib tal-funzjonament tas-suq intern għall-kreditu għall-konsumaturi, jenhtieg li jiġi previst qafas tal-Unjoni armonizzat f'għadd ta' oqsma ċentrali. Fid-dawl tas-suq tal-kreditu għall-konsumaturi li qed jiżviluppa, b'mod partikolari fl-ambjent online, u taż-żieda fil-mobbiltà taċ-ċittadini tal-Unjoni, legiżlazzjoni tal-Unjoni li thares 'il quddiem u li kapaċi tadatta ruhha għal forom futuri ta' kreditu u li tagħti lill-Istati Membri l-livell xieraq ta' flessibbiltà fl-implimentazzjoni tagħhom ser tgħin biex jiġu stabbiliti kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għan-negozji.
- (11) L-Artikolu 169(1) u l-Artikolu 169(2)(a) TFUE jipprevedi li l-Unjoni għandha tikkontribwixxi biex jinkiseb livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur permezz ta' miżuri adottati skont l-Artikolu 114 TFUE. L-Artikolu 38 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-"Karta") jipprevedi li l-politiki tal-Unjoni għandhom jiżguraw livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur.
- (12) Huwa importanti li l-konsumaturi jibbenefikaw minn livell għoli ta' protezzjoni. Għalhekk, jenhtieg li jkun possibbli li l-moviment liberu tal-offerti ta' kreditu jsir bl-aħjar kundizzjonijiet kemm għal dawk li joffru l-kreditu kif ukoll għal dawk li jkollhom b'żonnu, b'attenzjoni dovuta għal sitwazzjonijiet speċifiċi fl-Istati Membri.
- (13) Armonizzazzjoni shiha hija mehtieġa sabiex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha fl-Unjoni jgawdu livell għoli u ekwivalenti ta' protezzjoni tal-interessi tagħhom u biex jinholoq suq intern li jiffunzjona tajjeb. Għalhekk, jenhtieg li l-Istati Membri ma jithallew x iżommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali li jiddevjaw minn dawk stabbiliti f'din id-Direttiva, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'din id-Direttiva. Madankollu, tali restrizzjoni jenhtieg li tapplika biss fejn hemm dispożizzjonijiet armonizzati f'din id-Direttiva. Fejn tali dispożizzjonijiet armonizzati ma jeżistux, jenhtieg li l-Istati Membri jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu legiżlazzjoni nazzjonali. Bl-istess mod, jenhtieg li l-Istati Membri jkollhom il-possibbiltà li jzommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali dwar l-obbligazzjoni in solidum tal-fornitur ta' oġġetti jew il-fornitur ta' servizzi u l-kreditur. Jenhtieg li l-Istati Membri jkollhom ukoll il-possibbiltà li jzommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali dwar il-kanċellazzjoni ta' kuntratt għall-bejgħ ta' oġġetti jew il-provvista ta' servizzi fejn il-konsumatur jeżercita d-dritt tiegħu ta' rtirar mill-ftehim ta' kreditu. F'dak ir-rigward, l-Istati Membri, fil-każ ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa, jenhtieg li jithallew jistipulaw perjodu minimu li għandu jgħaddi bejn il-mument meta l-kreditur jitlob ir-rimborz u l-jum li fiha il-kreditu għandu jiġi rimborzat.
- (14) Id-definizzjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva jiddeterminaw il-kamp ta' applikazzjoni tal-armonizzazzjoni. L-obbligu tal-Istati Membri li jittrasponu din id-Direttiva, għaldaqstant, jenhtieg li jkun limitat għall-kamp ta' applikazzjoni tagħha kif iddeterminat b'dawk id-definizzjonijiet. Madankollu, jenhtieg li din id-Direttiva tkun mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni mill-Istati Membri, f'konformità mad-dritt tal-Unjoni, mad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva għal oqsma mhux koperti mill-kamp ta' applikazzjoni tagħha. B'hekk Stat Membru jista' jzomm jew jintroduċi legiżlazzjoni nazzjonali li tikkorrispondi għal din id-Direttiva jew għal uħud mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva dwar il-ftehimiet ta' kreditu li jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tagħha, pereżempju dwar ftehimiet ta' kreditu li mal-konkluzjoni tagħhom il-konsumatur jintalab jiddepożita oġġett bħala garanzija fil-kustodja tal-kreditur u fejn ir-responsabbiltà tal-konsumatur tkun strettament limitata għal dak l-oġġett iddepożitat, jew fuq ftehimiet ta' kreditu li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' aktar minn EUR 100 000. Barra minn hekk, l-Istati Membri jistgħu japplikaw din id-Direttiva wkoll għal kreditu konness, li ma jaqax taht id-definizzjoni ta' ftehim ta' kreditu konness stabbilit f'din id-Direttiva. Għalhekk, id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva dwar il-ftehimiet ta' kreditu konnessi jistgħu jiġu applikati għal ftehimiet ta' kreditu li jservu biss parzjalment biex jiffinanzjaw kuntratt għall-forniment ta' oġġetti jew il-provvista ta' servizz.

(*) Id-Direttiva 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2002 li tikkonċerna t-tqeghid fis-suq b'distanza ta' servizzi finanzjarji ta' konsumaturi u li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 90/619/KEE u d-Direttivi 97/7/KE u 98/27/KE (ĠU L 271, 9.10.2002, p. 16).

- (15) Ghadd ta' Stati Membri applikaw id-Direttiva 2008/48/KE għal oqsma mhux koperti mill-kamp ta' applikazzjoni tagħha sabiex itejbu l-livell ta' protezzjoni tal-konsumatur, filwaqt li Stati Membri oħra għandhom regoli nazzjonali differenti li jirregolaw dawk l-oqsma li jirriżultaw mill-ispeċifitàjiet tas-suq, u b'hekk iżommu ċerti divergenzi bejn id-dritt nazzjonali ta' Stati Membri differenti fir-rigward ta' dawk it-tipi ta' krediti. Fil-fatt, diversi ftehimiet ta' kreditu li ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE jistgħu jkunu ta' detriment għall-konsumaturi, inkluż ftehimiet ta' kreditu ta' terminu qasir bi prezz għoli li l-ammont tagħhom ikun tipikament aktar baxx mill-limitu minimu ta' EUR 200 stabbilit minn dik id-Direttiva. F'dak il-kuntest, u bil-għan li jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur u biex jiġi ffaċilitat is-suq tal-kreditu għall-konsumatur transfruntier, din id-Direttiva jenħtieġ li jkopri xi ftehimiet li kienu esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE, bħal ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' inqas minn EUR 200. Bl-istess mod, prodotti oħra li jistgħu jkunu ta' detriment, minhabba l-kostijiet għoljin li jinvolvu jew it-tariffi għoljin fil-każ ta' hlasijiet maqbuża, jenħtieġ li jkunu koperti minn din id-Direttiva, biex tiġi żgurata trasparenza akbar u protezzjoni ahjar tal-konsumatur, li jirriżultaw f'fiduċja akbar mill-konsumatur. Għal dan il-għan, il-ftehimiet ta' kiri jew ta' lokazzjoni bl-opzjoni ta' xiri, il-ftehimiet ta' kreditu fil-forma ta' faċilità ta' overdraft u fejn il-kreditu għandu jithallas lura fi żmien xahar, il-ftehimiet ta' kreditu fejn il-kreditu jingħata mingħajr imghax u mingħajr ebda imposta oħra, u l-ftehimiet ta' kreditu li skont it-termini tagħhom il-kreditu għandu jithallas lura fi żmien tliet xhur u jithallsu biss impoſti insinifikanti jenħtieġ li ma jiġux esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva. Madankollu, għal xi whud minn dawk il-ftehimiet ta' kreditu li ġew esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2008/48/KE u li jenħtieġ li jkunu koperti taħt din id-Direttiva, jiġifieri ftehimiet ta' kreditu li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' inqas minn EUR 200, kreditu mogħti mingħajr imghax u mingħajr ebda imposta oħra u b'impoſti limitati biss pagabbli mill-konsumatur għal hlasijiet tard u kreditu li għandu jithallas lura fi żmien tliet xhur b'impoſti insinifikanti biss, jenħtieġ li l-Istati Membri jkunu jistgħu jeskludu l-applikazzjoni ta' għadd definit u limitat ta' dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva relatati mar-reklamar, l-informazzjoni prekuntrattwali u l-informazzjoni kuntrattwali, sabiex jiġi evitat piż bla bżonn għall-kredituri, b'kont mehud tal-ispeċifitàjiet tas-suq u l-karatteristiċi partikolari ta' dawk il-ftehimiet ta' kreditu, bħat-tul ta' żmien iqsar tagħhom, filwaqt li jiġi żgurat livell oghla ta' protezzjoni tal-konsumatur.
- (16) L-iskemi "Ixtri issa, hallas aktar tard" fejn il-kreditur jagħti kreditu lil konsumatur għall-iskop esklussiv li jixtri oġġetti jew servizzi pprovduti minn fornitur, li huma għodod finanzjarji digitali godda li jippermettu lill-konsumaturi jixtru u jhallsuhom maż-żmien, jingħataw spiss mingħajr imghax u mingħajr ebda imposta oħra, u għalhekk jenħtieġ li jiġu inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva.
- (17) Ċerti hlasijiet differiti, fejn fornitur ta' oġġetti jew fornitur ta' servizzi jagħti lill-konsumatur żmien biex ihallas għal oġġett jew servizz mingħajr imghax u mingħajr ebda imposta oħra hlief għal impoſti limitati għal hlasijiet tard skont id-dritt nazzjonali, jenħtieġ li jiġu esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva, dment li ma jkun hemm l-ebda parti terza, bħal fl-iskemi "ixtri issa, hallas aktar tard", li joffru kreditu għall-oġġett jew is-servizz u li l-hlas għandu jitwettaq fl-intier tiegħu f'perjodu ta' żmien limitat ta' 50 jum mill-konsenja tal-oġġett jew il-provvista tas-servizz. Fil-fatt, tali hlasijiet differiti huma Prattiki kummerċjali użati b'mod komuni biex il-konsumaturi jkunu jistgħu jhallsu biss wara li jirċievu l-oġġetti jew is-servizzi, li huma ta' benefiċċju għall-konsumaturi, pereżempju fil-każ ta' hlas differit ta' kontijiet mediċi fejn l-isptarijiet jagħtu żmien lill-konsumaturi biex ihallsu għall-ispejjeż mediċi. Jenħtieġ li dik l-eskluzjoni tkun ristretta għal ċerti fornituri online kbar ta' prodotti jew ta' servizzi li jkollhom aċċess għal bazi kbira ta' konsumaturi, fejn parti terza la tkun qadi toffri u lanqas tixtri kreditu u fejn il-hlas irid jitwettaq fl-intier tiegħu fi żmien 14-il jum mill-konsenja tal-oġġetti jew il-provvista tas-servizzi, mingħajr imghax u mingħajr ebda imposta oħra u b'impoſti limitati biss pagabbli mill-konsumatur għal hlasijiet tard impoſti f'konformità mad-dritt nazzjonali. Fornituri online kbar bħal dawn, meta jitqiesu l-kapaċitàjiet finanzjarji tagħhom u l-kapaċità tagħhom li jixprunaw lill-konsumaturi lejn xiri impulsiv u potenzjalment konsum żejjed, inkella jkunu jistgħu joffru hlas differit b'mod estensiv hafna mingħajr ebda salvagwardja għall-konsumaturi u jdgħajfu l-kompetizzjoni ġusta ma' fornituri oħra ta' oġġetti jew fornituri oħra ta' servizzi. Restrizzjoni bħal din dejjem tippermetti lill-konsumaturi jagħmlu hlasijiet b'mod konvenjenti fi żmien ġimagħtejn, filwaqt li tiżgura li, jekk fornituri online kbar ta' oġġetti jew ta' servizzi jkunu jridu jipprovdut kreditu fuq skala kbira b'perjodu ta' żmien itwal, ikunu soġġetti għal din id-Direttiva.
- (18) Kif deskritt fil-premessa 17 tar-Regolament (UE) 2015/751 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁵⁾, il-karti ta' debitu differit huma kards ta' kreditu disponibbli b'mod komuni fis-suq fejn l-ammont totali ta' tranżazzjonijiet jiġi ddebitat mill-kont tad-detentur tal-kard f'data speċifika miftiehma minn qabel, normalment darba fix-xahar, mingħajr imghax li jrid jithallas. Jenħtieġ li l-Istati Membri jkunu jistgħu jeżentaw minn din id-Direttiva ċerti ftehimiet ta' kreditu fil-forma ta' kards ta' debitu differit, peress li tali ftehimiet ta' kreditu jistgħu jgħinu lill-unitajiet domestiċi jaġġustaw ahjar il-baġit tagħhom għal introjtu ta' kull xahar, meta l-kreditu jeħtieġ li jithallas lura fi żmien 40 jum, ikun mingħajr imghax u mingħajr ebda imposta oħra u b'impoſti limitati biss marbuta mal-provvista tas-servizz ta' hlas, u jiġi pprovdut minn istituzzjoni ta' kreditu jew istituzzjoni ta' pagament. Jenħtieġ li dik l-eżenzjoni tkun mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet rilevanti dwar il-faċilitajiet overdraft jew l-overrunning, li għandhom japplikaw f'każ li l-hlas lura jaqbeż il-bilanċ pożittiv fil-kont kurrenti.

(5) Ir-Regolament (UE) 2015/751 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2015 dwar it-tariffi tal-interkambju għat-tranżazzjonijiet ta' pagament permezz ta' kard (ĠU L 123, 19.5.2015, p. 1).

- (19) Ftehimiet ta' kiri u lokazzjoni fejn obbligu jew opzjoni għall-konsumatur li jixtri l-oġġett tal-ftehim mhuwiex stabbilit la fil-ftehim innifsu u lanqas fi kwalunkwe ftehim separat, bħal ftehimiet ta' kera biss, jenhtieg li ma jiġux inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva minhabba li dawn ma jinvolvu l-ebda trasferiment possibbli tal-proprjetà fi tmiem il-kuntratt.
- (20) Barra minn hekk, jenhtieg li l-ftehimiet kollha ta' kreditu sa EUR 100 000 jiġu inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva. Jenhtieg li l-limitu massimu tal-ftehimiet ta' kreditu stabbilit f'din id-Direttiva jkun oġġett minn dak stabbilit fid-Direttiva 2008/48/KE sabiex jitqies l-indiċjar għall-effetti tal-inflazzjoni mill-2008 u fis-snin li ġejjin.
- (21) Fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu li jipprevedu arrangamenti bejn il-kreditur u l-konsumatur fir-rigward ta' ħlas differit jew ta' metodi ta' ħlas lura, fejn il-konsumatur ikun diġà inadempjenti jew x'aktarx li jonqos fil-ftehim ta' kreditu inizjali, meta tali arrangamenti x'aktarx jevitaw il-possibbiltà ta' proċedimenti legali relatati mal-inadempjenza u t-termini tagħhom ma jkunux inqas favorevoli minn dawk stabbiliti fil-ftehim ta' kreditu inizjali, jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistgħu jiddeciedu li japplikaw biss għadd limitat ta' dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, fost l-oħrajn li jeżentaw lill-kredituri mill-obbligu li jwettqu valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja. Dan ma jwaqqafx lill-konsumaturi f'diffikultà li jhallsu milli jiksbu ftehim ta' kreditu gdid li jgħinohom iħallsu lura l-kreditu inizjali tagħhom b'mod aktar faċli. Il-konsumaturi jitqiesu li x'aktarx ikunu inadempjenti pereżempju f'sitwazzjonijiet meta jkunu tilfu l-impjieg tagħhom.
- (22) Mill-2008 'il hawn, il-finanzjament kollettiv żviluppa bħala forma ta' finanzjament disponibbli għall-konsumaturi, tipikament għal spejjeż jew investimenti żgħar. Fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jopera pjattaforma diġitali miftuħa għall-pubbliku sabiex tlaqqa' jew tiffacilita t-tlaqqigh ta' selliefa prospettivi, kemm jekk jaġixxu fl-eżercizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom jew le, ma' konsumaturi li jkunu qegħdin ifittxu finanzjament. Tali finanzjament jista' jiehu l-forma ta' kreditu għall-konsumatur. Meta fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jipprovdu kreditu direttament lill-konsumaturi, jenhtieg li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva li jikkoncernaw lill-kredituri japplikaw għalihom. Meta fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jiffacilitaw l-ghoti ta' kreditu bejn kredituri li jaġixxu fl-eżercizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom, u l-konsumaturi, jenhtieg li l-obbligi għall-kredituri skont din id-Direttiva japplikaw għal dawk il-kredituri. Ftali sitwazzjoni, fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv jaġixxu bħala intermedjarji tal-kreditu, għalhekk jenhtieg li l-obbligi għall-intermedjarji tal-kreditu skont din id-Direttiva japplikaw għalihom.
- (23) Fil-każ ta' tipi speċifiċi ta' ftehimiet ta' kreditu li għalihom huma applikabbli biss xi dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, jenhtieg li l-Istati Membri jibqgħu liberi li jirregolaw, fid-dritt nazzjonali tagħhom, tali tipi ta' ftehimiet ta' kreditu fir-rigward ta' aspetti oħra mhux armonizzati minn din id-Direttiva.
- (24) Il-ftehimiet għall-provvista fuq bażi kontinwa ta' servizzi jew għall-forniment ta' oġġetti tal-istess tip, fejn il-konsumatur iħallas għalihom għat-tul ta' żmien tal-forniment tagħhom permezz ta' pagamenti rateali, jistgħu jvarjaw b'mod konsiderevoli, f'termini ta' interessi tal-partijiet kuntrattwali involuti u l-modalitajiet u prestazzjoni tat-tranzazzjonijiet, minn ftehimiet ta' kreditu koperti minn din id-Direttiva. Għalhekk, jenhtieg li tali ftehimiet ma jitqisux bħala ftehimiet ta' kreditu għall-finijiet ta' din id-Direttiva. Ftehimiet bħal dawn jinkludu, pereżempju, kuntratt ta' assigurazzjoni fejn l-assigurazzjoni tithallas permezz ta' pagament rateali mensili.
- (25) Il-ftehimiet ta' kreditu li jkopru l-ghoti ta' kreditu garantit bi proprjetà immobbli u l-ftehimiet ta' kreditu li l-għan tagħhom huwa li jiffinanzjaw l-akkwist jew iż-żamma ta' drittijiet ta' proprjetà fl-art jew f'kostruzzjoni eżistenti jew ipprogettata inkluż binjiet użati għall-kummerċ, negozju jew professjoni, jenhtieg li jkunu esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva peress li tali ftehimiet huma rregolati mid-Direttiva 2014/17/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽⁶⁾. Madankollu, krediti li l-għan tagħhom huwa r-rinnovazzjoni ta' proprjetà immobbli residenzjali li jinvolvu ammont totali ta' aktar minn EUR 100 000, u li mhumiex iggarantiti la b'ipoteka, jew b'garanzija komparabbli oħra normalment użata fi Stat Membru fuq proprjetà immobbli u lanqas bi dritt relatata ma' proprjetà immobbli, jenhtieg li ma jiġux esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva.
- (26) Din id-Direttiva jenhtieg li tapplika irrispettivament minn jekk il-kreditur ikunx persuna ġuridika jew persuna fiżika. Madankollu, jenhtieg li din id-Direttiva ma taffettwax id-dritt tal-Istati Membri li jillimitaw il-forniment ta' kreditu għall-konsumaturi lill-persuni ġuridiċi biss jew lil ċerti persuni ġuridiċi.

⁽⁶⁾ Id-Direttiva 2014/17/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Frar 2014 dwar kuntratti ta' kreditu għall-konsumaturi marbutin ma' proprjetà immobbli residenzjali u li temenda d-Direttivi 2008/48/KE u 2013/36/UE u r-Regolament (UE) Nru 1093/2010 (ĠU L 60, 28.2.2014, p. 34).

- (27) Ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jenhtieg li japplikaw għal intermedjarji tal-kreditu, li huma persuni fiżiċi u guriċi li, fl-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom, għal remunerazzjoni, jipprezentaw jew joffru ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi, jassistu lill-konsumaturi billi jagħmlu hidma preparatorja rigward ftehimiet ta' kreditu jew jikkonkludu ftehimiet ta' kreditu mal-konsumaturi f'isem il-kreditur.
- (28) Jenhtieg li l-informazzjoni lill-konsumaturi, bħal spjegazzjonijiet adegwati, informazzjoni prekontrattwali, informazzjoni ġenerali u informazzjoni dwar konsultazzjoni ta' bażijiet ta' data, tingħata mingħajr hlas. Jenhtieg li tingħata attenzjoni speċjali lill-htigijiet ta' persuni b'dizabbiltajiet.
- (29) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta. B'mod partikolari, din id-Direttiva tirrispetta bis-shih id-drittijiet għall-protezzjoni tad-*data* personali, għall-proprietà, għan-nondiskriminazzjoni, għall-protezzjoni tal-ħajja tal-familja u dik professjonali, u għall-protezzjoni tal-konsumatur skont il-Karta.
- (30) Jenhtieg li din id-Direttiva tkun mingħajr preġudizzju għar-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*) li japplika għal kwalunkwe pproċessar ta' *data* personali mwettaq minn kredituri u intermedjarji tal-kreditu li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva, u b'mod partikolari mingħajr preġudizzju għall-prinċipji relatati mal-ipproċessar tad-*data* personali stabbiliti fl-Artikolu 5 ta' dak ir-Regolament, inkluż il-minimizazzjoni tad-*data*, il-preċiżjoni u l-limitazzjoni tal-iskop.
- (31) Jenhtieg li l-konsumaturi legalment residenti fl-Unjoni ma jiġux iddiskriminati minhabba n-nazzjonalità jew il-post tar-residenza tagħhom, jew għal xi raġuni oħra kif imsemmi fl-Artikolu 21 tal-Karta meta jitolbu, jikkonkludu jew ikollhom ftehim ta' kreditu fl-Unjoni. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li jiġu offruti kundizzjonijiet differenti ta' aċċess għal kreditu meta dawk il-kundizzjonijiet differenti huma ġustifikati direttament minn kriterji oġġettivi. Barra minn hekk, dan ma għandux jinftehem bħala li johloq obbligu għall-kredituri jew għall-intermedjarji tal-kreditu li jipprovdu servizzi f'oqsma li fihom ma jwettqux negozju.
- (32) Jenhtieg li l-konsumaturi jkunu protetti minn Prattiki Ingusti jew qarrieqa, b'mod partikolari fir-rigward tal-informazzjoni mogħtija mill-kreditur jew mill-intermedjarju tal-kreditu, f'konformità mad-Direttiva 2005/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (**). Dik id-Direttiva tkompli tapplika għall-ftehimiet ta' kreditu u taħdem bħala "xibka ta' sikurezza" li tiżgura li jkun jista' jinżamm livell komuni għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur kontra Prattiki Kummerċjali Ingusti fis-setturi kollha, inkluż billi tikkomplementa liġijiet oħrajn tal-Unjoni.
- (33) Jenhtieg li jiġu stabbiliti dispożizzjonijiet speċifiċi dwar ir-reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu u ċerti elementi ta' informazzjoni standard li għandhom jingħataw lill-konsumaturi sabiex ikunu jistgħu, b'mod partikolari, iqabblu offerti differenti. Jenhtieg li tali informazzjoni standard tingħata b'mod ċar, konċiż u prominenti permezz ta' eżempju rappreżentattiv. Jenhtieg li l-ammont totali tal-kreditu u t-tul ta' żmien tal-hlas lura magħżul mill-kreditur għall-eżempju rappreżentattiv tiegħu jikkorrispondu kemm jista' jkun mal-karatteristiċi tal-ftehim ta' kreditu li l-kreditur jirreklama. Jenhtieg li l-informazzjoni standard tintwera fil-bidu u b'mod li jispikka, b'mod ċar u f'format attraenti. Jenhtieg li din l-informazzjoni tkun tista' tinqara faċilment u tiġi adattata biex jitqiesu r-restrizzjonijiet tekniċi ta' ċerti mezz bħal skrins tal-mobiles. Fuq kanali diġitali, parti mill-informazzjoni standard fl-eżempju rappreżentattiv tista' tiġi pprovduta permezz ta' kklikkjar, skrolljar jew swiping. Madankollu, qabel ma jaċċessaw offerti ta' kreditu, jenhtieg li l-konsumaturi jiġu ppreżentati bl-informazzjoni standard kollha li għandha tiġi inkluża fir-reklamar li jikkonċerna ftehimiet ta' kreditu anke fil-każ ta' kklikkjar, skrolljar jew swiping. Jenhtieg ukoll li l-informazzjoni standard tkun demarkata b'mod ċar minn kwalunkwe informazzjoni addizzjonali marbuta mal-ftehim ta' kreditu. Il-kundizzjonijiet promozzjonali temporanji, bħal rata introduttorja b'rata ta' self aktar baxxa għax-xhur inizjali tal-ftehim ta' kreditu jenhtieg li jiġu identifikati b'mod ċar bħala tali. Jenhtieg li l-konsumaturi jkunu jistgħu jaraw l-informazzjoni essenzjali kollha mad-daqqa t'għajn, anke meta jarawha fuq l-iskrin ta' mobile.

(*) Ir-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' *data* personali u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-*Data*) (ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1).

(**) Id-Direttiva 2005/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Mejju 2005 dwar Prattiki Kummerċjali Żleali fin-negozju mal-konsumatur fis-suq intern li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 84/450/KEE, id-Direttivi 97/7/KE, 98/27/KE u 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (Direttiva dwar Prattiki Kummerċjali Żleali) (ĠU L 149, 11.6.2005, p. 22).

In-numru tat-telefon u l-email tal-kreditur u, fejn applikabbli, tal-intermedjarju tal-kreditu jenhtieg li jiġu kkomunikati wkoll lill-konsumatur biex dan ikun jista' jikkuntattja lill-kreditur jew lill-intermedjarju tal-kreditu malajr u b'mod effiċjenti. Jenhtieg li jiġi pprovdut limitu massimu fejn ma jkunx possibbli li jiġi indikat l-ammont totali ta' kreditu bħala s-somom totali disponibbli, b'mod partikolari fejn ftehim ta' kreditu jagħti lill-konsumatur il-libertà ta' għid b'limitazzjoni rigward l-ammont. Il-limitu massimu jenhtieg li jindika l-ogħla limitu ta' kreditu li jista' jsir disponibbli lill-konsumatur. F'każijiet speċifiċi u ġustifikati, sabiex jittejjeb il-fehim tal-konsumatur tal-informazzjoni mogħtija fir-reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu fejn il-mezz użat ma jippermettix li dik l-informazzjoni tintwera b'mod viżiv, bħal fil-każ tar-reklamar fuq ir-radju, l-ammont ta' informazzjoni mogħtija jenhtieg li jitnaqqas. Barra minn hekk, l-Istati Membri jenhtieg li jibqgħu liberi li jirregolaw ir-rekwiziti ta' informazzjoni fil-leġiżlazzjoni nazzjonali tagħhom fir-rigward ta' reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu li ma jkunx jinkludi informazzjoni dwar il-kost tal-kreditu. Sabiex jitnaqqsu l-każijiet ta' bejgħ inadatt ta' kreditu lil konsumaturi li ma jistgħux jaffordjawn u biex jiġi promoss is-self sostenibbli, jenhtieg li r-reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu jkun fih, fil-każijiet kollha, twissija ċara u prominenti biex il-konsumaturi jsiru konxji li s-self jiswa l-flus. Sabiex jiġi żgurat livell oġhla ta' protezzjoni tal-konsumatur, ċerti reklami, bħal dawk li jhegġu lill-konsumaturi jitolbu kreditu billi jissuġġerixxu li l-kreditu jtejjeb is-sitwazzjoni finanzjarja tagħhom jew jispeċifikaw li l-kreditu rreġistrat f'bażijiet tad-data għandhom f'it influwenza jew xejn fuq il-valutazzjoni ta' applikazzjoni ta' kreditu, jenhtieg li jiġu pprojbiti. Jenhtieg li l-Istati Membri jithallew ukoll jipprojbixxu r-reklami li huma jqisu bħala riskjuzi għall-konsumaturi, bħal dawk li jenfasizzaw il-facilità jew il-heffa li biha jista' jinkiseb il-kreditu.

- (34) Mezz durabbli, inkluż verżjonijiet diġitali tad-dokumenti stampati u interoperabbli, portabbli u li jinqraw minn magna, jenhtieg li jippermetti li l-informazzjoni tiġi indirizzata personalment lill-konsumatur, jenhtieg li jippermetti lill-konsumatur jaħžen l-informazzjoni b'mod li jkun aċċessibbli għal referenza futura u għal perjodu ta' żmien adegwat għall-finijiet tal-informazzjoni, jenhtieg li jippermetti r-riproduzzjoni mhux mibdula tal-informazzjoni mażżuna u jenhtieg li jiżgura l-leġġibbiltà tal-informazzjoni sabiex l-informazzjoni tkun tista' tinqara u ssir referenza għaliha. Jenhtieg li l-konsumaturi jkollhom il-possibbiltà li jagħzlu t-tip ta' mezz durabbli li fuqu jirċievu l-informazzjoni fl-istadju prekuntrattwali u ladarba jiġi konkluz il-kuntratt, u li fuqu għandhom jinnotifikaw l-irtirar tagħhom. Madankollu, jenhtieg li l-konsumaturi ma jkunux jistgħu jinnotifikaw l-irtirar tagħhom u li jitolbu lill-kreditur jew, fejn applikabbli, lill-intermedjarji tal-kreditu, li jipprovdut informazzjoni dwar tipi ta' mezzi durabbli li ma jintużawx b'mod komuni.
- (35) Ir-reklamar għandu t-tendenza li jiffoka fuq prodott partikolari wiehed jew aktar, filwaqt li jenhtieg li l-konsumaturi jkunu jistgħu jiehdu d-deċiżjonijiet tagħhom bl-għarfien shih tal-firxa ta' prodotti offruti. F'dak ir-rigward, l-informazzjoni ġenerali għandha rwol importanti fl-edukazzjoni tal-konsumatur fir-rigward tal-firxa wiesgħa ta' prodotti u servizzi disponibbli u l-karatteristiċi prinċipali tagħhom. Għaldaqstant, il-konsumaturi jenhtieg li jkunu jistgħu jkollhom fi kwalunkwe hin aċċess għall-informazzjoni ġenerali dwar il-prodotti ta' kreditu disponibbli. Dan jenhtieg li jkun mingħajr preġudizzju għall-obbligu li l-konsumaturi jingħataw informazzjoni prekuntrattwali personalizzata.
- (36) Sabiex il-konsumaturi jkunu jistgħu jiehdu d-deċiżjonijiet tagħhom b'għarfien shih tal-fatti, jenhtieg li jirċievu informazzjoni prekuntrattwali adegwata, għall-kunsiderazzjoni bir-reqqa fil-kumdità u l-konvenjenza tagħhom, fi żmien adegwat qabel il-konkluzjoni u mhux fl-istess hin tal-ftehim ta' kreditu, inkluż informazzjoni dwar il-kundizzjonijiet u l-kost tal-kreditu u dwar l-obbligi tagħhom, kif ukoll spjegazzjonijiet adegwati tagħhom. Dan biex jiġi żgurat li l-konsumaturi jkollhom biżżejjed żmien biex jaqraw u jifhmu l-informazzjoni prekuntrattwali, iqabblu l-offerti u jiehdu deċiżjoni infurmata. Jenhtieg li dawn ir-regoli jkunu mingħajr preġudizzju għad-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE⁽⁹⁾.
- (37) L-informazzjoni prekuntrattwali jenhtieg li tiġi pprovduta permezz tal-formola tal-Informazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur, li tinsab fl-Anness I għal din id-Direttiva. Sabiex il-konsumaturi jkunu megħjuna jifhmu u jqabblu l-offerti differenti, jenhtieg li l-elementi ewlenin tal-kreditu jiġu pprovduti b'mod prominenti fuq l-ewwel paġna ta' dik il-formola, li permezz tagħha l-konsumaturi jenhtieg li jaraw l-informazzjoni essenzjali kollha mad-daqqa t'għajn anke fuq l-iskrin ta' mobile. F'każ li l-elementi kollha ewlenin ma jkunux jistgħu jintwerew b'mod prominenti fuq paġna waħda, jenhtieg li dawn jintwerew fl-ewwel parti tal-formola tal-Informazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur fuq mhux aktar minn żewġ paġni. Jenhtieg li l-informazzjoni pprovduta f' dik il-formola tkun ċara, tinqara faċilment u tkun adattata għar-restrizzjonijiet tekniċi ta' ċerti mezzi bħall-iskrins tal-mobiles. Jenhtieg li din tintwera b'mod adegwat u xieraq fuq il-mezzi differenti, biex jiġi żgurat li kull konsumatur ikun jista' jaċċessa l-informazzjoni fuq bażi uguali u f'konformità mad-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli inġusti f'kuntratti mal-konsumatur (ĠU L 95, 21.4.1993, p. 29).

⁽¹⁰⁾ Id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiziti ta' aċċessibbiltà għall-prodotti u għas-servizzi (ĠU L 151, 7.6.2019, p. 70).

- (38) Biex jiġi żgurat li l-offerti jkunu trasparenti u komparabbli bl-aħjar mod possibbli, jenhtieg li l-informazzjoni prekuntrattwali tinkludi, b'mod partikolari, ir-rata percentwali annwali ta' imposta applikabbli għall-kreditu, stabbilita bl-istess mod fl-Unjoni kollha. Billi f'dan l-istadju r-rata percentwali annwali ta' imposta tista' tiġi indikata biss b'eżempju, tali eżempju jenhtieg li jkun rappreżentattiv. Għalhekk, dan jenhtieg li jikkorrispondi, pereżempju, għall-medja tat-tul ta' żmien u l-ammont totali ta' kreditu mogħti għat-tip ta' ftehim ta' kreditu taht konsiderazzjoni u, jekk applikabbli, għall-oġġetti mixtrija. Meta jkun qed jiġi ddeterminat l-eżempju rappreżentattiv, jenhtieg li l-frekwenza ta' ċerti tipi ta' ftehim ta' kreditu f'suq partikolari tiġi kkunsidrata wkoll. Fir-rigward tar-rata tas-self, il-frekwenza tal-pagamenti rateali u l-kapitalizzazzjoni tal-imghax, jenhtieg li l-kredituri jużaw il-metodu ta' kalkolu tas-soltu tagħhom għall-kreditu għall-konsumatur ikkonċernat. Fil-każ li l-informazzjoni prekuntrattwali tingħata inqas minn jum qabel ma l-konsumatur jintrabat bi kwalunkwe ftehim jew offerta ta' kreditu, jenhtieg li l-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu jfakkru lill-konsumatur, bejn jum u sebat ijiem wara l-konkluzjoni tal-kuntratt jew, fejn applikabbli, l-ghoti tal-offerta vinkolanti ta' kreditu mill-konsumatur, dwar il-possibbiltà li jirtiraw mill-ftehim ta' kreditu.
- (39) Jenhtieg li l-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur jinkludi l-kostijiet kollha, inkluż interessi, kummissjonijiet, taxxi, tariffi għall-intermedjarji tal-kreditu u kwalunkwe tariffa oħra li l-konsumatur għandu jhallas b'rabta mal-ftehim ta' kreditu, minbarra l-kostijiet notarili. L-gharfien reali tal-kreditur dwar il-kostijiet jenhtieg li jkun valutat b'mod oġġettiv, filwaqt li jitqiesu r-rekwiżiti tal-professjonalità stabbiliti f'din id-Direttiva.
- (40) Jenhtieg li l-ftehimiet tal-kreditu li fihom rata tas-self hija perjodikament riveduta f'konformità mal-bidliet li jsehħu frata ta' referenza msemmija fil-ftehim ta' kreditu ma jkunux ikkunsidrati bħala ftehimiet ta' kreditu b'rata fissa tas-self.
- (41) Jenhtieg li l-Istati Membri jibqgħu liberi li jżommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali li jipprojbixxu lill-kreditur milli jirrikjedi li l-konsumatur, fir-rigward tal-ftehim ta' kreditu, jiftaħ kont bankarju jew jikkonkludi ftehim fir-rigward ta' servizz ancillari ieħor jew ihallas l-ispejjeż jew it-tariffi għal tali kontijiet bankarji jew servizzi ancillari oħrajn. F'dawk l-Istati Membri fejn tali offerti kkombinati huma permessi, jenhtieg li l-konsumatur jkunu informati qabel il-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu dwar kwalunkwe servizz ancillari, li qabel kolloxx huwa obbligatorju għall-kisba tal-kreditu jew dwar it-termini u l-kundizzjonijiet offruti. Il-kostijiet pagabbli għal dawk is-servizzi ancillari, b'mod partikolari primjums tal-assigurazzjoni, jenhtieg li jkunu inklużi fil-kost totali tal-kreditu. Alternattivament, jekk l-ammont ta' tali kostijiet ma jstax jiġi ddeterminat minn qabel, jenhtieg li l-konsumatur jingħataw informazzjoni adegwata dwar l-eżistenza ta' kostijiet fl-istadju prekuntrattwali. Jenhtieg li jkun prezunt li l-kredituri għandhom għarfien dwar il-kostijiet tas-servizzi ancillari li joffru lill-konsumatur huma stess jew f'isem parti terza, sakemm il-prezz tagħhom ma jkunx jiddependi fuq il-karatteristiċi speċifiċi jew is-sitwazzjoni tal-konsumatur.
- (42) Għal tipi speċifiċi ta' ftehim ta' kreditu, madankollu, huwa xieraq, sabiex fl-istess hin jiġi żgurat livell adegwat ta' protezzjoni tal-konsumatur mingħajr ma jitpoġġa piż eċċessiv fuq kredituri jew, fejn applikabbli, intermedjarji tal-kreditu, li jiġu ristretti r-rekwiżiti ta' informazzjoni prekuntrattwali filwaqt li titqies in-natura speċifika ta' tipi bħal dawn ta' ftehimiet ta' kreditu.
- (43) Jenhtieg li l-konsumatur jingħataw informazzjoni komprensiva qabel jikkonkludu l-ftehim ta' kreditu, irrispettivament minn jekk intermedjarju tal-kreditu jkun involut jew le fil-kummerċjalizzazzjoni tal-kreditu. Għalhekk, b'mod ġenerali, jenhtieg li r-rekwiżiti ta' informazzjoni prekuntrattwali japplikaw ukoll għall-intermedjarji tal-kreditu. Madankollu, fejn fornituri ta' oġġetti jew fornituri ta' servizzi jaġixxu bħala intermedjarji tal-kreditu f'kapacità ancillari, mhuwiex xieraq li jiġi impost fuqhom l-obbligu legali li jagħtu l-informazzjoni prekuntrattwali f'konformità ma' din id-Direttiva. Il-fornituri ta' oġġetti jew il-fornituri ta' servizzi jstgħu, pereżempju, jitqiesu li jkunu qegħdin jaġixxu bħala intermedjarji tal-kreditu f'kapacità ancillari jekk l-attività tagħhom bħala intermedjarji tal-kreditu ma tkunx l-ghan prinċipali tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħhom. F'dawk il-każijiet, xorta jinkiseb livell suffiċjenti ta' protezzjoni tal-konsumatur peress li l-kreditur jenhtieg li jkun responsabbli biex jiżgura li l-konsumatur jirċievi l-informazzjoni prekuntrattwali sħiħa, jew mingħand l-intermedjarju tal-kreditu, meta jaqblu hekk il-kreditur u l-intermedjarju tal-kreditu, jew b'xi mod xieraq ieħor.
- (44) Jenhtieg li l-Istati Membri jkollhom il-possibbiltà li jirregolaw in-natura potenzjalment vinkolanti tal-informazzjoni li għandha tingħata mill-kreditur, jew fejn applikabbli, mill-intermedjarju tal-kreditu lill-konsumatur qabel il-konkluzjoni ta' ftehim ta' kreditu u l-perjodu ta' żmien li matulu l-kreditur ikun marbut bih.

- (45) Minkejja l-informazzjoni prekuntrattwali li għandha tingħata, il-konsumatur xorta wahda jista' jehtieg għajnuna addizzjonali biex jiddeciedi liema ftehim ta' kreditu, mill-firxa ta' prodotti proposti, ikun l-aktar adattat għall-htigijiet u s-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu. Għaldaqstant, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li qabel il-konkluzjoni ta' ftehim ta' kreditu, il-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu jipprovdu din l-assistenza b'rabta mal-prodotti ta' kreditu li joffru lill-konsumatur, billi jipprovdu spjegazzjonijiet adegwati dwar l-informazzjoni rilevanti mingħajr hlas, inkluż b'mod partikolari l-karatteristiċi essenzjali tal-prodotti proposti lill-konsumatur b'mod personalizzat sabiex il-konsumatur ikun jista' jifhem l-effetti li dawn jistgħu jkollhom fuq is-sitwazzjoni ekonomika tiegħu inkluż konsegwenzi legali u finanzjarji li jistgħu jirriżultaw minn prestazzjoni mhux tajba tal-obbligi kuntrattwali. Il-kredituri u, meta applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu jenhtieg li jadattaw il-mod li bih jingħataw dawn l-ispegazzjonijiet għaċ-ċirkostanzi li fihom jiġi offrut il-kreditu u l-bżonn tal-konsumatur għal assistenza, filwaqt li jitqiesu l-għarfien u l-esperjenza tal-konsumatur dwar il-kreditu u n-natura tal-prodotti ta' kreditu individwali. Jenhtieg li dawn l-ispegazzjonijiet fihom infushom ma jikkostitwixxux rakkomandazzjoni personali. Jenhtieg li l-Istati Membri jkun jistgħu jirrikjedu li l-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu, jiddokumentaw f'liema forma u meta tali spjegazzjonijiet ġew ipprovduti lill-konsumatur.
- (46) Kif enfasizzat fil-proposta tal-Kummissjoni għal Regolament li jstabilixxi regoli armonizzati dwar l-Intelligenza Artifiċjali (l-Att dwar l-Intelligenza Artifiċjali) ippubblikata fil-21 ta' April 2021, is-sistemi tal-Intelligenza Artifiċjali (IA) jistgħu jintużaw faċilment f'diversi setturi tal-ekonomija u tas-soċjetà, inkluż dawk transfrontiera, u jistgħu jiċċirkolaw madwar l-Unjoni. F'dan il-kuntest, il-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu, meta jippersonalizzaw il-prezz tal-offerti tagħhom għal konsumaturi speċifiċi jew kategoriji speċifiċi ta' konsumaturi abbażi tat-tehid tad-deċiżjonijiet awtomatizzati, jenhtieg li jinfurmaw b'mod ċar lill-konsumaturi li l-prezz ipprezentat lilhom huwa personalizzat abbażi ta' pproċessar awtomatizzat ta' *data* personali inkluż *data* inferita, sabiex ikunu jistgħu jqisu r-riskji potenzjali fid-deċiżjoni tax-xiri tagħhom. Skont l-Artikolu 14(2), il-punt (f), tar-Regolament (UE) 2016/679, il-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu huma mehtieġa wkoll jinfurmaw lill-konsumaturi li jirċievu l-offerta dwar is-sorsi tad-*data* użati għall-personalizzazzjoni tal-offerta.
- (47) Huwa importanti li jiġu prevenuti prattiċi bħal dawn bħal pereżempju l-irbit ta' ċerti prodotti li jista' jhajar lill-konsumatur biex jidhol f'kuntratti ta' kreditu li mhumix fl-aħjar interess tiegħu, madankollu, mingħajr ma jillimitaw ir-raggruppament tal-prodotti li jistgħu jkun ta' benefiċċju għall-konsumaturi. Madankollu, jenhtieg li l-Istati Membri jkomplu jissorveljaw mill-qrib is-swieq tas-servizzi finanzjarji għall-konsumatur biex jiżguraw li l-prattiċi ta' raggruppament ma johlqux distorsjoni fl-għażla għall-konsumatur jew fil-kompetizzjoni. Bħala regola generali, jenhtieg li l-bejgħ abbinat ma jkunx permess sakemm is-servizz jew prodott finanzjarju offrut flimkien mal-ftehim ta' kreditu ma jkunx jista' jiġi offrut separatament peress li jkun jagħmel parti integrata bis-shih tal-kreditu, pereżempju fil-każ ta' faċilità ta' overdraft. Filwaqt li, jitqiesu l-kunsiderazzjonijiet tal-proporzjonalità, jenhtieg li kreditur ikun jista' jirrikjedi li l-konsumatur ikollu polza tal-assigurazzjoni rilevanti sabiex jiggarantixxi l-hlas lura tal-kreditu jew jassigura l-valur tal-garanzija, jenhtieg li l-konsumatur ikollu l-opportunità li jagħzel il-fornitur tal-assigurazzjoni tiegħu stess. Dan jenhtieg li ma jippreġudikax il-kundizzjonijiet ta' kreditu stabbiliti mill-kreditur, dment li l-polza tal-assigurazzjoni ta' dak il-fornitur ikollha livell ekwivalenti ta' garanzija bħall-polza tal-assigurazzjoni proposta jew offruta mill-kreditur. Barra minn hekk, jenhtieg li l-Istati Membri jkun jistgħu jistandardizzaw, kompletament jew parzjalment, il-kopertura provduta mill-kuntratti tal-assigurazzjoni sabiex jiffaċilitaw it-tqabbil bejn offerti differenti għall-konsumaturi li jkun jixtiequ jagħmlu dan it-tqabbil. Sabiex il-konsumatur ikollu żmien addizzjonali biex iqabbel l-offerti tal-assigurazzjoni qabel ma jixtri polza tal-assigurazzjoni, jenhtieg li l-Istati Membri jirrikjedu li l-konsumatur jingħata mill-inqas tlett ijiem biex iqabbel l-offerti tal-assigurazzjoni relatati ma' ftehim ta' kreditu, mingħajr ma tinbidel l-offerta, u l-konsumatur ikun infurmat bil-bidla. Il-konsumaturi jenhtieg li jkun jistgħu jikkonkludu polza tal-assigurazzjoni qabel l-iskadenza ta' dak il-perjodu ta' tliet ijiem jekk jitolbu dan b'mod esplicitu.
- (48) Minhabba l-istorja medika tagħhom, hafna superstiti tal-kanċer fremmissjoni fit-tul spiss jesperjenzaw trattament ingust fl-aċċess għas-servizzi finanzjarji. Dawn spiss jiffaċċjaw premiums għoljin b'mod projbittiv, għalkemm ikunu ilhom imfejqa għal hafna snin, anke għexieren ta' snin. Sabiex il-konsumaturi li jkun salvaw mill-kanċer jingħataw aċċess ugwali għall-assigurazzjoni relatata ma' ftehimiet ta' kreditu, jenhtieg li l-Istati Membri jirrikjedu li l-poloz tal-assigurazzjoni ma jkunx ibbażati fuq *data* personali li tikkoncerna d-dijanjozi tal-konsumaturi ta' mard onkologiku wara perjodu ta' żmien rilevanti wara t-tmiem tat-trattament mediku ta' dawk il-konsumaturi. Jenhtieg li tali perjodu ta' żmien iddeterminat mill-Istati Membri ma jaqbix il-15-il sena li jibdeu mit-tmiem tat-trattament mediku tal-konsumatur.
- (49) Jenhtieg li l-ftehimiet ta' kreditu u s-servizzi aċċillari jiġu pprezentati b'mod ċar u trasparenti. Jenhtieg li ma jkunx possibbli li wiehed jinferixxi l-ftehim tal-konsumatur biex jikkonkludi ftehim ta' kreditu jew li jixtri servizzi aċċillari. Jenhtieg li kwalunkwe ftehim bħal dan mill-konsumatur jkun att affermattiv ċar li jstabilixxi indikazzjoni mogħtija liberament, speċifika, infurmata u mhux ambigwa tal-approvazzjoni tal-konsumatur. F'dan il-kuntest, jenhtieg li s-silenzju, l-inattività jew l-għażla prestabbilita bħal kaxxi mmarkati minn qabel ma jitqisux li jikkostitwixxu li l-konsumatur jaqbel.

- (50) L-ghoti ta' konsulenza fil-forma ta' rakkomandazzjoni personalizzata, jiġifieri servizzi ta' konsulenza, huwa attività li tista' tkun abbinata ma' aspetti oħra tal-ghoti jew l-intermedjazzjoni tal-kreditu. Għaldaqstant, sabiex ikunu f'pozizzjoni li jifhemu n-natura tas-servizzi pprovduti lilhom, jenhtieg li l-konsumaturi jiġu mgħarrfa dwar x'jikkostitwixxi tali servizzi ta' konsulenza u dwar jekk ikunux qed jiġu pprovduti, jew jistgħux jiġu pprovduti jew le. Minhabba l-importanza li l-konsumaturi jagħtu lill-użu tat-termini "konsulenza" u "konsulenti", jenhtieg li l-Istati Membri jithallew jipprojbixxu l-użu ta' dawk it-termini, jew ta' termini simili, meta jkunu qed jiġu pprovduti tali servizzi ta' konsulenza lill-konsumaturi mill-kredituri jew mill-intermedjarji tal-kreditu. Huwa xieraq li jiġi żgurat li l-Istati Membri jimponu salvagwardji meta l-konsulenza tiġi deskritta bħala indipendenti sabiex jiġi żgurat li l-firxa ta' prodotti kkunsidrati u l-arranġamenti dwar ir-remunerazzjoni jkunu proporzjonati mal-aspettattivi tal-konsumaturi ta' tali konsulenza. Meta jipprovdur servizzi ta' konsulenza, jenhtieg li l-kredituri jew l-intermedjarji tal-kreditu jagħtu indikazzjoni dwar jekk ir-rakkomandazzjoni hijiex ser tkun ibbażata biss fuq il-firxa ta' prodotti tiegħu stess jew fuq firxa wiesgħa ta' prodotti mis-suq kollu, sabiex il-konsumatur ikun jista' jifhem il-bażi li fuqha ssir ir-rakkomandazzjoni. Barra minn hekk, jenhtieg li l-kreditur u l-intermedjarju tal-kreditu jagħti indikazzjoni tat-tariffa pagabbli mill-konsumatur għas-servizzi ta' konsulenza jew tal-metodu użat għall-kalkolu tagħha, meta l-ammont ma jkunx jista' jiġi stabbilit fil-mument tal-iżvelar. Jenhtieg li dejjem jingħata parir fl-aħjar interess tal-konsumatur, billi l-konsulenti jinfurmaw lilhom infushom dwar il-htigijiet u ċ-ċirkostanzi tal-konsumatur u jirakkomandaw ftehimiet ta' kreditu adatti għall-htigijiet, is-sitwazzjoni finanzjarja u ċ-ċirkostanzi personali tal-konsumatur, filwaqt jqisu ukoll l-oġettiv li jiġu minimizzati l-inadempjenzi u l-arretrati. Barra minn hekk, jenhtieg li jitqies għadd kbir biżżejjed ta' ftehimiet ta' kreditu fil-firxa ta' prodotti tal-konsulent meta jkun qed jingħata parir.
- (51) L-ghoti ta' kreditu li ma jkunx intalab mill-konsumatur jista' f'xi każijiet ikun assoċjat ma' Prattiki li huma ta' ħsara għall-konsumatur. F'dak ir-rigward, l-ghoti mhux mitlub ta' kreditu, inkluż karti ta' kreditu approvati minn qabel mhux mitluba mibgħuta lill-konsumaturi, l-introduzzjoni unilaterali ta' faċilità ġdida ta' overdraft jew overrunning jew iż-żieda unilaterali fil-limitu tal-overdraft, l-overrunning jew tal-karti ta' kreditu tal-konsumatur, jenhtieg li jkunu pprojbiti. L-ghoti mhux mitlub ta' kreditu fil-forma ta' kuntratti barra mill-post tan-negozju kif definit fl-Artikolu 2, il-punt 8 tad-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹¹⁾ jenhtieg li jkun ipprojbit ukoll. Jenhtieg li l-projbizzjoni tal-ghoti mhux mitlub ta' kreditu ma tipprevjenix lill-kredituri u lill-intermedjarji tal-kreditu milli jirreklamaw jew joffru kreditu matul relazzjoni kummerċjali f'konformità mad-dritt tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tal-konsumatur u ma' miżuri nazzjonali f'konformità mad-dritt tal-Unjoni, inkluż ir-reklamar u l-offerta ta' kreditu fil-punt tal-bejgħ biex jiġi ffinanzjat ix-xiri ta' prodott jew servizz.
- (52) Huwa possibbli għall-Istati Membri li joffru lill-konsumaturi l-possibbiltà li jfittxu rimedji proporzjonati u effettivi kontra kredituri jew intermedjarji tal-kreditu fil-każ ta' nuqqas ta' konformità ma' din id-Direttiva f'konformità mad-dritt nazzjonali. Dawk ir-rimedji jistgħu jinvolvu indennizz u tnaqqis fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur jew it-terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu.
- (53) L-Istati Membri jenhtieg li jieħdu l-miżuri xierqa biex jipromwovu Prattiki responsabbli matul il-fażijiet kollha tar-relazzjoni ta' kreditu filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi speċifiċi tas-suq ta' kreditu tagħhom. Jenhtieg li jkun possibbli għal dawk il-miżuri li jinkludu, pereżempju, l-ghoti ta' informazzjoni lill-konsumaturi, kif ukoll edukazzjoni dwar is-suġġett li tinkludi twissijiet rigward ir-riskji relatati man-nuqqas ta' ħlas jew ta' dejn eċċessiv. F'suq tal-kreditu li qed jespandi, b'mod partikolari, huwa importanti li l-kredituri ma jkunux involuti f'ghoti ta' self irresponsabbli jew jagħtu kreditu mingħajr valutazzjoni minn qabel tal-affidabbiltà kreditizja. L-Istati Membri jenhtieg li jwettqu s-supervizzjoni meħtieġa biex jevitaw imġiba bħal din tal-kredituri u jenhtieg li jiddeterminaw il-mezzi meħtieġa biex jissanzjonaw tali mġiba. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet dwar ir-riskju ta' kreditu tad-Direttiva 2013/36/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹²⁾, il-kredituri jenhtieg li jgħorru r-responsabbiltà li jivverifikaw individwalment l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur. Għal dan il-ghan, jenhtieg li l-kredituri jithallew jużaw informazzjoni mogħtija mill-konsumatur mhux biss matul it-thejjija tal-ftehim ta' kreditu inkwistjoni, iżda anke matul relazzjoni kummerċjali fuq perjodu ta' żmien twil. Il-konsumaturi jenhtieg li jaġixxu wkoll bi prudenza u jirrispettaw l-obbligi kuntrattwali tagħhom.

⁽¹¹⁾ Id-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2011 dwar drittijiet tal-konsumatur, li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE u d-Direttiva 1999/44/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li thassar id-Direttiva tal-Kunsill 85/577/KEE u d-Direttiva 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 304, 22.11.2011, p. 64).

⁽¹²⁾ Id-Direttiva 2013/36/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar l-aċċess għall-attività tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u s-supervizzjoni prudenzjali tal-istituzzjonijiet ta' kreditu, li temenda d-Direttiva 2002/87/KE u li thassar id-Direttivi 2006/48/KE u 2006/49/KE (ĠU L 176, 27.6.2013, p. 338).

- (54) Huwa essenzjali li jiġu valutati u verifikati l-kapaċità u l-propensità tal-konsumatur li jhallas lura l-kreditu qabel ma jiġi konkluż ftehim ta' kreditu. Dik il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jenhtieg li tkun proporzjonata u ssir fl-interess tal-konsumatur, biex jiġu evitati Prattiki ta' self irresponsabbli u dejn eċċessiv, u jenhtieg li tqis il-fatturi kollha mehtieġa u rilevanti li jistgħu jinfluwenzaw il-kapaċità tal-konsumatur li jhallas lura l-kreditu. L-iskeda ta' hlas lura jenhtieg li tkun imfassla skont il-htigijiet speċifiċi u l-kapaċità ta' hlas lura tal-konsumatur. F'każijiet fejn l-applikazzjoni għal kreditu tiġi pprezentata b'mod kongunt minn aktar minn konsumatur wiehed, il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tista' titwettaq abbażi tal-kapaċità ta' hlas lura kongunt. Valutazzjoni pozittiva jenhtieg li tkun mingħajr preġudizzju għal-libertà kuntrattwali tal-kreditor fir-rigward tal-ġhoti ta' kreditu. L-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu joħorġu gwida addizzjonali dwar kriterji u metodi addizzjonali għall-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja ta' konsumatur, pereżempju billi jistabbilixxu limiti fuq il-proporzjonijiet bejn is-self u l-valur jew bejn is-self u l-introjtu.
- (55) Il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jenhtieg li tkun ibbażata fuq informazzjoni dwar is-sitwazzjoni finanzjarja u ekonomika. Tali informazzjoni jenhtieg li tkun mehtieġa u proporzjonata għan-natura, it-tul ta' żmien, il-valur u r-riskji tal-kreditu għall-konsumatur, f'konformità mal-prinċipju tal-minimizzazzjoni tad-*data* stabbilit fir-Regolament (UE) 2016/679, u jenhtieg li tkun rilevanti, kompluta u preċiża. Jenhtieg li dik l-informazzjoni tinkludi mill-inqas l-introjtu u l-ispejjeż tal-konsumatur, inkluż l-ġhoti ta' kunsiderazzjoni xierqa għall-obbligi attwali tal-konsumatur, inter alia l-ispejjeż tal-ghajxien tal-konsumatur u tal-unità domestika tal-konsumatur, kif ukoll ir-responsabbiltajiet finanzjarji tal-konsumatur. Jenhtieg li dik l-informazzjoni ma a tinkludix kategoriji speċjali ta' *data* personali msemmija fl-Artikolu 9(1) tar-Regolament (UE) 2016/679, bħal *data* dwar is-sahha inkluż *data* dwar il-kanċer, u lanqas informazzjoni miksuba minn networks soċjali. Il-Linji Gwida tal-Awtorità Bankarja Ewropea tad-29 ta' Mejju 2020 dwar l-origini u l-monitoraġġ ta' self jipprovdu linji gwida dwar liema kategoriji ta' *data* jistgħu jintużaw għall-ipproċessar ta' *data* personali għall-finijiet tal-affidabbiltà kreditizja, li jinkludu evidenza tal-introjtu jew ta' sorsi oħra ta' hlas lura, u informazzjoni dwar assi u obbligazzjonijiet finanzjarji jew dwar impenji finanzjarji oħra. Il-konsumaturi jenhtieg li jagħtu informazzjoni dwar is-sitwazzjoni finanzjarja u ekonomika tagħhom sabiex jiffacilitaw il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja. Jenhtieg li l-kreditu jsir disponibbli biss għall-konsumatur meta r-rizultat tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jindika li l-obbligi li jirrizultaw mill-ftehim ta' kreditu x'aktarx li jiġu ssodisfati kif mehtieġ skont dak il-ftehim. Meta jivvaluta l-kapaċità tal-konsumatur li jissodisfa l-obbligi tiegħu skont il-ftehim ta' kreditu, jenhtieg li l-kreditor iqis il-fatturi rilevanti u ċ-ċirkostanzi speċifiċi, pereżempju, iżda mhux biss, fil-każ ta' kreditu mogħti f'konformità ma' din id-Direttiva biex jiffinanzja studji jew biex ikopri spejjeż eċċezzjonali ta' kura tas-sahha, l-eżistenza ta' evidenza suffiċjenti li tali kreditu ser iġib lill-konsumatur dħul futur, jew l-eżistenza ta' kollateral jew forom oħra ta' garanziji li l-konsumatur jista' jipprovdi biex jiggarantixxi l-kreditu.
- (56) Il-proposta tal-Kummissjoni għal Regolament li jistabbilixxi regoli armonizzati dwar l-intelliġenza artifiċjali (l-Att dwar l-Intelliġenza Artifiċjali), tistabbilixxi li s-sistemi tal-IA użati għall-evalwazzjoni tal-kreditu jew l-affidabbiltà kreditizja ta' persuni fiżiċi jenhtieg li jiġu kklassifikati bħala sistemi tal-IA b'riskju għoli, peress li jiddeterminaw l-aċċess ta' dawk il-persuni għar-rizorsi finanzjarji jew għas-servizzi essenzjali bħas-servizzi tal-akkomodazzjoni, tal-elettriku u tat-telekomunikazzjoni. Fid-dawl ta' dawk l-interessi kbar, kull meta l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tinvolvi pproċessar awtomatizzat, il-konsumatur jenhtieg li jkollu d-dritt li jikseb intervent uman min-naħa tal-kreditor. Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (UE) 2016/679, il-konsumatur jenhtieg li jkollu d-dritt li jikseb spjegazzjoni sinifikattiva u komprensibbli tal-valutazzjoni li tkun saret u tal-funzjonament tal-ipproċessar awtomatizzat użat, inkluż il-varjabbli ewlenin, il-loġika u r-riskji involuti, kif ukoll id-dritt li jesprimi l-fehma tal-konsumatur u li jitlob rieżami tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja u rieżami tad-deċiżjoni dwar jekk għandux jingħata kreditu. Il-konsumatur jenhtieg li jkollu d-dritt li jiġi infurmat dwar dawk id-drittijiet wara li jkun irċieva kif xieraq informazzjoni dwar il-proċedura li għandu jsejwi. Jenhtieg li l-possibbiltà li jintalab rieżami tal-valutazzjoni inizjali u tad-deċiżjoni ma twassalx neċessarjament għall-ġhoti ta' kreditu lill-konsumatur.
- (57) Sabiex jivvaluta l-istatus ta' kreditu ta' konsumatur, jenhtieg li l-kreditor jikkonsulta wkoll bażijiet ta' data dwar il-kreditu. Iċ-ċirkostanzi legali u fattwali jistgħu jirrikjedu li tali konsultazzjonijiet ivarjaw fl-ambitu tagħhom. Biex tiġi evitata kwalunkwe distorsjoni tal-kompetizzjoni fost il-kreditori jenhtieg li dawk li huma ssorveljati u jikkonformaw bis-siħ mar-Regolament (UE) 2016/679 ikollhom aċċess għal bażijiet ta' data dwar il-kreditu, privati jew pubbliċi, li jikkonċernaw konsumaturi fi Stat Membru fejn ma jkunux stabbiliti b'kundizzjonijiet nondiskriminatorji meta mqabbla ma' kreditori stabbiliti f'dak l-Istat Membru. L-Istati Membri jenhtieg li jiffacilitaw l-aċċess transfruntier għal bażijiet ta' data privati jew pubbliċi, f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679. Sabiex tissahħah ir-riċiproċità, il-bażijiet ta' data tal-kreditu għandhom bħala minimu jzommu informazzjoni dwar l-arretrati tal-konsumaturi fil-hlas lura tal-kreditu, dwar it-tip ta' kreditu u dwar l-identità tal-kreditor, f'konformità mad-dritt tal-Unjoni u dik nazzjonali. Il-kreditori u l-intermedjarji tal-kreditu jenhtieg li ma jipproċessawx kategoriji speċjali ta' *data*, bħal *data* dwar is-sahha, imsemmija fl-Artikolu 9(1) tar-Regolament (UE) 2016/679, u lanqas

informazzjoni miksuba minn networks soċjali, peress li jenħtieġ li la dawk il-kategoriji ta' *data* u lanqas tali informazzjoni ma jintużaw għall-fini tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur. Il-fornituri ta' bażijiet ta' *data* dwar il-kreditu jenħtieġ li jkollhom fis-seħh proċessi biex jiżguraw li l-informazzjoni li tinsab fil-bażijiet ta' *data* tagħhom tkun aġġornata u preċiża. Fejn l-applikazzjoni għall-kreditu tiġi miċhuda abbażi ta' konsultazzjoni ta' bażi ta' *data* jenħtieġ li l-kredituri jinformatu lill-konsumaturi mingħajr dewmien żejjed u mingħajr hlas bir-riżultat ta' tali konsultazzjoni u bid-dettalji tal-baży ta' *data* kkonsultata kif ukoll bil-kategoriji ta' *data* meġjusa. Barra minn hekk, biex tiġi żgurata s-sensibilizzazzjoni tal-konsumaturi, jenħtieġ li l-Istati Membri jiżguraw li l-konsumaturi jkunu infurmati dwar ir-registrazzjoni ta' kwalunkwe arretrati ta' hlas lura tal-kreditu f'baży ta' *data* fil-hin u fi żmien 30 jum mir-registrazzjoni, pereżempju billi jibagħtuhom twissija permezz ta' email li titlobhom jaċċessaw il-baży ta' *data* biex jaraw l-informazzjoni tagħhom stess dwar l-arretrati fil-hlas lura tal-kreditu.

- (58) Jenħtieġ li din id-Direttiva ma tirregolax kwistjonijiet tad-dritt kuntrattwali marbutin mal-validità ta' ftehimiet ta' kreditu. Għalhekk, f'dak il-qasam, jenħtieġ li l-Istati Membri jżommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet nazzjonali li jkunu f'konformità mad-dritt tal-Unjoni. Jenħtieġ li l-Istati Membri jkunu jistgħu jirregolaw ir-reġim legali li jirregola l-offerta għall-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu, b'mod partikolari meta l-offerta għandha tingħata u l-perjodu li matulu tali offerta tkun torbot lill-kreditur. Jekk tali offerta ssir fl-istess hin li tingħata l-informazzjoni prekuntrattwali prevista f'din id-Direttiva, jenħtieġ li din l-offerta tingħata, bħal kwalunkwe informazzjoni addizzjonali li l-kreditur ikun jixtieq jagħti lill-konsumatur, f'dokument separat. Dak id-dokument separat jista' jiġi anness mal-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur.
- (59) Il-ftehim ta' kreditu jenħtieġ li jkun fih l-informazzjoni kollha meħtieġa b'mod ċar u konciz biex il-konsumatur ikun jaf id-drittijiet u l-obbligi tiegħu skont dak il-ftehim.
- (60) Mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 93/13/KEE, u għall-obbligi prekuntrattwali skont dik id-Direttiva, u sabiex jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur, il-konsumatur jenħtieġ li jiġi pprezentat, fi żmien debitu u qabel kwalunkwe modifika fit-termi u l-kundizzjonijiet tal-ftehim ta' kreditu, b'deskrizzjoni tal-bidliet proposti u, fejn applikabbli, tal-htieġa għall-kunsens tal-konsumatur jew spjegazzjoni tal-bidliet introdotti ex lege; bl-iskeda ta' żmien għall-implimentazzjoni ta' dawk il-bidliet; u bil-mezzi għall-ilment disponibbli għall-konsumatur kif ukoll il-perjodu ta' żmien li l-konsumatur għandu biex iressaq ilment u l-isem u l-indirizz tal-awtorità kompetenti fejn jista' jittressaq l-ilment. Il-modifika ta' ftehim ta' kreditu jenħtieġ li ma taffettwa l-ebda dritt tal-konsumatur, inkluż drittijiet ta' informazzjoni skont din id-Direttiva. Dan jenħtieġ li jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Unjoni jew għad-dispożizzjonijiet nazzjonali rigward l-ammissibbiltà, il-kundizzjonijiet u l-validità tal-modifiki tal-kuntratt.
- (61) Sabiex tiġi żgurata trasparenza shiħa, il-konsumatur jenħtieġ li jingħata l-informazzjoni dwar ir-rata tas-self, kemm fi stadju prekuntrattwali kif ukoll meta il-ftehim ta' kreditu jiġi konkluż. Matul ir-relazzjoni kuntrattwali, il-konsumatur jenħtieġ, barra minn hekk, li jiġi infurmat bil-bidliet fir-rata tas-self varjabbli u bil-bidliet fil-hlasijiet ikkawżati minn dawk il-bidliet. Dan jenħtieġ li jkun mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tad-dritt nazzjonali li ma jkunx relatat mal-informazzjoni lill-konsumatur li jstabbilixxu l-kundizzjonijiet għall-bidliet, jew jippreskrivu l-konsegwenzi tagħhom, minbarra l-bidliet dwar hlasijiet, fir-rati tas-self u f'kundizzjonijiet ekonomiċi oħra li jirregolaw il-kreditu, pereżempju regoli li jipprovdru li l-kreditur jista' jbidel ir-rata tas-self biss meta jkun hemm raġuni valida għal tali bidla jew li l-konsumatur jista' jittarminha l-ftehim ta' kreditu fil-każ ta' bidla fir-rata tas-self jew f'kundizzjonijiet ekonomiċi speċifiċi oħra li tikkonċernu l-kreditu.
- (62) Il-faċilitajiet ta' overdraft u overrunning huma forum dejjem aktar komuni ta' kreditu għall-konsumatur. Għalhekk, jenħtieġ li dawk il-prodotti finanzjarji jiġu rregolati sabiex jiżded il-livell ta' protezzjoni tal-konsumatur u jiġi evitat dejn eċċessiv. Hemm il-periklu li l-konsumaturi ma jkunux jistgħu jhallsu jekk il-kredituri jiddeċiedu li jitolbu rifużjonijiet immedjati. Għalhekk, jenħtieġ li din id-Direttiva tistabbilixxi d-drittijiet tal-konsumatur fir-rigward ta' faċilitajiet ta' overdraft u overrunning.
- (63) F'każ ta' overrunning sinifikanti li jaqbez perjodu ta' xahar, jenħtieġ li l-kreditur jagħti mingħajr dewmien informazzjoni dwar l-overrunning lill-konsumatur, li tinkludi l-ammont involut, ir-rata tas-self u kwalunkwe penali, imposta jew imġax applikabbli fuq l-arretrati. F'każ ta' overrunning regolari, jenħtieġ li l-kreditur joffri servizzi ta' konsulenza lill-konsumatur, fejn disponibbli, biex jgħin lill-konsumaturi jidentifikaw alternattivi inqas għaljin, u biex il-konsumaturi jiġu ggwidati lejn servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn.

- (64) Il-konsumaturi jenhtieg li jkollhom dritt ta' rtirar minghajr penali u minghajr ebda obbligu li jipprovdu gustifikazzjoni. Madankollu, sabiex tiżdied iċ-ċertezza legali, jenhtieg li fi kwalunkwe każ il-perjodu tal-irtirar jiskadi 12-il xahar u 14-il jum wara l-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jekk il-konsumatur ma jkunx irċieva t-termini u l-kundizzjonijiet kuntrattwali u l-informazzjoni f'konformità ma' din id-Direttiva. Jenhtieg li l-perjodu ta' rtirar ma jiskadix jekk il-konsumatur ma jkunx gie infurmat dwar id-dritt tiegħu ta' rtirar.
- (65) Meta konsumatur jirtira minn ftehim ta' kreditu li b'konnessjoni miegħu l-konsumatur ikun irċieva oġġetti, b'mod partikolari minn xiri b'pagamenti rateali jew minn ftehim ta' kiri jew ta' lokazzjoni li jipprevedi obbligu ta' xiri, din id-Direttiva jenhtieg li tkun minghajr preġudizzju għal kwalunkwe regolamentazzjoni mill-Istati Membri ta' kwistjonijiet dwar ir-ritorn tal-oġġetti jew kwalunkwe kwistjoni relatata.
- (66) F'xi każijiet, id-dritt nazzjonali diġà jipprovdi li l-fondi ma jstgħux isiru disponibbli għall-konsumaturi qabel skadenza speċifika. F'dawk il-każijiet, il-konsumaturi jstgħu jkunu jixtiequ jiżguraw li jirċievu l-oġġetti jew is-servizzi mixtrija kmieni. Għalhekk fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, l-Istati Membri jenhtieg li jkollhom il-possibbiltà li jipprovdu eċċezzjonalment li, jekk il-konsumaturi jkunu jixtiequ espliċitament konsenja kmieni tal-oġġetti jew is-servizzi mixtrija, l-iskadenza għall-eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar tista' titnaqqas sabiex tkun l-istess bħall-iskadenza li qabilha l-fondi ma jstgħux isiru disponibbli.
- (67) Fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, tkun teżisti relazzjoni ta' interdipendenza bejn ix-xiri ta' oġġetti jew servizzi u l-ftehim ta' kreditu konkluz għal dak il-ghan. Għaldaqstant, fejn il-konsumatur jeżerċita d-dritt ta' rtirar fir-rigward tal-ftehim ta' xiri, abbażi tad-dritt tal-Unjoni, jenhtieg li l-konsumatur ma jibqax marbut aktar bil-ftehim ta' kreditu konness. Dan jenhtieg li ma jaffettwax id-dritt nazzjonali applikabbli għall-ftehimiet ta' kreditu konnessi f'każijiet fejn ftehim ta' xiri jkun gie annullat jew fejn il-konsumatur ikun eżerċita d-dritt li jirtira abbażi tad-dritt nazzjonali. Jenhtieg li lanqas ma jaffettwa d-drittijiet tal-konsumaturi mogħtija mid-dritt nazzjonali li permezz tiegħu ma jista' jittiehed l-ebda impenn bejn konsumatur u fornitur tal-oġġetti jew fornitur tas-servizzi, u lanqas ma jsir ebda hłas bejn dawk il-persuni, sakemm il-konsumatur ma jkunx iffirma l-ftehim ta' kreditu sabiex jiffinanzja x-xiri ta' oġġetti jew servizzi.
- (68) Il-partijiet kontraenti jenhtieg li jkollhom id-dritt li jwettqu terminazzjoni standard ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa. Barra minn hekk, fejn ikun miftiehem fil-ftehim ta' kreditu, il-kreditur jenhtieg li jkollu d-dritt li jissospendi d-dritt tal-konsumatur li jiġbed kreditu minn ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa għal raġunijiet oġġettivament gustifikati. Tali raġunijiet jstgħu jinkludu pereżempju is-suspett ta' użu mhux awtorizzat jew frawdolenti tal-kreditu jew zieda sinifikanti tar-riskju li l-konsumatur ma jkunx jista' jwettaq l-obbligu tiegħu li jhallas lura l-kreditu. Din id-Direttiva jenhtieg li ma taffettwax id-dritt kuntrattwali nazzjonali li jirregola d-drittijiet tal-partijiet kontraenti li jitterminaw il-ftehim ta' kreditu abbażi ta' ksur tal-kuntratt.
- (69) Taħt ċerti kundizzjonijiet, il-konsumatur jenhtieg li jithalla jfittex rimedji kontra l-kreditur f'każ ta' problemi relatati mal-ftehim ta' xiri. Madankollu, l-Istati Membri jenhtieg li jiddeterminaw sa liema punt u b'liema kundizzjonijiet il-konsumatur huwa meħtieġ li jfittex dawk ir-rimedji kontra l-fornitur ta' oġġetti jew il-fornitur ta' servizzi, b'mod partikolari billi jibda proċedimenti kontra l-fornitur ta' oġġetti jew il-fornitur ta' servizzi, qabel ma jkun f'pożizzjoni li jfittixhom kontra l-kreditur. Il-konsumaturi jenhtieg li ma jiġux imċahhda mid-drittijiet tagħhom skont id-dritt nazzjonali li jagħtu responsabbiltà in solidum lill-fornitur tal-oġġetti jew lill-fornitur tas-servizzi u lill-kreditur.
- (70) Il-konsumatur jenhtieg li jkollu d-dritt li jehles mill-obbligi tiegħu qabel id-data miftiehma fil-ftehim ta' kreditu. Kif interpretat mill-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea fis-sentenza Lexitor⁽¹³⁾, id-dritt tal-konsumatur għal tnaqqis fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur f'każ ta' hłas lura antiċipat tal-kreditu jinkludi l-kostijiet kollha imposti fuq il-konsumatur. It-tnaqqis fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur jenhtieg li jkun proporzjonat għat-tul ta' żmien li jifdal tal-ftehim ta' kreditu u jenhtieg li jinkludi wkoll kostijiet li mhumiex dipendenti fuq it-tul ta' żmien ta' dak il-ftehim ta' kreditu, inkluż dawk li jkunu eżawriti kompletament fil-mument tal-ghoti tal-kreditu. Madankollu, jenhtieg li t-taxxi u t-tariffi applikati minn parti terza u mhallsa direttament lilha u li ma jiddependux fuq it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu ma jitqisux fil-kalkolu tat-tnaqqis, peress li dawk il-kostijiet mhumiex imposti mill-

(13) Sentenza tal-Qorti tal-Gustizzja tal-11 ta' Settembru 2019, Lexitor, C-383/18, ECLI:EU:C:2019:702.

kreditur u għalhekk ma jistgħux jinbidlu unilateralment mill-kreditur. Madankollu, jenhtieg li tariffi imposti minn kreditur għall-benefiċċju ta' parti terza jiġu kkunsidrati meta jiġi kkalkulat it-tnaqqis. Fil-każ ta' hlas lura antiċipat, il-kreditur jenhtieg li jkun intitolat għal kumpens gust u oġġettivament ġustifikat għall-kostijiet direttament marbutin mal-hlas lura antiċipat, filwaqt li jitqies ukoll it-tfaddil possibbli magħmul mill-kreditur bhala konsegwenza. Madankollu, sabiex jiġi ddeterminat il-metodu tal-kalkolu tal-kumpens, huwa importanti li jiġu ssodisfatti diversi prinċipji. Il-kalkolu tal-kumpens dovut lill-kreditur jenhtieg li jkun trasparenti u komprensibbli għall-konsumaturi digà fl-istadju prekuntrattwali u fi kwalunkwe każ matul it-twettiq tal-ftehim ta' kreditu. Barra minn hekk, il-metodu ta' kalkolu jenhtieg li jkun faċli biex jiġi applikat mill-kredituri u jenhtieg li jiġi ffaċilitat il-kontroll superviżorju tal-kumpens mill-awtoritajiet kompetenti. Għalhekk, u minhabba l-fatt li kreditu għall-konsumatur ma jkunx iffinanzjat minn mekkaniżmi ta' finanzjament fit-tul, minhabba d-durata u l-volum tiegħu, il-livell massimu għall-kumpens jenhtieg li jkun stipulat f'termini ta' ammont b'rata fissa. Dan l-approċċ jirrifletti n-natura speċifika tal-kreditu għall-konsumaturi u jenhtieg li ma jippreġudikax l-approċċ fir-rigward ta' prodotti oħrajn li jkunu ffinanzjati minn mekkaniżmi ta' finanzjament fit-tul, bħal self ipotekarju b'rata fissa.

- (71) L-Istati Membri jenhtieg li jkollhom id-dritt li jipprovdu li l-kumpens għall-hlas lura antiċipat jista' jintalab mill-kreditur biss bil-kundizzjoni li l-ammont li jkun thallas lura fi żmien 12-il xahar jaqbeż limitu definit mill-Istati Membri. Meta jiġi ffixat dak il-limitu, li jenhtieg li ma jkunx jaqbeż l-EUR 10 000, l-Istati Membri jenhtieg li jikkunsidraw l-ammont medju ta' krediti għall-konsumatur fis-suq tagħhom.
- (72) Sabiex jiġu promossi l-istabbiliment u l-funzjonament tas-suq intern u jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumaturi fl-Unjoni kollha, huwa mehtieg li tiġi żgurata l-komparabbiltà tal-informazzjoni relatata mar-rati perċentwali annwali ta' imposta fl-Unjoni kollha.
- (73) L-iffissar ta' limiti massimi fuq ir-rati tas-self, fuq ir-rati perċentwali annwali ta' imposta jew fuq il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur huwa Prattika komuni f'għadd ta' Stati Membri. Tali sistema ta' limiti massimi wriet li hija ta' benefiċċju fil-protezzjoni tal-konsumaturi minn rati tas-self eċċessivament għoljin, rati perċentwali annwali ta' imposta jew il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur. F'dak il-kuntest, jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistgħu jżommu r-reġim legali attwali tagħhom. Fi sforz biex tiżdied il-protezzjoni tal-konsumatur mingħajr ma jiġu imposti limiti bla bżonn fuq l-Istati Membri, jenhtieg li jkun hemm miżuri adegwati, bħal limiti massimi jew rati tal-użura, biex jiġi prevenut b'mod effettiv l-abbuż u biex jiġi żgurat li l-konsumaturi ma jintalbox rati tas-self, rati perċentwali annwali ta' imposta jew kost totali tal-kreditu eċċessivament għoljin.
- (74) Sabiex tiġi żgurata t-trasparenza, jenhtieg li l-Kummissjoni tagħmel dawn il-miżuri introdotti mill-Istati Membri disponibbli għall-pubbliku, f'forma konciza u ċara.
- (75) Hemm differenzi sostanzjali fil-liġijiet tad-diversi Stati Membri fir-rigward tal-kondotta kummerċjali fl-ghoti ta' ftehimiet ta' kreditu. Filwaqt li tiġi rikonossuta d-diversità fit-tipi ta' atturi involuti fl-intermedjazzjoni tal-kreditu, ċerti standards fil-livell tal-Unjoni huma essenzjali sabiex ikun żgurat livell għoli ta' professjonalità u servizz.
- (76) Il-qafas applikabbli tal-Unjoni jenhtieg li jagħti lill-konsumaturi l-fiducja li l-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu jqsu l-interessi tal-konsumatur, inkluż il-vulnerabbiltà u d-diffikultajiet possibbli tagħhom biex jifhmu l-prodott, abbażi tal-informazzjoni li jkollu l-kreditur u l-intermedjarju tal-kreditu fil-hin rilevanti u0 abbażi ta' suppożizzjonijiet raġonevoli dwar ir-riskji għas-sitwazzjoni tal-konsumatur tul it-terminu tal-Oftehim ta' kreditu propost. Aspett ewlieni fl-iżgurar ta' din il-fiducja tal-konsumatur huwa r-reqwiżit li jkun żgurat livell għoli ta' ġustizzja, onestà u professjonalità fl-industrija, li tinkludi wkoll imġiba responsabbli biex jiġu evitati Prattiki li jkollhom impatt negattiv fuq il-konsumaturi, u ġestjoni adegwata tal-kunflitti ta' interess inkluż dawk li jirriżultaw mir-remunerazzjoni, kif ukoll biex jingħata parir fl-ahjar interess tal-konsumatur.
- (77) Huwa xieraq li jkun żgurat li l-persunal rilevanti tal-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu jkollhom livell xieraq ta' għarfien u kompetenza sabiex jintlahaq livell għoli ta' professjonalità. Għalhekk, jenhtieg li l-kredituri u l-kredituri intermedjarji jkunu mitluba jagħtu prova tal-għarfien u l-kompetenza rilevanti fil-livell tal-kumpanija, abbażi tar-reqwiżiti minimi ta' għarfien u kompetenza. L-Istati Membri jenhtieg li jkunu liberi li jintroduċu jew iżommu tali

rekwiżiti applikabbli għal persuni fiżiċi individwali, u li jadattaw ir-rekwiżiti minimi ta' għarfien u kompetenza għat-tipi differenti ta' kredituri u intermedjarji tal-kreditu, b'mod partikolari meta jaġixxu f'kapacità ancillari. Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, jenhtieg li l-persunal direttament involut fl-attivitajiet skont din id-Direttiva jinkludi kemm persunal li jkollu kuntatt mal-klijent kif ukoll persunal amministrattiv, inkluż il-bord tal-manigment u, fejn adatt, membri tal-bord tal-kredituri u intermedjarji tal-kreditu, li jwettqu rwol importanti fil-proċess tal-ftehim ta' kreditu. Il-persuni b'funzjonijiet ta' sostenn li ma jkunux relatati mal-proċess tal-ftehim ta' kreditu, inkluż il-persunal tar-riżorsi umani u l-persunal tat-teknoloġija tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni, jenhtieg li ma jitqisux bhala persunal skont din id-Direttiva. L-Istati Membri jenhtieg li jstabbilixxu miżuri biex jappoġġaw s-sensibilizzazzjoni dwar ir-rekwiżiti ta' din id-Direttiva f'intrapriżi żgħira u ta' daqs medju li huma kredituri jew intermedjarji tal-kreditu u jiffacilitaw il-konformità tagħhom, bħal kampanji ta' informazzjoni, gwidi għall-utenti u skemi ta' taħriġ għall-impjegati.

- (78) Sabiex tiżdied il-hila tal-konsumaturi li jiehdu deċiżjonijiet informati dwar is-self u dwar l-immaniġġar responsabbli tad-dejn, l-Istati Membri jenhtieg li johlqu u jippromwvu miżuri biex jappoġġaw l-edukazzjoni tal-konsumaturi rigward is-self responsabbli u l-immaniġġar tad-dejn, b'mod partikolari fir-rigward ta' ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi, kif ukoll dwar l-immaniġġar ġenerali ta' baġit. Obbligu bħal dan jista' jitwettaq b'kunsiderazzjoni tal-qafas ta' kompetenza finanzjarja żviluppat mill-Unjoni flimkien mal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi. Huwa partikolarment importanti li tingħata gwida lill-konsumaturi li jkun qed jiehdu, b'mod partikolari permezz ta' għodod diġitali, kreditu għall-konsumatur għall-ewwel darba. F'dak ir-rigward, il-Kummissjoni jenhtieg li tidentifika eżempji tal-aħjar Prattika biex tiffacilita l-iżvilupp ulterjuri ta' miżuri biex titjeb is-sensibilizzazzjoni finanzjarja tal-konsumaturi. Il-Kummissjoni tista' tippubblika dawn l-eżempji tal-aħjar Prattika f'koordinazzjoni ma' rapporti simili mfassla b'rabta ma' atti leġiżlattivi oħra tal-Unjoni. Meta johlqu u jippromwvu dawk il-miżuri, l-Istati Membri jenhtieg li jikkonsultaw il-partijiet kkonċernati rilevanti, inkluż l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi. Jenhtieg li obbligu bħal dan ma jipprevjenix lill-Istati Membri milli jipprevedu edukazzjoni finanzjarja addizzjonali.
- (79) Minhabba l-konsegwenzi sinifikanti tal-proċedimenti ta' infurzar għall-kredituri u l-konsumaturi u potenzjalment għall-istabbiltà finanzjarja, huwa neċessarju li l-kredituri jittrattaw b'mod proattiv ir-riskju ta' kreditu emergenti fi stadju bikri u li jstabbilixxu l-miżuri neċessarji biex jiġi żgurat li huma jeżerċitaw, fejn xieraq, tolleranza raġonevoli qabel ma jinbdeu il-proċedimenti ta' infurzar. Meta jiddeċiedi jekk ikunx xieraq li jeżerċita miżuri ta' tolleranza, jew jekk ikunx ġustifikat li joffrihom b'mod ripetut, jenhtieg li l-kreditur iqis, fost elementi oħra, iċ-ċirkostanzi individwali tal-konsumatur, bħall-interessi u d-drittijiet tal-konsumatur, il-kapacità tiegħu li jhallas lura l-kreditu u l-htigijiet raġonevoli tiegħu għall-ispejjeż tal-ghajxien, u jenhtieg li l-kreditur jillimita l-kostijiet għall-konsumatur f'każ ta' inadempjenza. B'mod partikolari, meta l-konsumatur ma jwiegħbix għall-offerta tal-kreditur f'perjodu ta' żmien raġonevoli, jenhtieg li l-kreditur ma jkolluxkunx meħtieġ joffri miżuri ta' tolleranza b'mod ripetut. Jenhtieg li l-Istati Membri ma jipprevjenux lill-partijiet fi ftehim ta' kreditu milli jaqblu b'mod esplicitu li t-trasferiment lill-kreditur ta' oġġetti koperti bi ftehim ta' kreditu konness jew bid-dhul mill-bejgħ ta' tali oġġetti jkun biżżejjed biex jithallas lura l-kreditu.
- (80) Meta l-miżuri ta' tolleranza jitqiesu xierqa, jenhtieg li dawn jinkludu modifika tat-termini u l-kundizzjonijiet tal-ftehim ta' kreditu inizjali u jistgħu jinkludu, fost oħrajn, rifinanzjament totali jew parzjali ta' ftehim ta' kreditu. Il-modifika ta' dawk it-termini u l-kundizzjonijiet tista' tinkludi, fost oħrajn: estensjoni tat-terminu tal-ftehim ta' kreditu; bidliet fit-tip tal-ftehim ta' kreditu; differiment tal-hlas ta' parti mill-pagamenti rateali jew tal-pagamenti rateali kollha għal perjodu; tnaqqis tar-rata tas-self; offerta ta' moratorju fuq il-pagamenti; hlasijiet lura parzjali; kambju tal-munita; u kancellazzjoni parzjali u konsolidazzjoni tad-dejn. Meta l-miżuri ta' tolleranza jitqiesu xierqa, jenhtieg li l-kredituri ma jkunux meħtieġa jwettqu valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja meta jimmodifikaw it-termini u l-kundizzjonijiet tal-ftehim ta' kreditu, sakemm l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur ma jiżdied b'mod sinifikanti meta jiġu mmodifikati dawk it-termini u l-kundizzjonijiet. Filwaqt li l-obbligu li jiġu eżerċitati miżuri ta' tolleranza jenhtieg li jkun mingħajr preġudizzju għall-proċeduri skont regoli nazzjonali dwar il-proċedimenti ta' infurzar, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li l-miżuri ta' tolleranza previsti f'din id-Direttiva jiġu applikati sew.
- (81) Il-konsumaturi li jiffaċċaw diffikultajiet biex jissodisfaw l-impenji finanzjarji tagħhom jistgħu jibbenefikaw minn għajjnuna speċjalizzata għall-immaniġġar tad-djun tagħhom. Id-diffikultajiet finanzjarji jkopru varjetà wiesgħa ta' sitwazzjonijiet, pereżempju fost hafna oħrajn, il-hlas tard lura tad-dejn b'aktar minn 90 jum. L-objettiv tas-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn huwa li jghinu lill-konsumaturi jiffaċċaw diffikultajiet finanzjarji u jiggwidawhom biex ihallsu lura, kemm jista' jkun, id-djun pendenti tagħhom, filwaqt li jzommu livell ta' hajja decenti u jippreservaw id-dinjità tagħhom. Dik l-assistenza personalizzata u indipendenti tista' tinkludi konsulenza legali, immaniġġar tal-flus u tad-dejn kif ukoll assistenza soċjali u psikoloġika. L-assistenza jenhtieg li tiġi pprovduta minn operaturi

professionisti li mhumiex kredituri, intermedjarji tal-kreditu, fornituri ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv, xerrejja tal-kreditu jew servizzjanti tal-kreditu, u li huma indipendenti minnhom. Jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li s-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn ipprovduti minn operaturi professjonali indipendenti jkunu disponibbli, direttament jew indirettament u b'imposti limitati biss, għall-konsumaturi. Jenhtieg li fil-prinċipju daww it-tariffi jkopru biss l-ispejjeż operattivi u ma jpoġġux piż bla bżonn fuq il-konsumaturi li jesperjenzaw jew li jistgħu jesperjenzaw diffikultajiet biex jissodisfaw l-impjenji finanzjarji tagħhom. Fejn possibbli, il-konsumaturi li jiffaċċaw diffikultajiet biex iħallsu lura d-djun tagħhom jiġu riferuti għal servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn qabel ma jinbdeu il-proċedimenti ta' infurzar. Is-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn jenhtieg li jkunu faċilment aċċessibbli għall-konsumaturi, filwaqt li jqisu perezempju l-post ta' residenza tal-konsumaturi kif ukoll il-lingwa tagħhom. L-Istati Membri jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu rekwiżiti speċifiċi għal servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn. Il-kredituri għandhom rwol x'jaqdu fil-prevenzjoni tad-dejn eċċessiv permezz tal-identifikazzjoni bikrija u l-appoġġ tal-konsumaturi li jkunu qed jesperjenzaw diffikultajiet finanzjarji. Għal dik ir-raġuni, jenhtieg li l-kredituri jkollhom fis-seħħ proċessi u politiki għall-kxif ta' tali konsumaturi biex ikunu żguri li jistgħu jirreferuhom b'mod effettiv għal servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn faċilment aċċessibbli.

- (82) Sabiex jiġu żgurati t-trasparenza u l-istabbiltà tas-suq, u sakemm ikun hemm aktar armonizzazzjoni, l-Istati Membri jenhtieg li jiżguraw li jkunu stabbiliti miżuri xierqa għar-regolamentazzjoni jew is-supervizjoni tal-kredituri.
- (83) Jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li l-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu, inkluż l-istituzzjonijiet mhux tal-kreditu, ikunu soġġetti għal proċess ta' ammissjoni adegwat inkluż proċess ta' awtorizzazzjoni jew iż-żieda tal-istituzzjoni mhux tal-kreditu f'registru, u arrangamenti ta' supervizjoni minn awtorità kompetenti. Jenhtieg li r-rekwiżit ta'proċess ta' ammissjoni adegwat u tar-registrazzjoni ma japplikax għall-istituzzjonijiet ta' kreditu kif definiti fl-Artikolu 4(1), il-punt (1) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁴⁾, li diġà huma soġġetti għal proċess ta' awtorizzazzjoni skont id-Direttiva 2013/36/UE, u lanqas għall-istituzzjonijiet ta' pagament kif definiti fl-Artikolu 4, il-punt (4) tad-Direttiva (UE) 2015/2366 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁵⁾, għas-servizzi msemmija fl-Anness I, il-punt 4 tad-Direttiva (UE) 2015/2366, u lanqas għall-istituzzjonijiet tal-flus elettronici kif definiti fl-Artikolu 2, il-punt 1 tad-Direttiva 2009/110/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁶⁾, għall-ghoti ta' kreditu msemmi fl-Artikolu 6(1), l-ewwel subparagrafu, il-punt (b), tad-Direttiva 2009/110/KE. Jenhtieg li dan ikun mingħajr preġudizzju għall-proċessi ta' ammissjoni u l-arrangamenti ta' registrazzjoni jew supervizjoni nazzjonali imposti fuq l-istituzzjonijiet ta' pagament u l-istituzzjonijiet tal-flus elettronici għall-fini tal-ghoti ta' kreditu lill-konsumaturi u imposti fuq l-istituzzjonijiet ta' kreditu għall-fini ta' attivitajiet tal-intermedjarji tal-kreditu f'konformità mad-dritt tal-Unjoni.
- (84) Jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistgħu jeżentaw mir-rekwiżiti ta' ammissjoni u registrazzjoni lill-fornituri ta' oġġetti jew fornituri ta' servizzi li jikkwalifikaw bhala intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju kif definiti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE ⁽¹⁷⁾ u li jaġixxu bhala intermedjarji tal-kreditu f'kapacità ancillari jew li jaġhtu kreditu fil-forma ta' hlas differit għax-xiri ta' oġġetti u servizzi offruti minnhom, mingħajr ebda parti terza li toffri kreditu, jekk il-kreditu jiġi pprovdut mingħajr imġax u imposti, hliet għal imposti limitati għal hlasijiet tard f'konformità mad-dritt nazzjonali. Dik l-eżenzjoni possibbli jenhtieg li ma tintużax minn impriżi kbar biex jiġu evitati r-rekwiżiti ta' ammissjoni u registrazzjoni stabbiliti f'din id-Direttiva.
- (85) Din id-Direttiva tirregola biss ċerti obbligi tal-intermedjarji tal-kreditu fir-rigward tal-konsumaturi. Jenhtieg għalhekk li l-Istati Membri jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu obbligi addizzjonali fuq l-intermedjarji tal-kreditu, inkluż il-kundizzjonijiet li permezz tagħhom intermedjarju tal-kreditu jista' jircievi tariffi mingħand konsumatur li jkun talab is-servizz ta' dak l-intermedjarju tal-kreditu.

⁽¹⁴⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 575/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar ir-rekwiżiti prudenzjali għall-istituzzjonijiet ta' kreditu u d-ditti tal-investment u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 648/2012, (ĠU L 176, 27.6.2013, p. 1).

⁽¹⁵⁾ Id-Direttiva (UE) 2015/2366 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar is-servizzi ta' pagament fis-suq intern, li temenda d-Direttivi 2002/65/KE, 2009/110/KE u 2013/36/UE u r-Regolament (UE) Nru 1093/2010, u li thassar id-Direttiva 2007/64/KE (ĠU L 337, 23.12.2015, p. 35).

⁽¹⁶⁾ Id-Direttiva 2009/110/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Settembru 2009 dwar il-bidu, l-eżerċizzju u s-supervizjoni prudenzjali tan-negozju tal-istituzzjonijiet tal-flus elettronici li temenda d-Direttivi 2005/60/KE u 2006/48/KE u li thassar id-Direttiva 2000/46/KE (ĠU L 267, 10.10.2009, p. 7).

⁽¹⁷⁾ Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju (ĠU L 124, 20.5.2003, p. 36).

- (86) Jenhtieg li ċ-ċessjoni tad-drittijiet tal-kreditur skont ftehim ta' kreditu ma jkollhiex l-effett li tpoġġi lill-konsumatur f'qagħda inqas favorevoli. Il-konsumatur jenhtieg ukoll jiġi mgharraf sew meta l-ftehim ta' kreditu jiġi ċedut lil parti terza. Madankollu, fejn il-kreditur originali, bi ftehim maċ-ċessjonarju, ikompli jipprovi l-kreditu fir-rigward tal-konsumatur, il-konsumatur ma jkollux interess partikolari li jiġi mgharraf biċ-ċessjoni. Għalhekk, rekwizit fil-livell tal-Unjoni li l-konsumatur jiġi mgharraf biċ-ċessjoni f'kazijiet bħal dawn, ikun eċċessiv.
- (87) L-Istati Membri jenhtieg li jibqgħu liberi li jzommu jew jintroduċu regoli nazzjonali li jipprevedu forum kollettivi ta' komunikazzjoni meta dan ikun mehtieg għal finijiet marbutin mal-effettività ta' tranżazzjonijiet kumplessi bħatitolizzazzjonijiet jew il-likwidazzjoni ta' assi li jseħhu fil-likwidazzjoni amministrattiva obligatorja tal-banek.
- (88) Il-konsumaturi jenhtieg li jkollhom aċċess għal proċeduri effettivi, fil-pront u adegwati ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim biex jiġi solvut tilwim li jirriżulta mid-drittijiet u l-obbligi relatati ma' ftehimiet ta' kreditu, bl-użu ta' entitajiet eżistenti fejn xieraq. Tali aċċess huwa diġà żgurat bid-Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁸⁾ f'dak li jirrigwarda t-tilwim kuntrattwali rilevanti. Madankollu, jenhtieg li l-konsumaturi jkollhom ukoll aċċess għal proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim fil-każ ta' tilwim prekuntrattwali dwar id-drittijiet u l-obbligi stabbiliti b'din id-Direttiva, pereżempju, fir-rigward tar-rekwiziti ta' informazzjoni prekuntrattwali, is-servizzi ta' konsulenza u l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja kif ukoll fir-rigward tal-informazzjoni mogħtija mill-intermedjarji li jkunu remunerati mill-kredituri u għalhekk ma jkollhom l-ebda relazzjoni kuntrattwali diretta mal-konsumaturi. Tali proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim u l-entitajiet li joffruhom jenhtieg li jkunu konformi mar-rekwiziti tal-kwalità stabbiliti bid-Direttiva 2013/11/UE.
- (89) L-Istati Membri jenhtieg li jaħtru awtoritajiet kompetenti li jkollhom is-setgħa jiżguraw l-infurzar ta' din id-Direttiva u jenhtieg li jiżguraw li dawk l-awtoritajiet kompetenti jingħataw setgħat ta' investigazzjoni u ta' infurzar u riżorsi adegwati neċessarji għat-twettiq ta' dmirijiethom. Jenhtieg ukoll li l-Istati Membri jkunu jistgħu jagħtu setgħat ta' intervent fuq il-prodott lill-awtoritajiet nazzjonali fejn il-prodotti ta' kreditu huma ta' detriment għall-konsumaturi u hemm bżonn li jiġu rtrati. Jenhtieg li l-Istati Membri jikkunsidraw *data* dwar ir-rati ta' inadempjenza ta' kull xahar assoċjati ma' tipi differenti ta' prodotti ta' kreditu għall-konsumatur rilevanti għall-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva. L-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri differenti jenhtieg li jikkooperaw ma' xulxin kull meta mehtieg bil-għan li jwettqu d-dmirijiet tagħhom skont din id-Direttiva.
- (90) L-Istati Membri jenhtieg li jistabbilixxu regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva u jenhtieg li jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jiżguraw li dawn ikunu implimentati. Filwaqt li l-għażla tal-penali tibqa' fid-diskrezzjoni tal-Istati Membri, il-penali previsti jenhtieg li jkunu effettivi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri jenhtieg li jinnotifikaw lill-Kummissjoni b'dawk ir-regoli u b'dawk il-miżuri u jenhtieg li jinnotifikawha, mingħajr dewmien, bi kwalunkwe emenda sussegwenti li taffettwahom.
- (91) Ir-regoli nazzjonali attwali dwar il-penali jvarjaw b'mod sinifikanti fl-Unjoni kollha. B'mod partikolari, mhux l-Istati Membri kollha jiżguraw li multi effettivi, proporzjonati u dissważivi jistgħu jiġu imposti fuq kummerċjanti li jkunu responsabbli għal każijiet ta' ksur mifruxa jew każijiet ta' ksur mifruxa b'dimensjoni tal-Unjoni. F'ċerti każijiet, dawk il-kummerċjanti jistgħu jkunu wkoll grupp ta' kumpaniji. Biex ikun żgurat li l-awtoritajiet tal-Istati Membri jistgħu jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fir-rigward tal-każijiet ta' ksur mifruxa u tal-każijiet ta' ksur mifruxa b'dimensjoni tal-Unjoni li jkunu soġġetti għal miżuri kkoordinati ta' investigazzjoni u ta' infurzar f'konformità mar-Regolament (UE) 2017/2394 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁹⁾, jenhtieg li jiġu introdotti multi bħala element ta' penali għal tali ksur.

⁽¹⁸⁾ Id-Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2013 dwar is-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim, għat-tilwim tal-konsumaturi u li temenda r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 u d-Direttiva 2009/22/KE (id-Direttiva dwar l-ADR tal-konsumaturi) (ĠU L 165, 18.6.2013, p. 63).

⁽¹⁹⁾ Ir-Regolament (UE) 2017/2394 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2017 dwar il-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali responsabbli għall-infurzar tal-liġijiet tal-protezzjoni tal-konsumaturi u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 2006/2004 (ĠU L 345, 27.12.2017, p. 1).

- (92) Biex jissahħu t-trasparenza u l-fiducja tal-konsumaturi, jenħtieġ li l-awtoritajiet kompetenti jithallew jiddivulgaw lill-pubbliku kwalunkwe penali amministrattiva li tiġi imposta għal ksur tal-miżuri adottati skont din id-Direttiva, sakemm tali divulgazzjoni ma tippregudikax serjament is-swieq finanzjarji jew tikkawża dannu sproporzjonat lill-partijiet involuti.
- (93) Il-funzjonament effiċjenti ta' din id-Direttiva jeħtieġ li jiġi rieżaminat, flimkien mal-progress fl-istabbiliment ta' suq intern b'livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur għal ftehimiet ta' kreditu. Kull erba' snin, jenħtieġ li l-Kummissjoni twettaq evalwazzjoni ta' din id-Direttiva biex tivvaluta l-limitu massimu ta' EUR 100 000 stabbilit f'din id-Direttiva u l-perċentwali użati għall-kalkolu tal-kumpens pagabbli fil-każ ta' hłas lura antiċipat, kif ukoll valutazzjoni ta' jekk il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva jibqax adatt fir-rigward ta' ftehimiet ta' kreditu li huma ggarantiti minn proprjetà immobbli mhux residenzjali. Dik l-evalwazzjoni jenħtieġ li tinkludi wkoll analiżi tal-evoluzzjoni tas-suq għall-kreditu għall-konsumatur li jappoġġaw it-tranzizzjoni ekoloġika u valutazzjoni tal-ħtieġa għal aktar miżuri biex jittejjeb l-użu ta' tali krediti, kif ukoll valutazzjoni tal-implimentazzjoni tal-penali imposti f'konformità ma' din id-Direttiva u b'mod partikolari tal-effettività u l-effett deterrenti tagħhom. Meta tevalwa din id-Direttiva, jenħtieġ li l-Kummissjoni tanalizza x-xejriet ekonomiċi fl-Unjoni u s-sitwazzjoni fis-suq ikkonċernat, bħall-emergenza ta' forum godda ta' servizzi finanzjarji, ix-xejriet diġitali, u l-volumi u x-xejriet tal-forniment transfruntier ta' kreditu. Jenħtieġ li thares ukoll lejn l-effiċjenza ta' din id-Direttiva, inkluż il-kostijiet u l-benefiċċji li tinvolvi għan-negozji u l-konsumaturi. Barra minn hekk, il-finanzjament kollettiv qed isir dejjem aktar forma ta' finanzjament disponibbli għall-konsumaturi, tipikament għal spejjeż jew investimenti żgħar. Ir-Regolament (UE) 2020/1503 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁰⁾ jeskludi mill-kamp ta' applikazzjoni tiegħu servizzi ta' finanzjament kollettiv, inkluż dawk li jiffacilitaw l-ghoti ta' kreditu, li jiġu pprovduti lill-konsumaturi. Il-Kummissjoni jenħtieġ li tivvaluta l-ħtieġa għal aktar miżuri biex tiproteġi lill-konsumaturi li jkunu qed jippruvaw jiehdu kreditu jew li jinvestu permezz ta' fornitur ta' servizzi ta' kreditu ta' finanzjament kollettiv.
- (94) Billi l-oġettiv ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-istabbiliment ta' regoli komuni għal ċerti aspetti tal-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi tal-Istati Membri li jirrigwardaw il-kreditu għall-konsumaturi, ma jistax jintlaħaq suffiċjentement mill-Istati Membri, meta jitqies l-iżvilupp tas-suq fid-dawl tad-diġitalizzazzjoni u l-għan li tiġi ffacilitata l-forniment transfruntiera ta' kreditu iżda pjuttost jista' jintlaħaq ahjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ biex jintlaħaq dak l-oġettiv.
- (95) Sabiex jiġu emendati elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni jenħtieġ li tingħata s-setgħa li tadotta atti f'konformità mal-Artikolu 290 TFUE fir-rigward ta' suppożizzjonijiet addizzjonali għall-kalkoli tal-rata perċentwali annwali ta' imposta. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul ix-xogħol tagħha ta' thejġija, ukoll fil-livell ta' esperti, u li dawk il-konsultazzjonijiet jiġu mwettqa f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet ⁽²¹⁾. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata partecipazzjoni ugwali fit-thejġija tal-atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin bħall-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi ta' esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-thejġija ta' atti delegati.
- (96) F'konformità mad-Dikjarazzjoni Politika Kongunta tat-28 ta' Settembru 2011 tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni dwar id-dokumenti ta' spjegazzjoni ⁽²²⁾, l-Istati Membri impenjaw ruħhom li jżidu man-notifika tal-miżuri ta' traspożizzjoni tagħhom, f'każijiet ġustifikati, dokument wiehed jew aktar li jispjegaw ir-relazzjoni bejn il-komponenti ta' direttiva u l-partijiet ekwivalenti tal-istrumenti nazzjonali ta' traspożizzjoni. Fir-rigward ta' din id-Direttiva, il-legiżlatur iqis li t-trażmissjoni ta' dawn id-dokumenti hija ġġustifikata.
- (97) Meta jitqies l-ghadd ta' emendi li jeħtieġ li jsiru fid-Direttiva 2008/48/KE minhabba l-evoluzzjoni fis-settur tal-kreditu għall-konsumatur u fl-interessi taċ-ċarezza tal-legiżlazzjoni tal-Unjoni, dik id-Direttiva jenħtieġ li tiġi rrevokata u ssostitwita b'din id-Direttiva.

⁽²⁰⁾ Ir-Regolament (UE) 2020/1503 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Ottubru 2020 dwar fornituri Ewropej ta' servizzi ta' finanzjament kollettiv għan-negozji, u li jemenda r-Regolament (UE) 2017/1129 u d-Direttiva (UE) 2019/1937 (ĠU L 347, 20.10.2020, p. 1).

⁽²¹⁾ ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

⁽²²⁾ ĠU C 369, 17.12.2011, p. 14.

(98) Il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data gie kkonstatat f'konformità mal-Artikolu 42(1) tar-Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²³⁾ u ta l-opinjoni tiegħu fis-26 ta' Awwissu 2021 ⁽²⁴⁾,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

Din id-Direttiva tistabbilixxi qafas komuni għall-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti tal-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi tal-Istati Membri dwar il-ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi.

Artikolu 2

Kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tapplika għall-ftehimiet ta' kreditu.
2. Din id-Direttiva ma tapplikax għal dawn li ġejjin:
  - (a) ftehimiet ta' kreditu li jkunu garantiti b'ipoteka jew b'garanzija komparabbli oħra normalment uzata fi Stat Membru fuq proprjetà immobbli jew bi dritt relatat ma' proprjetà immobbli;
  - (b) ftehimiet ta' kreditu li l-fini tagħhom ikun l-akkwist jew iż-żamma tad-drittijiet ta' proprjetà f'art jew f'kostruzzjoni eżistenti jew ipprogettata, inkluż bini li jintuza għall-kummerċ, in-negozju jew professjoni;
  - (c) ftehimiet ta' kreditu li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' aktar minn EUR 100 000;
  - (d) ftehimiet ta' kreditu fejn il-kreditu jingħata minn impjegatur lill-impjegati tiegħu bħala attività sekondarja bla imghax jew offruti b'rati perċentwali annwali ta' imposta aktar baxxi minn dawk prevalenti fis-suq u li ma jkunux offruti lill-pubbliku ġenerali;
  - (e) ftehimiet ta' kreditu li jkunu konklużi ma' ditti ta' investiment kif definit fl-Artikolu 4(1), punt (1) tad-Direttiva 2014/65/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁵⁾ jew ma' istituzzjonijiet ta' kreditu kif definit fl-Artikolu 4(1), punt (1) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013 sabiex investitur ikun jista' jwettaq tranżazzjoni relatata ma' strument finanzjarju wieħed jew aktar minn dawk elenkati fit-Taqsima C tal-Anness I tad-Direttiva 2014/65/UE, fejn id-ditta ta' investiment jew l-istituzzjoni ta' kreditu li tagħti l-kreditu tkun involuta f'dik it-tranżazzjoni;
  - (f) ftehimiet ta' kreditu li jkunu r-riżultat ta' ftehim milhuq fil-qorti jew quddiem awtorità statutorja oħra;
  - (g) ftehimiet ta' kiri jew ta' lokazzjoni fejn m'hemm previst ebda obbligu jew opzjoni għax-xiri tal-oġġett tal-ftehim la fil-ftehim innifsu u lanqas fi kwalunkwe ftehim separat;

⁽²³⁾ Ir-Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2018 dwar il-protezzjoni ta' persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali mill-istituzzjonijiet, korpi, uffiċċji u aġenziji tal-Unjoni u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 45/2001 u d-Deċiżjoni Nru 1247/2002/KE (GU L 295, 21.11.2018, p. 39).

⁽²⁴⁾ ĠU C 403, 6.10.2021, p. 5.

⁽²⁵⁾ Ir-Direttiva 2014/65/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Mejju 2014 dwar is-swieq fl-istrumenti finanzjarji u li temenda d-Direttiva 2002/92/KE u d-Direttiva 2011/61/UE (ĠU L 173, 12.6.2014, p. 349).

(h) hlasijiet differiti fejn:

- (i) fornitur ta' oġġetti jew fornitur ta' servizzi, mingħajr parti terzi li toffri kreditu, jagħti żmien lill-konsumatur biex iħallas għall-oġġetti jew is-servizzi pprovduti minn dak il-fornitur;
- (ii) il-prezz tax-xiri irid jithallas mingħajr interessi u mingħajr ebda imposta oħra u b' imposti limitati biss pagabbli mill-konsumatur għal hlasijiet tard imposti skont id-dritt nazzjonali; u
- (iii) il-pagament irid isir kollu kemm hu fi żmien 50 jum mill-konsenja tal-oġġett jew tas-servizz.

Fil-każ ta' hlasijiet differiti offruti minn fornituri ta' oġġetti jew fornituri ta' servizzi li mhumiex intrapriži mikro, żgħar jew ta' daqs medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni 2003/361/KE fejn tali fornituri joffru servizzi tas-soċjetà tal-informazzjoni fis-sens tal-Artikolu 1(1), il-punt (b) tad-Direttiva (UE) 2015/1535 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁶⁾ li jikkonsistu fil-konkluzjoni ta' kuntratti mill-bogħod ma' konsumaturi għall-bejgħ ta' oġġetti jew il-provvista ta' servizzi fis-sens tal-Artikolu 2, il-punt 7 tad-Direttiva 2011/83/UE, din l-eskluzjoni mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva għandha tapplika biss meta jiġu ssodisfati l-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (i) parti terza la tkun qed toffri u lanqas tixtri kreditu;
  - (ii) il-hlas għandu jsir kollu kemm hu fi żmien 14-il jum mill-kunsinna tal-prodotti jew l-provvista tas-servizzi; u
  - (iii) il-prezz tax-xiri irid jithallas mingħajr imgħax u mingħajr ebda imposta oħra u b'imposti limitati biss pagabbli mill-konsumatur għal hlasijiet tard imposti f'konformità mad-dritt nazzjonali;
- (i) ftehimiet ta' kreditu li jirrigwardaw il-hlas differit, mingħajr imposti, ta' dejn eżistenti;
- (j) ftehimiet ta' kreditu fejn il-konsumatur ikun mitlub jiddepożita oġġett bħala garanzija fil-kustodja tal-kreditur u l-obbligu tal-konsumatur ikun strettament limitat għal dak l-oġġett iddepożitat;
- (k) ftehimiet ta' kreditu li jirrigwardaw self mogħti lil pubbliku ristrett b'dispożizzjoni statutorja b'fini ta' interess ġenerali u b'rati ta' imgħax aktar baxxi minn dawk prevalenti fuq is-suq jew mingħajr imgħax jew b'termini oħrajn li jkunu aktar favorevoli għall-konsumatur minn dawk prevalenti fis-suq;
- (l) ftehimiet ta' kreditu eżistenti fl-20 ta' Novembru 2026; madankollu, l-Artikoli 23 u 24, l-Artikolu 25(1), it-tieni sentenza, l-Artikolu 25(2) u l-Artikoli 28 u 39 għandhom japplikaw għall-ftehimiet kollha ta' kreditu bla skadenza fissa eżistenti fl-20 ta' Novembru 2026.

3. Minkejja l-paragrafu 2, il-punt (c), din id-Direttiva tapplika għal ftehimiet ta' kreditu li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' aktar minn EUR 100 000, li mhumiex garantiti la b'ipoteka, jew b'garanzija komparabbli oħra normalment użata fi Stat Membru fuq proprjetà immobbli u lanqas bi dritt relatat ma' proprjetà immobbli, fejn l-għan ta' dawk il-ftehimiet ta' kreditu jkun ir-rinnovazzjoni ta' proprjetà immobbli residenzjali.

4. Fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu fil-forma ta' overrunning, għandhom japplikaw biss l-Artikoli li ġejjin:

- (a) l-Artikoli 1, 2, 3, 17, 19, 25, 31, 35, 36 u 39 sa 50; u
- (b) l-Artikolu 18 sakemm ma jiġix iddeterminat mod ieħor mill-Istati Membri.

5. L-Istati Membri jistgħu jeżentaw mill-applikazzjoni ta' din id-Direttiva ftehimiet ta' kreditu fil-forma ta' karti ta' debitu differit:

- (a) li huma pprovduti minn istituzzjoni ta' kreditu jew ta' pagament;
- (b) fejn, skont it-termini tagħhom il-kreditu għandu jithallas lura fi żmien 40 jum; u
- (c) li huma mingħajr imgħax u b'imposti limitati biss għall-provvista tas-servizz ta' hlas.

⁽²⁶⁾ Id-Direttiva (UE) 2015/1535 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Settembru 2015 li tistabilixxi proċedura għall-ghoti ta' informazzjoni fil-qasam tar-regolamenti tekniċi u tar-regoli dwar is-servizzi tas-Socjetà tal-Informatika (ĠU L 241, 17.9.2015, p. 1).

6. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw li l-Artikoli 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19 u 20, l-Artikolu 21(1), l-ewwel subparagrafu, il-punti (a) sa (h) u (l), l-Artikolu 21(3), l-Artikoli 23, 25 u 28 sa 50 biss japplikaw għal ftehimiet ta' kreditu li jiġu konklużi minn organizzazzjoni li s-sħubija tagħha tkun ristretta għal persuni residenti jew impjegati f'post partikolari jew għal impjegati u impjegati ritirati ta' impjegatur partikolari, jew għal persuni li jissodisfaw kwalifiki oħra stabbiliti skont id-dritt nazzjonali bħala l-bażi għall-eżistenza ta' rabta komuni bejn il-membri u li jissodisfaw il-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:

- (a) tkun stabbilita għall-benefiċċju reċiproku tal-membri tagħha;
- (b) ma tagħmilx profitti għal kwalunkwe persuna oħra jekk mhux membri tagħha;
- (c) tissodisfa għan soċjali meħtieġ mid-dritt nazzjonali;
- (d) tircievi u tiġġestixxi t-tfaddil tal-membri tagħha biss u tipprovdi sorsi ta' kreditu lilhom biss;
- (e) tipprovdi kreditu abbażi ta' rata perċentwali annwali ta' imposta li tkun aktar baxxa minn dik prevalenti fis-suq jew li jkun soġġett għal-limitu massimu stabbilit bid-dritt nazzjonali.

L-Istati Membri jistgħu jeżentaw mill-applikazzjoni ta' din id-Direttiva l-ftehimiet ta' kreditu konklużi minn organizzazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu meta l-valur totali tal-ftehimiet ta' kreditu kollha eżistenti li tkun dahlet għalihom dik l-organizzazzjoni jkun insinifikanti meta mqabbel mal-valur totali tal-ftehimiet ta' kreditu kollha eżistenti fl-Istat Membru li fih tkun ibbażata l-organizzazzjoni u l-valur totali tal-ftehimiet ta' kreditu kollha eżistenti li jkunu dahlu għalihom l-organizzazzjonijiet kollha simili f'dak l-Istat Membru jkun inqas minn 1 % tal-valur totali tal-ftehimiet ta' kreditu kollha eżistenti konklużi f'dak l-Istat Membru.

L-Istati Membri għandhom jirrieżaminaw kull sena jekk il-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni ta' kwalunkwe eżenzjoni bhal dik imsemmija fit-tieni subparagrafu għadhomx issodisfati u għandhom jiehdu azzjoni biex jirtiraw l-eżenzjoni fejn huma jqisu li ma baqgħux issodisfati.

7. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw li l-Artikoli 1, 2, 3, 7, 8, 11, 19 u 20, l-Artikolu 21(1), l-ewwel subparagrafu, il-punti (a) sa (h), (l) u (r), l-Artikolu 21(3) u l-Artikoli 23, 25, 28 sa 38 u 40 sa 50 biss għandhom japplikaw għall-ftehimiet ta' kreditu bejn il-kreditur u l-konsumatur fir-rigward ta' h̄las differit jew tal-metodi ta' h̄las lura, meta l-konsumatur ikun diġà inadempjenti jew aktarx ser isir inadempjenti fir-rigward tal-ftehim ta' kreditu inizjali u fejn il-kundizzjonijiet li ġejjin ikunu ssodisfati:

- (a) l-arranġament x'aktarx li jevita l-possibbiltà ta' proċedimenti legali dwar l-inadempjenza tal-konsumatur;
- (b) jekk jaċċetta l-arranġament il-konsumatur ma jkunx soġġett għal termini inqas favorevoli minn dawk stabbiliti fil-ftehim ta' kreditu inizjali.

8. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw li l-Artikoli 8(3), il-punti (d), (e) u (f), l-Artikolu 10(5), l-Artikolu 11(4) u l-Artikolu 21(3) ma japplikawx għall-ftehim ta' kreditu wiehed jew aktar li ġejjin:

- (a) ftehimiet ta' kreditu li jinvolvu ammont totali ta' kreditu ta' inqas minn EUR 200;
- (b) ftehimiet ta' kreditu fejn il-kreditu jingħata mingħajr imghax u mingħajr ebda imposta oħra;
- (c) ftehimiet ta' kreditu li skont it-termini tagħhom il-kreditu jrid jithallas lura fi żmien tliet xhur u huma pagabbli biss imposti insinifikanti.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw dawn id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "konsumatur" tfisser persuna fiżika li taġixxi għall-finijiet li huma 'l barra min-negozju, mill-kummerċ jew mill-professjoni tagħha;

- (2) “kreditur” tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tagħti jew twieġhed li tagħti kreditu fl-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni ta’ dik il-persuna;
- (3) “ftehim ta’ kreditu” tfisser ftehim li bih kreditur jagħti jew iwiegħed li jagħti lil konsumatur kreditu fil-forma ta’ hlas differit, self jew akkomodazzjoni finanzjarja simili oħra; hlief għal ftehimiet għall-provvista fuq bażi kontinwa ta’ servizzi jew il-provvista ta’ oġġetti tal-istess xorta, fejn il-konsumatur iħallas għal tali servizzi jew oġġetti għat-tul ta’ żmien tal-provvista tagħhom permezz ta’ pagamenti rateali;
- (4) “servizz anċillari” tfisser servizz offrut lill-konsumatur flimkien mal-ftehim ta’ kreditu;
- (5) “kost totali tal-kreditu għall-konsumatur” tfisser il-kostijiet kollha, inkluż imghax, kummissjonijiet, taxxi u kwalunkwe tip ta’ tariffa oħra li l-konsumatur għandu jħallas b’konnnessjoni mal-ftehim ta’ kreditu u li huma magħrufin mal-kreditur, hlief għal kostijiet notarili; il-kostijiet relatati ma’ servizzi anċillari fir-rigward tal-ftehim ta’ kreditu b’mod partikolari premiums tal-assigurazzjoni, huma wkoll inklużi fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur fejn, barra minn hekk, il-konklużjoni ta’ kuntratt fir-rigward ta’ tali servizzi anċillari huwa obbligatorju sabiex jinkiseb il-kreditu jew biex dan jinkiseb skont it-termini u l-kundizzjonijiet kummerċjalizzati;
- (6) “ammont totali pagabbli mill-konsumatur” tfisser is-somma tal-ammont totali ta’ kreditu u l-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur;
- (7) “rata perċentwali annwali ta’ imposta” jew “RPAI” tfisser il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur espressa bħala perċentwali annwali tal-ammont totali ta’ kreditu u kkalkulat kif imsemmi fl-Artikolu 30;
- (8) “rata tas-self” tfisser ir-rata tal-imghax espressa bħala perċentwali fiss jew varjabbli applikata fuq bażi annwali għall-ammont ta’ għbid ta’ kreditu;
- (9) “rata tas-self fissa” tfisser ir-rata tas-self li l-kreditur u l-konsumatur jaqblu dwarha fil-ftehim ta’ kreditu għat-tul kollu tal-ftehim ta’ kreditu, jew diversi rati tas-self li l-kreditur u l-konsumatur jaqblu dwarhom fil-ftehim ta’ kreditu għal perjodi parzjali li għalihom ir-rati tas-self huma determinati esklużivament minn perċentwal speċifiku fiss; jekk fil-ftehim ta’ kreditu ma jkunux determinati r-rati tas-self kollha, ir-rata tas-self għandha titqies bħala fissa biss għall-perjodi parzjali li għalihom ir-rati tas-self huma determinati esklużivament minn perċentwal speċifiku fiss miftiehma fil-konklużjoni tal-ftehim ta’ kreditu;
- (10) “ammont totali ta’ kreditu” tfisser il-limitu massimu jew is-somom totali magħmula disponibbli skont ftehim ta’ kreditu;
- (11) “mezz durabbli” tfisser kull strument li jippermetti lill-konsumatur jaħżen informazzjoni indirizzata lilu personalment b’mod aċċessibbli għal referenza futura għal perjodu ta’ żmien adegwat għall-finijiet ta’ informazzjoni u li jippermetti r-riproduzzjoni mhux mibdula tal-informazzjoni maħżuna;
- (12) “intermedjarju tal-kreditu” tfisser persuna fiżika jew ġuridika li ma tkunx qed taġixxi bħala kreditur jew nutar u li ma tkunx sempliċiment qed tintroduċi, direttament jew indirettament, konsumatur lil kreditur, u li, fl-eżerċizzju tal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni ta’ dik il-persuna, għal remunerazzjoni, li tista’ tkun f’forma pekunarja jew fi kwalunkwe forma ta’ kunsiderazzjoni finanzjarja oħra miftiehma:
  - (a) tipprezenta jew toffri ftehimiet ta’ kreditu lil konsumaturi;
  - (b) tassisti lill-konsumaturi billi tagħmel hidma preparatorja jew amministrazzjoni prekuntrattwali oħra fir-rigward ta’ ftehimiet ta’ kreditu minbarra kif imsemmi fil-punt (a); jew
  - (c) tikkonkludi ftehim ta’ kreditu mal-konsumaturi fisem il-kreditur;
- (13) “informazzjoni prekuntrattwali” tfisser l-informazzjoni li tingħata qabel li l-konsumatur ikun marbut bi ftehim ta’ kreditu jew, fejn applikabbli, bl-ghoti ta’ offerta vinkolanti u li l-konsumatur jehtieg sabiex ikun jista’ jqabbel offerti ta’ kreditu differenti u jieħu deċiżjoni infurmata dwar jekk għandux jikkonkludi l-ftehim ta’ kreditu;

- (14) “tfassil ta’ profili” tfisser tfassil ta’ profili kif definit fl-Artikolu 4, il-punt (4) tar-Regolament (UE) 2016/679;
- (15) “bejgh abbinat” tfisser l-offerta jew il-bejgh ta’ ftehim ta’ kreditu f’pakkett ma’ prodotti jew servizzi finanzjarji distinti ohra fejn il-ftehim ta’ kreditu ma jkunx disponibbli għall-konsumatur b’mod separat;
- (16) “prattika ta’ raggruppament” tfisser l-offerta jew il-bejgh ta’ ftehim ta’ kreditu f’pakkett ma’ prodotti jew servizzi finanzjarji distinti ohra fejn il-ftehim ta’ kreditu huwa disponibbli wkoll għall-konsumatur b’mod separat iżda mhux neċessarjament bl-istess termini jew kundizzjonijiet bħal meta jiġu offruti abbinati flimkien ma’ dawk il-prodotti jew is-servizzi l-ohra;
- (17) “servizzi ta’ konsulenza” tfisser rakkomandazzjonijiet personali lil konsumatur rigward tranzazzjoni waħda jew aktar relatati ma’ ftehimiet ta’ kreditu u li jikkostitwixxu attività separata mill-ghoti ta’ kreditu u mill-attivitàjiet ta’ intermedjazzjoni ta’ kreditu kif stabbilit fil-punt (12);
- (18) “faċilità ta’ overdraft” tfisser ftehim ta’ kreditu espliċitu li permezz tiegħu kreditur jaġmel disponibbli għall-konsumatur fondi li jaqbżu l-bilanċ kurrenti fil-kont kurrenti tal-konsumatur;
- (19) “overrunning” tfisser overdraft aċċettat taċitament li permezz tiegħu kreditur jaġmel disponibbli għall-konsumatur fondi li jaqbżu l-bilanċ kurrenti fil-kont kurrenti tal-konsumatur jew fil-faċilità ta’ overdraft miftiehma;
- (20) “ftehim ta’ kreditu konness” tfisser ftehim ta’ kreditu fejn:
- il-kreditu jew is-servizzi in kwistjoni jservu esklużivament biex jiffinanzja ftehim għall-provvista ta’ oġġetti speċifiċi jew il-provvista ta’ servizz speċifiku; u
  - dawk iż-żewġ ftehimiet jiffurmaw, minn perspettiva oġġettiva, unità kummerċjali; unità kummerċjali għandha titqies li teżisti meta l-fornitur ta’ oġġetti jew il-fornitur ta’ servizz innifsu jiffinanzja l-kreditu lill-konsumatur jew, jekk ikun iffinanzjat minn parti terza, meta l-kreditur juża s-servizzi tal-fornitur ta’ oġġetti jew tal-fornitur ta’ servizz b’konnessjoni mal-kummerċjalizzazzjoni, il-konklużjoni jew it-tnejn tal-ftehim ta’ kreditu, jew fejn l-oġġetti speċifiċi jew il-provvista ta’ servizz speċifiku huma espliċitament speċifikati fil-ftehim ta’ kreditu;
- (21) “ħlas lura antiċipat” tfisser il-helsien shiħ jew parzjali mill-obbligi tal-konsumatur skont ftehim ta’ kreditu, qabel id-data miftiehma fil-ftehim ta’ kreditu;
- (22) “servizzi ta’ konsulenza dwar id-dejn” tfisser assistenza personalizzata ta’ natura teknika, legali jew psikoloġika pprovduta minn operatori professjonali indipendenti li mhumiex, b’mod partikolari, kredituri jew intermedjarji tal-kreditu kif definiti f’din id-Direttiva, jew xerrejja tal-kreditu jew servizzjanti tal-kreditu kif definiti fl-Artikolu 3, il-punti (6) u (8), tad-Direttiva (UE) 2021/2167 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁷⁾, favur il-konsumaturi li jesperjenzaw jew li jistgħu jesperjenzaw diffikultajiet biex jissodisfaw l-impenji finanzjarji tagħhom.

Artikolu 4

Konverżjoni ta’ ammonti espressi f’euro f’moneta nazzjonali

- Għall-finijiet ta’ din id-Direttiva, dawk l-Istati Membri li jikkonvertu l-ammonti espressi f’euro fil-moneta nazzjonali tagħhom għandhom inizjalment jużaw f’dik il-konverżjoni r-rata tal-kambju prevalenti fid-19 ta’ Novembru 2023.
- L-Istati Membri jistgħu jaġġustaw l-ammonti li jirriżultaw mill-konverżjoni msemmija fil-paragrafu 1, dment li tali aġġustament ma jaqbizx EUR 10.

Artikolu 5

Obbligu li tinghata informazzjoni mingħajr ħlas lill-konsumaturi

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li, meta tinghata informazzjoni lill-konsumaturi f’konformità ma’ din id-Direttiva, tali informazzjoni tinghata mingħajr ħlas lill-konsumatur, irrispettivament mill-mezz li jintuża biex din tinghata.

⁽²⁷⁾ Id-Direttiva (UE) 2021/2167 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta’ Novembru 2021 dwar is-servizzjanti tal-kreditu u x-xerrejja tal-kreditu u li temenda d-Direttivi 2008/48/KE u 2014/17/UE (ĠU L 438, 8.12.2021, p. 1).

*Artikolu 6***Nondiskriminazzjoni**

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kundizzjonijiet li għandhom jiġu ssodisfati biex jingħata kreditu ma jiddiskriminawx kontra konsumaturi legalment residenti fl-Unjoni abbażi tan-nazzjonalità jew tal-post tar-residenza tagħhom jew għal kwalunkwe raġuni kif imsemmi fl-Artikolu 21 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, meta dawk il-konsumaturi jitolbu, jikkonkludu jew ikollhom ftehim ta' kreditu fl-Unjoni.

L-ewwel paragrafu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li jiġu offruti kundizzjonijiet differenti ta' aċċess għal kreditu fejn dawk il-kundizzjonijiet differenti huma debitament ġustifikati minn kriterji oġġettivi.

KAPITOLU II

INFORMAZZJONI LI GħANDHA TINGħATA QABEL IL-KONKLUŻJONI TAL-FTEHIM TA' KREDITU*Artikolu 7***Reklamar u kummerċjalizzazzjoni ta' ftehimiet ta' kreditu**

Mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 2005/29/KE, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li kwalunkwe komunikazzjoni ta' reklamar u kummerċjalizzazzjoni rigward ftehimiet ta' kreditu tkun ġusta, ċara u mhux qarrieqa. Il-kliem f'tali komunikazzjonijiet ta' reklamar u kummerċjalizzazzjoni li jistgħu johlqu aspettattivi foloz għal konsumaturi fir-rigward tad-disponibbiltà jew il-kost ta' kreditu jew l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur għandhom jiġu pprojbti.

*Artikolu 8***Informazzjoni standard li għandha tiġi inkluża fir-reklamar ta' ftehimiet ta' kreditu**

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li r-reklamar li jikkonċerna l-ftehimiet ta' kreditu jinkludi twissija ċara u prominenti biex il-konsumaturi jsiru konxji li s-self jiswa l-flus, bl-użu tal-kliem "Twissija! Is-self tal-flus jiswa l-flus" jew formulazzjoni ekwivalenti.

2. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li r-reklamar dwar ftehimiet ta' kreditu li jindika rata tal-imghax jew kwalunkwe cifra relatata ma' kwalunkwe kost tal-kreditu għall-konsumatur ikun jinkludi informazzjoni standard f'konformità ma' dan l-Artikolu.

L-obbligu msemmi fl-ewwel subparagrafu ma għandux japplika fejn id-dritt nazzjonali jirrikjedi l-indikazzjoni tar-rata percentwali annwali ta' imposta fir-reklamar dwar ftehimiet ta' kreditu li ma jindikax rata tal-imghax jew ebda cifra relatata ma' kwalunkwe kost tal-kreditu għall-konsumatur fis-sens tal-ewwel subparagrafu.

3. L-informazzjoni standard għandha tkun tista' tinqara faċilment jew tinstema' b'mod ċar, kif xieraq, u adattata għar-restrizzjonijiet tekniċi tal-mezz użat għar-reklamar u għandha tispeċifika b'mod ċar, konċiż u prominenti, l-elementi kollha li ġejjin:

- (a) ir-rata tas-self, fissa jew varjabbli jew it-tnejn li huma, flimkien mad-dettalji ta' kwalunkwe imposta inkluża fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur;
- (b) l-ammont totali tal-kreditu;
- (c) ir-rata percentwali annwali ta' imposta;
- (d) fejn applikabbli, it-tul ta' zmien tal-ftehim ta' kreditu;
- (e) fil-każ ta' kreditu fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti jew servizzi speċifiċi, il-prezz fi flus kontanti u l-ammont ta' kwalunkwe hlas bil-quddiem;

(f) fejn applikabbli, l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur u l-ammont tal-pagamenti rateali.

F'kazijiet speċifiċi u gġustifikati fejn il-mezz użat biex tiġi kkomunikata l-informazzjoni standard imsemmija fl-ewwel subparagrafu ma jkunx jippermetti li l-informazzjoni tintwera b'mod viżiv, il-punti (e) u (f) ta' dak is-subparagrafu ma għandhomx japplikaw.

4. L-informazzjoni standard imsemmija fil-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, għandha tiġi speċifikata permezz ta' eżempju rappreżentattiv.

5. Meta l-konkluzjoni ta' kuntratt dwar servizz ancillari relatat mal-ftehim ta' kreditu tkun obligatorja biex jinkiseb il-kreditu jew biex jinkiseb il-kreditu bit-termini u l-kundizzjonijiet kummerċjalizzati, u l-kost ta' dak is-servizz ma jkunx jista' jiġi ddeterminat minn qabel, l-informazzjoni standard imsemmija fil-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, għandha tispeċifika b'mod ċar, konċiż u prominenti l-obbligu ta' dħul f'dak il-kuntratt.

6. Mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 2005/29/KE, f'kazijiet speċifiċi u għustifikati fejn il-mezz elettroniku użat biex tiġi kkomunikata l-informazzjoni standard imsemmija fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu ma jippermettix li dik l-informazzjoni tintwera viżwalment b'mod prominenti u ċar, il-konsumatur għandu jkun jista' jaċċessa l-informazzjoni msemmija fil-punti (e) u (f) tal-ewwel subparagrafu ta' dak il-paragrafu permezz ta' kklikkjar, skrolljar jew swiping.

7. L-Istati Membri għandhom jipprojbixxu r-reklamar għal prodotti ta' kreditu li:

- (a) ihegġeġ lill-konsumaturi jfittxu kreditu billi jissuġġerixxu li l-kreditu jtejjeb is-sitwazzjoni finanzjarja ta' dawk il-konsumaturi;
- (b) jispeċifika li l-ftehimiet ta' kreditu pendenti jew il-kreditu registrat f'bażijiet ta' data fit li xejn għandhom influwenza fuq il-valutazzjoni ta' applikazzjoni għal kreditu;
- (c) jissuġġerixxi b'mod falz li l-kreditu jwassal għal zieda fir-riżorsi finanzjarji, jikkostitwixxi sostitut għat-tfaddil jew jista' jgħolli l-istandards tal-ghajxien ta' konsumatur.

8. L-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu, fost l-oħrajn, ir-reklamar għal prodotti ta' kreditu li:

- (a) jenfasizza l-facilità jew il-heffa li biha jista' jinkiseb il-kreditu;
- (b) jiddikjara li roħs huwa kondizzjonali fuq it-teħid ta' kreditu;
- (c) joffri "perjodi ta' grazzja" ta' aktar minn tliet xhur għall-ħlas lura tal-pagamenti rateali tal-kreditu.

Artikolu 9

Informazzjoni ġenerali

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri jew, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu jagħmlu disponibbli lill-konsumaturi informazzjoni ġenerali ċara u li tinftiehem dwar il-ftehimiet ta' kreditu f'kull hin fuq karta jew fuq mezz durabbli iehor magħżul mill-konsumatur.

Informazzjoni ġenerali dwar ftehimiet ta' kreditu li ssir disponibbli mill-kredituri jew, fejn applikabbli, mill-intermedjarji tal-kreditu fil-bini tagħhom għandha tkun disponibbli għall-konsumaturi mill-inqas fuq karta.

2. L-informazzjoni ġenerali msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi mill-inqas dan li ġej:

- (a) l-identità, l-indirizz ġeografiku, in-numru tat-telefon u l-email tal-emittent tal-informazzjoni;
- (b) l-għanijiet li għalihom il-kreditu jista' jintuża;
- (c) it-tul ta' żmien possibbli tal-ftehim ta' kreditu;

- (d) it-tipi ta' rata tas-self disponibbli, b'indikazzjoni jekk tkunx fissa jew varjabbli jew it-tnejn, b'deskrizzjoni fil-qosor tal-karatteristiċi ta' rata fissa u varjabbli, inkluż l-implikazzjonijiet relatati għall-konsumatur;
- (e) eżempju rappreżentattiv tal-ammont totali ta' kreditu, il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur, l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur u r-rata perċentwali annwali ta' imposta;
- (f) indikazzjoni ta' kostijiet ulterjuri possibbli, mhux inklużi fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur, li għandhom jithallsu b'konnessjoni ma' ftehim ta' kreditu;
- (g) il-firxa ta' għażliet differenti disponibbli għar-rimborz tal-kreditu lill-kreditur, inkluż l-għadd, il-frekwenza u l-ammont tal-pagamenti rateali regolari;
- (h) deskrizzjoni tal-kundizzjonijiet direttament marbuta mal-hlas lura antiċipat;
- (i) deskrizzjoni tad-dritt ta' rtirar;
- (j) indikazzjoni tas-servizzi anċillari li l-konsumatur huwa obbligat li jakkwista biex jikseb il-kreditu jew biex jiksbu bit-termini u l-kundizzjonijiet kummerċjalizzati, u, fejn applikabbli, kjarifika li s-servizzi anċillari jistgħu jinxtraw minn fornitur li ma jkunx il-kreditur; u
- (k) twissija generali dwar il-konsegwenzi possibbli tan-nuqqas ta' konformità mal-impenji marbutin mal-ftehim ta' kreditu.

Artikolu 10

Informazzjoni prekontrattwali

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu jagħtu lill-konsumatur l-informazzjoni prekontrattwali ċara u li tintfiehmed meħtieġa biex iqabbel offeriti differenti sabiex jieħu deċiżjoni infurmata dwar jekk jikkonkludix ftehim ta' kreditu abbażi tat-termini u l-kundizzjonijiet ta' kreditu offruti mill-kreditur u, fejn applikabbli, il-preferenzi espressi u l-informazzjoni mogħtija mill-konsumatur. Tali informazzjoni prekontrattwali għandha tingħata lill-konsumatur fi żmien xieraq qabel ma l-konsumatur jintrabat bi kwalunkwe ftehim jew offerta ta' kreditu, inkluż fejn jintużaw mezzi ta' komunikazzjoni mill-bogħod kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (e) tad-Direttiva 2002/65/KE.

Fil-każ li l-informazzjoni prekontrattwali msemmija fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu tingħata inqas minn jum qabel ma l-konsumatur jkun marbut bil-ftehim jew l-offerta ta' kreditu, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu jibagħtu tfakkira lill-konsumatur dwar il-possibbiltà li jirtira mill-ftehim ta' kreditu u dwar il-proċedura li għandha tiġi segwita għall-irtirar, f'konformità mal-Artikolu 26. Dik it-tfakkira għandha tingħata lill-konsumatur, fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor magħżul mill-konsumatur u speċifikat fil-ftehim ta' kreditu, bejn jum u sebat ijiem wara l-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu jew, fejn applikabbli, l-għoti tal-offerta vinkolanti ta' kreditu mill-konsumatur.

2. L-informazzjoni prekontrattwali msemmija fil-paragrafu 1 għandha tingħata fuq karta jew fuq mezz durabbli ieħor magħżul mill-konsumatur permezz tal-formola tal-Infommazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur stabbilita fl-Anness I. L-informazzjoni kollha mogħtija fil-formola għandha tkun prominenti bl-istess mod. Il-kreditur għandu jitties li jkun issodisfa r-rekwiżiti tal-informazzjoni stipulati f'dan il-paragrafu u fl-Artikolu 3(1) u (2) tad-Direttiva 2002/65/KE jekk dak il-kreditur ikun ipprova dik il-formola.

3. L-informazzjoni prekontrattwali msemmija fil-paragrafu 1 għandha tispeċifika l-elementi kollha li ġejjin b'mod prominenti fl-ewwel parti tal-formola tal-Infommazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur fuq paġna waħda:

- (a) l-identità tal-kreditur kif ukoll, fejn applikabbli, tal-intermedjarju tal-kreditu involut;
- (b) l-ammont totali tal-kreditu;
- (c) it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu;

- (d) ir-rata tas-self, jew ir-rati tas-self kollha jekk japplikaw rati ta' self differenti f'ċirkostanzi differenti;
- (e) ir-rata perċentwali annwali ta' imposta u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur;
- (f) fil-każ ta' kreditu fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti jew servizzi speċifiċi u fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, l-oġġetti jew is-servizzi speċifiċi u l-prezz tagħhom fi flus kontanti;
- (g) il-kostijiet f'każ ta' hlasijiet tard, jiġifieri r-rata tal-imgħax applikabbli fil-każ ta' hlasijiet tard u l-arranġamenti għall-aġġustament tagħha u, fejn applikabbli, kwalunkwe imposta pagabbli għall-inadempjenza;
- (h) l-ammont, l-għadd u l-frekwenza tal-hlasijiet li jridu jsiru mill-konsumatur u, fejn xieraq, l-ordni li fiha l-hlasijiet ikunu allokatu għal bilanċi pendenti differenti b'rati tas-self differenti għall-finijiet tar-rimborż;
- (i) twissija dwar il-konsegwenzi meta ma jsirux hlasijiet jew meta dawn isiru tard;
- (j) l-eżistenza jew in-nuqqas ta' dritt ta' rtirar u, fejn applikabbli, il-perjodu ta' rtirar;
- (k) l-eżistenza ta' dritt ta' hlas lura antiċipat, u, fejn applikabbli, informazzjoni dwar id-dritt tal-kreditur għal kumpens;
- (l) l-indirizz geografiku, in-numru tat-telefon u l-email tal-kreditur kif ukoll, fejn applikabbli, l-indirizz geografiku, in-numru tat-telefon u l-indirizz tal-email tal-intermedjarju tal-kreditu involut.

4. F'każ li l-elementi kollha msemmija fil-paragrafu 3 ma jkunux jistgħu jintwerew b'mod prominenti fuq paġna waħda, dawn għandhom jintwerew fl-ewwel parti tal-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur fuq mhux aktar minn żewġ paġni. F'dak il-każ, l-infurmazzjoni msemmija fil-punti (a) sa (g) ta' dak il-paragrafu għandha tintwera fuq l-ewwel paġna tal-formola.

5. L-infurmazzjoni prekuntrattwali msemmija fil-paragrafu 1 għandha tispeċifika l-elementi kollha li ġejjin, li għandhom jintwerew wara u jigu separati b'mod evidenti mill-elementi elenkati fil-paragrafu 3:

- (a) it-tip ta' kreditu;
- (b) il-kundizzjonijiet li jirregolaw il-għbid tal-kreditu;
- (c) fejn japplikaw rati tas-self differenti f'ċirkostanzi differenti, il-kundizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' kull rata tas-self u, fejn ikun disponibbli, kwalunkwe indici jew rata ta' referenza applikabbli għal kull rata inizjali tas-self, kif ukoll il-perjodi, il-kundizzjonijiet u l-proċeduri għall-bidliet ta' kull rata tas-self;
- (d) meta ftehim ta' kreditu jipprovi modi differenti ta' għbid ta' kreditu b'imposti jew rati tas-self differenti u l-kreditur juża s-suppożizzjoni stabbilita fl-Anness III, il-Parti II, il-punt (b), indikazzjoni li mekkanizmi oħrajn ta' għbid ta' kreditu għat-tip rilevanti ta' ftehim ta' kreditu jistgħu jirriżultaw f'rati perċentwali annwali oġhla ta' imposta;
- (e) fejn applikabbli, l-imposti għaž-zamma ta' kont wiehed jew ta' diversi kontijiet obligatorji biex jiġu rreġistrati kemm it-tranzazzjonijiet ta' hlas kif ukoll il-għbid ta' kreditu, l-imposti għall-użu ta' mezz ta' hlas kemm għat-tranzazzjonijiet ta' hlas kif ukoll għall-għbid ta' kreditu, kwalunkwe imposta oħra li tirriżulta mill-ftehim ta' kreditu, u l-kundizzjonijiet li permezz tagħhom kwalunkwe imposta tista' tiġi mibdula;
- (f) eżempju rappreżentattiv li juri r-rata perċentwali annwali ta' imposta u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur, li lkoll jirreferu għas-suppożizzjonijiet kollha użati għall-kalkolu ta' dik ir-rata; meta l-konsumatur ikun informa lill-kreditur b'komponent wiehed jew aktar tal-kreditu preferut tiegħu, bħat-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu u l-ammont totali ta' kreditu, il-kreditur għandu jqis dawk il-komponenti;
- (g) fejn applikabbli, kwalunkwe kost pagabbli mill-konsumatur lil nutar mal-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu;
- (h) l-obbligu, jekk ikun hemm, li wiehed jidhol f'kuntratt għal servizz anċillari relatat mal-ftehim ta' kreditu, meta il-konkluzjoni ta' tali kuntratt tkun obligatorja biex jinkiseb il-kreditu jew biex jinkiseb il-kreditu bit-termini u l-kundizzjonijiet kummerċjalizzati;
- (i) fejn applikabbli, il-garanziji meħtieġa;
- (j) fejn applikabbli, informazzjoni dwar il-mod li bih il-kumpens tal-kreditur ser jiġi determinat fil-każ ta' hlas lura antiċipat;

- (k) id-dritt tal-konsumatur li jiġi infurmat immedjatament u minghajr hlas, skont l-Artikolu 19(6), bir-riżultat ta' konsultazzjoni ta' bażi tad-data li ssir biex tiġi vvalutata l-affidabbiltà kreditizja tiegħu;
- (l) id-dritt tal-konsumatur, kif stabbilit fil-paragrafu 8 ta' dan l-Artikolu, li għandu jingħata, fuq talba fuq karta jew b'mezz durabbli ieħor u minghajr hlas, flimkien ma' kopja tal-abbozz tal-ftehim ta' kreditu, dment li l-kreditur, meta ssir it-talba, ikun lest li jipproċedi għall-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu;
- (m) fejn applikabbli, indikazzjoni li l-prezz ġie personalizzat abbażi ta' pproċessar awtomatizzat, inkluż it-tfassil ta' profili;
- (n) fejn applikabbli, il-perjodu ta' żmien li matulu l-kreditur ikun marbut bl-informazzjoni prekontrattwali mogħtija f'konformità ma' dan l-Artikolu;
- (o) il-possibilità għall-konsumatur li juża mekkaniżmu barra mill-qorti ta' lment u ta' rimedju u l-metodi biex ikollu aċċess għalih;
- (p) twissija u spjegazzjoni dwar il-konsegwenzi legali u finanzjarji tan-nonkonformità mal-impenji l-oħra marbuta mal-ftehim ta' kreditu speċifiku;
- (q) skeda ta' hlas lura li fiha l-hlasijiet u l-hlasijiet lura kollha matul id-durata tal-ftehim ta' kreditu, inkluż dawk il-hlasijiet u l-hlasijiet lura għal kwalunkwe servizz anċillari relatat mal-ftehim ta' kreditu li jinbiegħ simultanjament, fejn il-hlasijiet u l-hlasijiet lura, f'każ li japplikaw rati tas-self differenti f'ċirkostanzi differenti, huma bbażati fuq bidliet raġonevoli f' fuq fir-rata tas-self.

Meta l-ftehim ta' kreditu jagħmel referenza għal parametru referenzjarju kif definit fl-Artikolu 3(1), il-punt (3), tar-Regolament (UE) 2016/1011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²⁸⁾, l-isem ta' dak il-parametru referenzjarju u tal-amministratur tiegħu u l-implikazzjonijiet potenzjali ta' dak il-parametru referenzjarju għall-konsumatur għandhom jiġu speċifikati f'dokument separat li jista' jiġi anness mal-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur.

6. L-informazzjoni murija fil-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur għandha tkun konsistenti. Din għandha tkun tista' tinqara b'mod ċar u għandhom jitqiesu r-restrizzjonijiet tekniċi tal-mezz li fuqu tintwera. L-informazzjoni għandha tintwera b'mod adegwat u xieraq fuq il-mezzi differenti, filwaqt li titqies l-interoperabbiltà.

Kwalunkwe informazzjoni addizzjonali li l-kreditur jista' jagħti lill-konsumatur għandha tkun tista' tinqara b'mod ċar u tingħata f'dokument separat, li jista' jiġi anness mal-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur.

7. B'deroga mill-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu, fil-każ ta' komunikazzjonijiet ta' telefonija bil-vuċi, kif imsemmi fl-Artikolu 3(3) tad-Direttiva 2002/65/KE, id-deskrizzjoni tal-karatteristiċi prinċipali tas-servizz finanzjarju li għandha tingħata skont l-Artikolu 3(3), il-punt (b), it-tieni inċiż ta' dik id-Direttiva għandha tinkludi tal-inqas l-elementi msemmija fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu. F'każ bħal dan, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu għandhom jagħtu lill-konsumatur il-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur fuq mezz durabbli immedjatament wara l-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu.

8. Fuq talba tal-konsumatur, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu għandhom, minbarra l-formola tal-Infurmazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur, jagħtu lill-konsumatur kopja tal-abbozz tal-ftehim ta' kreditu minghajr hlas fuq karta jew b'mezz durabbli ieħor, dment li l-kreditur, fiz-żmien tat-talba, ikun lest jipproċedi għall-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu mal-konsumatur.

9. Fil-każ ta' ftehim ta' kreditu li permezz tagħhom il-hlasijiet magħmula mill-konsumatur ma jwasslux għal amortizzament korrispondenti immedjat tal-ammont totali ta' kreditu, iżda jintużaw biex jikkostitwixxu kapital matul perjodi u b'kundizzjonijiet stipulati fil-ftehim ta' kreditu, jew fi ftehim anċillari, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu għandhom jinkludu fl-informazzjoni prekontrattwali msemmija fil-paragrafu 1 dikjarazzjoni ċara u konċiża li tali ftehimiet ta' kreditu ma jipprevedux garanzija ta' hlas lura tal-ammont totali ta' kreditu miġbud skont il-ftehim ta' kreditu, sakemm garanzija bħal din ma tingħatax espressament.

⁽²⁸⁾ Ir-Regolament (UE) 2016/1011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2016 dwar l-indiċi użati bhala parametri referenzjarji fi strumenti finanzjarji u kuntratti finanzjarji jew dwar il-kejl tal-prestazzjoni ta' fondi ta' investment u li jemenda d-Direttivi 2008/48/KE u 2014/17/UE u r-Regolament (UE) Nru 596/2014 (ĠU L 171, 29.6.2016, p. 1).

10. Dan l-Artikolu ma għandux japplika għall-fornituri ta' oġġetti jew fornituri ta' servizzi li jkunu qed jaġixxu bhala intermedjarji tal-kreditu f'kapacità ancillari. Dan huwa minghajr preġudizzju għall-obbligu tal-kreditur, jew fejn applikabbli, l-obbligu tal-intermedjarju tal-kreditu li jiżgura li l-konsumatur jirċievi l-informazzjoni prekontrattwali msemmija f'dan l-Artikolu.

Artikolu 11

Informazzjoni prekontrattwali fir-rigward tal-ftehimiet ta' kreditu msemmija fl-Artikolu 2(6) jew (7)

1. Għall-ftehimiet ta' kreditu msemmija fl-Artikolu 2(6) jew (7), l-informazzjoni prekontrattwali msemmija fl-Artikolu 10(1) għandha, b'deroga mill-Artikolu 10(2), tingħata fuq karta jew b'mezz durabbli ieħor magħżul mill-konsumatur permezz tal-formola tal-Infommazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur stabbilita fl-Anness II. Dik l-informazzjoni għandha tkun cara u tinftiehem sew. L-informazzjoni kollha mogħtija f'dik il-formola għandha tkun prominenti b'mod indaqs. Il-kreditur għandu jitqies li jkun issodisfa r-rekwiziti tal-informazzjoni stabbiliti f'dan il-paragrafu u fl-Artikolu 3(1) u (2), tad-Direttiva 2002/65/KE jekk dak il-kreditur ikun ipprova dik il-formola.

2. Għall-ftehimiet ta' kreditu msemmija fl-Artikolu 2(6) jew (7), l-informazzjoni prekontrattwali msemmija fl-Artikolu 10(1) għandha, b'deroga mill-Artikolu 10(3), tispeċifika l-elementi kollha li ġejjin, b'mod prominenti fuq paġna waħda fl-ewwel parti tal-formola tal-Infommazzjoni Standard Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur:

- (a) l-identità tal-kreditur kif ukoll, fejn applikabbli, tal-intermedjarju tal-kreditu involut;
- (b) l-ammont totali tal-kreditu;
- (c) it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu;
- (d) ir-rata tas-self, jew ir-rati tas-self kollha jekk japplikaw rati ta' self differenti f'ċirkostanzi differenti;
- (e) ir-rata perċentwali annwali ta' imposta u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur;
- (f) fil-każ ta' kreditu fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti jew servizzi speċifiċi u fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, l-oġġetti jew is-servizzi speċifiċi u l-prezz tagħhom fi flus kontanti;
- (g) il-kostijiet f'każ ta' hlasijiet tard, jiġifieri r-rata tal-imgħax applikabbli fil-każ ta' hlasijiet tard u l-arrangamenti għall-aġġustament tagħha, u, fejn applikabbli, kwalunkwe imposta pagabbli għal inadempjenza;
- (h) l-ammont, l-għadd u l-frekwenza tal-hlasijiet li jridu jsiru mill-konsumatur u, fejn xieraq, l-ordni li fiha l-hlasijiet ikunu allokati għal bilanċi pendenti differenti b'rati tas-self differenti għall-finijiet tar-rimborz;
- (i) twissija dwar il-konsegwenzi meta ma jsirux hlasijiet jew meta dawn isiru tard;
- (j) l-eżistenza jew in-nuqqas ta' dritt ta' rtirar;
- (k) l-eżistenza ta' dritt ta' hlas lura antiċipat, u, fejn applikabbli, informazzjoni dwar id-dritt tal-kreditur għal kumpens;
- (l) l-indirizz ġeografiku, in-numru tat-telefon u l-email tal-kreditur kif ukoll, fejn applikabbli, l-indirizz ġeografiku, in-numru tat-telefon u l-indirizz tal-email tal-intermedjarju tal-kreditu involut.

3. F'każ li l-elementi kollha msemmija fil-paragrafu 2 ma jkunux jistgħu jintwerew b'mod prominenti fuq paġna waħda, dawn għandhom jintwerew fl-ewwel parti tal-formola tal-Infommazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur fuq mhux aktar minn żewġ paġni. F'dak il-każ, l-informazzjoni msemmija fil-punti (a) sa (g) ta' dak il-paragrafu għandha tintwera fuq l-ewwel paġna tal-formola.

4. L-informazzjoni prekontrattwali msemmija fil-paragrafu 1 għandha tispeċifika l-elementi kollha li ġejjin, li għandhom jintwerew wara u jiġu separati b'mod evidenti mill-elementi elenkati fil-paragrafu 2:

- (a) it-tip ta' kreditu;

- (b) fejn japplikaw rati ta' self differenti f'ċirkostanzi differenti, il-kundizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' kull rata tas-self, kwalunkwe indiċi jew rata ta' referenza applikabbli għar-rata tas-self inizjali, l-imposti applikabbli miż-żmien li fih jiġi konkluż il-ftehim ta' kreditu, u, fejn applikabbli, il-kundizzjonijiet li permezz tagħhom dawk l-imposti jistgħu jinbidlu;
- (c) eżempju rappreżentattiv li juri r-rata perċentwali annwali ta' imposta u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur, li lkoll jirreferu għas-suppożizzjonijiet kollha użati għall-kalkolu ta' dik ir-rata;
- (d) il-kundizzjonijiet u l-proċedura għat-terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu;
- (e) fejn applikabbli, informazzjoni dwar il-mod li bih il-kumpens tal-kreditur ser jiġi determinat fil-każ ta' hlas lura antiċipat;
- (f) fejn applikabbli, indikazzjoni li l-konsumatur jista' jintalab iħallas lura l-ammont totali tal-kreditu fi kwalunkwe hin;
- (g) referenza għad-dritt tal-konsumatur li jiġi infurmat immedjatament u mingħajr hlas, skont l-Artikolu 19(6), bir-riżultat ta' konsultazzjoni ta' bażi tad-data li ssir biex tiġi vvalutata l-affidabbiltà kreditizja tiegħu;
- (h) fejn applikabbli, indikazzjoni li l-prezz ġie personalizzat abbażi ta' pproċessar awtomatizzat, inkluż it-fassil ta' profili;
- (i) fejn applikabbli, il-perjodu ta' żmien li matulu l-kreditur ikun marbut bl-informazzjoni prekontrattwali mogħtija f'konformità ma' dan l-Artikolu;
- (j) referenza għall-possibiltà li l-konsumatur juża mekkaniżmu ta' lment u ta' rimedju barra mill-qorti u l-metodi biex ikollu aċċess għalih;
- (k) twissija u spjegazzjoni dwar il-konsegwenzi legali u finanzjarji tan-nonkonformità mal-impenji l-oħra marbuta mal-ftehim ta' kreditu speċifiku;
- (l) skeda ta' hlas lura li fiha l-ħlasijiet u l-ħlasijiet lura kollha matul id-durata tal-ftehim ta' kreditu, inkluż dawk il-ħlasijiet u l-ħlasijiet lura għal kwalunkwe servizz anċillari relatat mal-ftehim ta' kreditu li jinbiegħ simultanament, fejn il-ħlasijiet u l-ħlasijiet lura, f'każ li japplikaw rati tas-self differenti f'ċirkostanzi differenti, huma bbażati fuq bidliet raġonevoli 'l fuq fir-rata tas-self.

5. L-informazzjoni murija fil-formola tal-Infurmazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur għandha tkun konsistenti. Din għandha tkun tista' tinqara b'mod ċar u għandhom jitqiesu r-restrizzjonijiet tekniċi tal-mezz li fuqu tintwera. L-informazzjoni għandha tintwera b'mod adegwat u xieraq fuq il-kanali differenti, filwaqt li titqies l-interoperabbiltà.

6. B'deroga mill-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, fil-każ ta' komunikazzjonijiet ta' telefonija bil-vuċi, kif imsemmi fl-Artikolu 3(3) tad-Direttiva 2002/65/KE, id-deskrizzjoni tal-karatteristiċi prinċipali tas-servizz finanzjarju li għandha tingħata skont l-Artikolu 3(3), il-punt (b), it-tieni inċiż ta' dik id-Direttiva għandha tinkludi tal-inqas l-elementi msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu. F'każ bħal dan, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu għandhom jagħtu lill-konsumatur il-formola tal-Infurmazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur fuq mezz durabbli immedjatament wara l-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu.

7. Fuq talba tal-konsumatur, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu għandhom, minbarra l-formola tal-Infurmazzjoni Ewropea dwar il-Kreditu għall-Konsumatur, jagħtu lill-konsumatur kopja tal-abbozz tal-ftehim ta' kreditu mingħajr hlas, dment li l-kreditur, fiż-żmien tat-talba, ikun lest jipproċedi għall-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu mal-konsumatur.

8. Dan l-Artikolu ma għandux japplika għall-fornituri ta' oġġetti jew fornituri ta' servizzi li jkunu qed jaġixxu bħala intermedjarji tal-kreditu f'kapasità anċillari. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-obbligu tal-kreditur, jew fejn applikabbli, tal-intermedjarju tal-kreditu li jiżgura li l-konsumatur jirċievi l-informazzjoni prekontrattwali msemmija f'dan l-Artikolu.

Artikolu 12

Spjegazzjonijiet adegwati

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu jkunu meħtieġa jagħtu spjegazzjonijiet adegwati lill-konsumatur dwar il-ftehimiet ta' kreditu proposti u kwalunkwe servizz anċillari li jippermettu lill-konsumatur jivvaluta jekk il-ftehimiet ta' kreditu u s-servizzi anċillari proposti jkunux adattati għall-htigijiet u s-sitwazzjoni finanzjarja tal-konsumatur. Dawn l-ispjegazzjonijiet għandhom jingħataw mingħajr ħlas u qabel il-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu. L-ispjegazzjonijiet għandhom jinkludu l-elementi li ġejjin:

- (a) l-informazzjoni msemmija fl-Artikoli 10, 11 u 38;
- (b) il-karatteristiċi essenzjali tal-ftehim ta' kreditu jew tas-servizzi anċillari proposti;
- (c) l-effetti speċifiċi li l-ftehim ta' kreditu jew is-servizzi anċillari proposti jista' jkollhom fuq il-konsumatur, inkluż il-konsegwenzi ta' inadempjenza fil-ħlas jew ta' ħlas tard mill-konsumatur;
- (d) meta s-servizzi anċillari jkunu raggruppati ma' ftehim ta' kreditu, jekk kull komponent tal-grupp jistax jiġi tterminat separatament u l-implikazzjonijiet ta' tali terminazzjoni għall-konsumatur.

2. L-Istati Membri jistgħu, f'każijiet ġustifikati, jadattaw ir-rekwizit imsemmi fil-paragrafu 1 fir-rigward tal-mod li bih għandhom jingħataw l-ispjegazzjonijiet u l-punt sa fejn għandhom jingħataw għal dawn li ġejjin:

- (a) iċ-ċirkostanzi tas-sitwazzjoni li fiha jiġi offrut il-kreditu;
- (b) il-persuna li lilha jiġi offrut il-kreditu;
- (c) it-tip ta' kreditu offrut.

Artikolu 13

Offerti personalizzati abbażi ta' pproċessar awtomatizzat

Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (UE) 2016/679, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu jinfurmaw lill-konsumaturi b'mod ċar u li jinftiehem meta jiġu ppreżentati b'offerta personalizzata li tkun ibbażata fuq ipproċessar awtomatizzat ta' *data* personali.

KAPITOLU III

BEJĠH ABBINAT U PRATTIKI TA' RAGGRUPPAMENT, QBIL INFERIT, SERVIZZI TA' KONSULENZA U GHOTI TA' KREDITU MHUX MITLUB

Artikolu 14

Bejġh abbinat u prattiki ta' raggruppament

1. L-Istati Membri għandhom jippermettu prattiki ta' raggruppament iżda għandhom jipprojbixxu l-bejġh abbinat.
2. B'deroga mill-paragrafu 1 u mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tad-dritt tal-kompetizzjoni, l-Istati Membri jistgħu jippermettu lill-kredituri jitolbu lill-konsumatur jiftaħ jew iżomm kont ta' ħlas jew ta' tfaddil, li l-uniku għan ta' tali kont ikun wiehed minn dawn li ġejjin:
  - (a) li jiġi akkumulat il-kapital biex jithallas lura l-kreditu;
  - (b) li jiġi pprovdut il-kreditu;

- (c) li jingábr u flimkien ir-riżorsi biex jinkiseb il-kreditu;
- (d) li jipprovdi garanzija addizzjonali għall-kreditur f'każ ta' inadempjenza.

3. L-Istati Membri jistgħu jippermettu lill-kredituri jirrikjedu li l-konsumatur ikollu polza tal-assigurazzjoni rilevanti relatata mal-ftehim ta' kreditu, filwaqt li jitqiesu l-kunsiderazzjonijiet ta' proporzjonalità. F'każijiet bħal dawn, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur ikun mehtieg jaċċetta l-polza ta' assigurazzjoni minn fornitur differenti mill-fornitur preferut tiegħu jew tagħha meta tali polza jkollha livell ta' garanzija ekwivalenti għal dik li jkun ippropona l-kreditur, mingħajr ma jibdel il-kundizzjonijiet tal-kreditu offrut lill-konsumatur.

4. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li d-*data* personali li tikkonċerna d-dijanjozi tal-konsumaturi ta' mard onkoloġiku ma tintużax għall-fini ta' polza tal-assigurazzjoni relatata ma' ftehim ta' kreditu wara perjodu ta' żmien determinat mill-Istati Membri, li ma jaqbiżx il-15-il sena wara t-tmiem tat-trattament mediku tal-konsumaturi.

5. Sabiex il-konsumaturi jkollhom żmien addizzjonali biex iqabblu l-offerti tal-assigurazzjoni relatati ma' ftehimiet ta' kreditu qabel ma jixtru polza tal-assigurazzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 3, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-konsumaturi jingħataw mill-inqas tlett ijiem biex iqabblu l-offerti tal-assigurazzjoni relatati ma' ftehimiet ta' kreditu mingħajr ma jinbidlu tali offerti, u l-konsumaturi għandhom jiġu infurmati b'dan. Il-konsumaturi jistgħu jikkonkludu polza tal-assigurazzjoni qabel l-iskadenza ta' dak il-perjodu ta' tlett ijiem jekk jitolbu dan b'mod esplicitu.

Artikolu 15

Qbil inferit għall-konkluzjoni ta' kwalunkwe kuntratt ta' kreditu jew ix-xiri ta' servizzi anċillari

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu ma jinferux il-qbil tal-konsumatur mal-konkluzjoni ta' kwalunkwe kuntratt ta' kreditu jew max-xiri ta' servizzi anċillari pprezentati permezz ta' għażliet prestabbiliti. L-għażliet prestabbiliti jinkludu kaxxi mmarkati minn qabel.

2. Il-qbil tal-konsumatur mal-konkluzjoni ta' kwalunkwe kuntratt ta' kreditu jew max-xiri ta' servizzi anċillari pprezentati permezz ta' kaxxi għandu jingħata permezz ta' att affermattiv mhux ambigwu u ċar li jstabbilixxi indikazzjoni mogħtija liberament, speċifika, infurmata u mhux ambigwa tal-qbil tal-konsumatur mal-kontenut u s-sustanza assoċjati mal-kaxxi.

Artikolu 16

Servizzi ta' konsulenza

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur u fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu jinfurmaw b'mod esplicitu lill-konsumatur, fil-kuntest ta' tranżazzjoni partikolari, jekk ikunux qed jingħataw jew jistgħux jingħataw servizzi ta' konsulenza lill-konsumatur.

2. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li qabel l-għoti ta' servizzi ta' konsulenza jew il-konkluzjoni ta' kuntratt għall-provvista ta' tali servizzi, il-kreditur u, fejn applikabbli, l-intermedjarju tal-kreditu, jagħtu lill-konsumatur l-informazzjoni li ġejja fuq karta jew b'mezz durabbli iehor magħżul mill-konsumatur:

- (a) indikazzjoni ta' jekk ir-rakkomandazzjoni hijiex ser tkun ibbażata biss fuq il-firxa ta' prodotti tagħhom stess jew fuq firxa wiesgħa ta' prodotti mis-suq kollu f'konformità mal-paragrafu 3, il-punt (c);
- (b) fejn applikabbli, indikazzjoni tat-tariffa pagabbli mill-konsumatur għas-servizzi ta' konsulenza jew tal-metodu użat għall-kalkolu tagħha, meta l-ammont ta' tali tariffa ma jkunx jista' jiġi stabbilit fil-mument li tingħata l-informazzjoni.

L-informazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu tista' tingħata lill-konsumatur fil-forma ta' informazzjoni prekuntrattwali addizzjonali f'konformità mal-Artikolu 10(6), it-tieni subparagrafu.

3. Meta jiġu pprovduti servizzi ta' konsulenza lill-konsumaturi, l-Istati Membri għandhom jirrikjedju li l-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu:

- (a) jiksbu l-informazzjoni neċessarja dwar is-sitwazzjoni finanzjarja tal-konsumatur, il-preferenzi u l-oġġettivi relatati mal-ftehim ta' kreditu, sabiex il-kreditur jew l-intermedjarju tal-kreditu jirrakkomandaw ftehimiet ta' kreditu li huma adatti għall-konsumatur;
- (b) jivvalutaw is-sitwazzjoni finanzjarja u l-ħtiġijiet tal-konsumatur abbażi tal-informazzjoni msemmija fil-punt (a), li għandha tkun aġġornata fiż-żmien tal-valutazzjoni, filwaqt li jqisu suppożizzjonijiet raġonevoli dwar ir-riskji għas-sitwazzjoni finanzjarja tal-konsumatur matul it-terminu tal-ftehim ta' kreditu rakkomandat;
- (c) jikkunsidraw għadd kbir biżżejjed ta' ftehimiet ta' kreditu fil-firxa tal-prodotti tagħhom u fuq dik il-bażi jirrakkomandaw ftehim ta' kreditu wieħed jew aktar minn fost dik il-firxa ta' prodotti li jkunu adattati għall-ħtiġijiet, is-sitwazzjoni finanzjarja u ċ-ċirkostanzi personali tal-konsumatur;
- (d) jaġixxu fl-aħjar interessi tal-konsumatur; u
- (e) jagħtu lill-konsumatur rekord tar-rakkomandazzjoni pprovduta, fuq karta jew b'mezz durabbli iehor magħżul mill-konsumatur u speċifikat fil-kuntratt għall-provvista ta' servizzi ta' konsulenza.

4. L-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu l-użu tat-termini "konsulenza" u "konsulent" jew termini simili meta s-servizzi ta' konsulenza jiġu kkummerċjalizzati u pprovduti lill-konsumaturi minn kredituri jew fejn applikabbli, minn intermedjarji tal-kreditu.

Fejn l-Istati Membri ma jipprojbixxux l-użu tat-termini "konsulenza" u "konsulent" jew termini simili, huma għandhom jimponu l-kundizzjonijiet li ġejjin fuq l-użu tat-terminu "konsulenza indipendenti" jew "konsulent indipendenti" minn kredituri u intermedjarji tal-kreditu li jagħtu servizzi ta' konsulenza:

- (a) il-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu għandhom iqisu għadd kbir biżżejjed ta' ftehimiet ta' kreditu disponibbli fis-suq; u
- (b) l-intermedjarji tal-kreditu ma għandhomx jithallsu għas-servizzi ta' konsulenza minn kreditur wieħed jew aktar.

Il-punt (b) tat-tieni subparagrafu għandu japplika biss meta l-għadd ta' kredituri meqjusa jkun inqas minn maġġoranza tas-suq.

L-Istati Membri jistgħu jimponu rekwiżiti aktar stretti għall-użu tat-termini "konsulenza indipendenti" jew "konsulent indipendenti" mill-kredituri u, fejn applikabbli, mill-intermedjarji tal-kreditu.

5. L-Istati Membri għandhom jirrikjedju li l-kredituri u, fejn applikabbli, l-intermedjarji tal-kreditu jwissu lil konsumatur meta ftehim ta' kreditu jista' jwassal għal riskju speċifiku għall-konsumatur meta titqies is-sitwazzjoni finanzjarja tal-konsumatur.

6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li s-servizzi ta' konsulenza jistgħu jiġu pprovduti biss mill-kredituri u, fejn applikabbli, mill-intermedjarji tal-kreditu.

L-Istati Membri jistgħu, b'deroga mill-ewwel subparagrafu, jippermettu lil persuni oħra għajr dawk imsemmija fl-ewwel subparagrafu jipprovdu servizzi ta' konsulenza meta tiġi ssodisfata waħda mill-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) is-servizzi ta' konsulenza jiġu pprovduti b'mod inċidentali waqt attività professjonali li tkun irregolata minn dispożizzjonijiet legali jew regolatorji jew minn kodiċi ta' etika li ma jeskludix il-provvista ta' dawk is-servizzi;
- (b) is-servizzi ta' konsulenza jiġu pprovduti fil-kuntest tal-immaniġġar tad-dejn eżistenti mill-prattikanti tal-insolvenza u fejn dik l-attività ta' mmaniġġar tkun irregolata minn dispożizzjonijiet legali jew regolatorji;
- (c) is-servizzi ta' konsulenza jiġu pprovduti fil-kuntest tal-immaniġġar tad-dejn eżistenti minn fornituri tas-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn pubbliċi jew volontarji kif imsemmi fl-Artikolu 36 li ma joperawx fuq bażi kummerċjali;
- (d) is-servizzi ta' konsulenza jiġu pprovduti minn persuni li jkunu awtorizzati u ssorveljati minn awtoritajiet kompetenti.

*Artikolu 17***Projbizzjoni fuq għoti ta' kreditu mhux mitluba**

L-Istati Membri għandhom jipprojbixxu kwalunkwe għoti ta' kreditu lill-konsumaturi mingħajr it-talba minn qabel tagħhom u l-qbil esplicitu tagħhom.

KAPITOLU IV

VALUTAZZJONI TAL-AFFIDABBILTÀ KREDITIZJA U AĊĊESS GĦAL BAŻI TA' DATA*Artikolu 18***Obbligu li tiġi vvalutata l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur**

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li, qabel il-konkluzjoni ta' ftehim ta' kreditu, il-kreditur iwettaq valutazzjoni birreġqa tal-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur. Dik il-valutazzjoni għandha ssir fl-interess tal-konsumatur, biex jiġu evitati Prattiki ta' self irresponsabbli u dejn eċċessiv, u għandha tqis kif xieraq il-fatturi rilevanti għall-verifika tal-prospett li l-konsumatur jissodisfa l-obbligi tiegħu skont il-ftehim ta' kreditu.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-intermedjarji tal-kreditu jipprezentaw b'mod preċiż l-informazzjoni neċessarja miksuba mill-konsumatur lill-kreditur rilevanti f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679 sabiex il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tkun tista' titwettaq.

3. Il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja għandha titwettaq abbażi ta' informazzjoni rilevanti u preċiża dwar l-introjt u l-ispejjeż tal-konsumatur u ċirkostanzi finanzjarji u ekonomiċi oħra li hija meħtieġa u proporzjonata għan-natura, id-durata, il-valur u r-riskji tal-kreditu għall-konsumatur. Dik l-informazzjoni tista' tinkludi evidenza ta' dħul jew sorsi oħra ta' hlas lura, informazzjoni dwar assi u obbligi finanzjarji, jew informazzjoni dwar impenji finanzjarji oħra. Dik l-informazzjoni ma għandhiex tinkludi kategoriji speċjali ta' data msemmija fl-Artikolu 9(1) tar-Regolament (UE) 2016/679. L-informazzjoni għandha tinkiseb minn sorsi interni jew esterni rilevanti, inkluż il-konsumatur u, fejn meħtieġ, abbażi ta' konsultazzjoni ta' bażi ta' data msemmija fl-Artikolu 19 ta' din id-Direttiva. In-networks soċjali ma għandhomx jitqiesu bhala sors estern għall-fini ta' din id-Direttiva.

L-informazzjoni miksuba f'konformità ma' dan il-paragrafu għandha tiġi vverifikata kif xieraq, fejn meħtieġ permezz ta' referenza għal dokumentazzjoni verifikabbli b'mod indipendenti.

4. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jistabbilixxi proċeduri għall-valutazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 u li jiddokumenta u jzomm tali proċeduri.

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu wkoll li l-kreditur jiddokumenta u jzomm l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 3.

5. Jekk l-applikazzjoni ta' kreditu tiġi pprezentata b'mod kongunt minn aktar minn konsumatur wieħed, il-kreditur għandu jwettaq il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja abbażi tal-kapaċità kongunta ta' hlas lura tal-konsumaturi.

6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur jagħmel il-kreditu disponibbli għall-konsumatur biss meta r-riżultat tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja jindika li l-obbligi li jirriżultaw mill-ftehim ta' kreditu x'aktarx li jiġu ssodisfati kif meħtieġ skont dak il-ftehim, b'kont meħud tal-fatturi rilevanti kif imsemmi fil-paragrafu 1.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, meta kreditur jikkonkludi ftehim ta' kreditu ma' konsumatur, il-kreditur ma għandux sussegwentement jikkancelła jew jimmodifika l-ftehim ta' kreditu għad-detriment tal-konsumatur għar-raġunijiet li l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja twettqet b'mod skorrett. Dan il-paragrafu ma għandux japplika fejn jintwera li l-konsumatur b'mod konxju żamm jew iffalsifika l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 3 mogħtija lill-kreditur.

8. Meta l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tinvolvi l-użu ta' pproċessar awtomatizzat ta' *data* personali, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur ikollu d-dritt li jitlob u jikseb minghand il-kreditur intervent uman, li jikkonsisti fid-dritt li:

- (a) jitlob u jikseb mill-kreditur spjegazzjoni ċara u komprensibbli tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja, inkluż dwar il-loġika u r-riskji involuti fl-ipproċessar awtomatizzat ta' *data* personali kif ukoll is-sinifikat u l-effetti tiegħu fuq id-deċizjoni;
- (b) jesprimil-fiehma proprja tal-konsumatur mal-kreditur; u
- (c) jitlob rieżami tal-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja u d-deċizjoni dwar l-ġhoti tal-kreditu mill-kreditur.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur ikun infurmat bid-dritt kif imsemmi fl-ewwel subparagrafu.

9. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li fejn l-applikazzjoni għall-kreditu tiġi miċhuda, il-kreditur ikun meħtieġ jinforma lill-konsumatur mingħajr dewmien dwar ir-rifjut u, fejn rilevanti, jirreferi lill-konsumatur għal servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn li huma aċċessibbli faċilment. Fejn applikabbli, il-kreditur għandu jkun meħtieġ jinforma lill-konsumatur dwar il-fatt li l-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja hija bbażata fuq ipproċessar awtomatizzat tad-*data* u dwar id-dritt tal-konsumatur għal valutazzjoni umana u l-proċedura għall-kontestazzjoni tad-deċizjoni.

10. Meta l-partijiet jaqblu li jibdli l-ammont totali ta' kreditu wara l-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur ikun meħtieġ li jivvaluta mill-ġdid l-affidabbiltà kreditizja tal-konsumatur abbażi ta' informazzjoni aġġornata qabel ma tingħata kwalunkwe żieda sinifikanti fl-ammont totali ta' kreditu.

11. L-Istati Membri jistgħu jirrikjedju li l-kredituri jivvalutaw l-affidabilità kreditizja tal-konsumaturi fuq il-bażi ta' konsultazzjoni tal-bażi ta' *data* rilevanti. Madankollu, il-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja ma għandhiex tkun ibbażata esklużivament fuq l-istorja tal-kreditu tal-konsumatur.

Artikolu 19

Bażijiet ta' *data*

1. Kull Stat Membru għandu fil-każ ta' kreditu transfruntier jiżgura l-aċċess għal kredituri minn Stati Membri oħra għal bażijiet ta' *data* użati f'dak l-Istat Membru għall-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tal-konsumaturi. Il-kundizzjonijiet għall-aċċess għal dawn il-bażijiet ta' *data* ma għandhomx ikunu diskriminatorji.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawk il-kredituri biss li jkunu taħt is-supervizzjoni tal-awtorità kompetenti nazzjonali u li jikkonformaw bis-sħiħ mar-Regolament (UE) 2016/679 ikollhom aċċess għall-bażijiet ta' *data* użati għall-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja tal-konsumaturi.

3. Il-paragrafu 1 għandu japplika kemm għall-bażijiet ta' *data* pubbliċi kif ukoll għal dawk privati.

4. Il-bażijiet ta' *data* msemmija fil-paragrafu 1 li fihom informazzjoni dwar ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi għandu jkollhom mill-inqas informazzjoni dwar l-arretrati tal-konsumaturi fil-hlas lura tal-kreditu, it-tip ta' kreditu u l-identità tal-kreditur.

5. Il-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu ma għandhomx jipproċessaw kategoriji speċjali ta' *data* kif imsemmi fl-Artikolu 9(1) tar-Regolament (UE) 2016/679 u *data* personali pproċessata minn networks soċjali li tista' tkun inkluża fil-bażijiet ta' *data* msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

6. Fejn applikazzjoni għall-kreditu tiġi miċhuda abbażi ta' konsultazzjoni ta' bażi ta' *data* msemmija fil-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom jirrikjedju li l-kreditur jinforma lill-konsumatur mingħajr dewmien żejjed u mingħajr hlas bir-riżultat ta' tali konsultazzjoni u bid-dettalji tal-bażi tad-*data* kkonsultata kif ukoll bil-kategoriji ta' *data* meqjusa.

7. Għall-finijiet tal-ftehimiet ta' kreditu, il-fornituri ta' bażijiet ta' *data* għandu jkollhom fis-seħh proċessi biex jiżguraw li l-informazzjoni li tinsab fil-bażijiet ta' *data* tagħhom tkun aġġornata u preċiża. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi jkunu infurmati:

- (a) fi żmien 30 jum mir-registrazzjoni ta' kwalunkwe arretrati fil-hlas lura tal-kreditu f'bażi ta' *data*; u
- (b) dwar id-drittijiet tagħhom f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679.

8. Għall-finijiet tal-ftehimiet ta' kreditu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkun hemm fis-sehħ proċeduri ta' ilmenti sabiex jiffaċilitaw l-isfidi tal-konsumaturi għall-kontenut tal-bażijiet tad-data, inkluż l-informazzjoni li tista' tinkiseb minn persuni terzi permezz ta' dawk l-bażijiet tad-data.

KAPITOLU V

FORMA U KONTENUT TAL-FTEHIMIET TA' KREDITU

Artikolu 20

Forma tal-ftehim ta' kreditu

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li ftehimiet ta' kreditu u kwalunkwe modifika għal tali ftehimiet jitfasslu fuq karta jew b'mezz durabbli ieħor u li l-partijiet kontraenti kollha jiġu pprovduti kopja tal-ftehim ta' kreditu.
2. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu jew iżommu regoli nazzjonali dwar il-validità tal-konklużjoni ta' ftehimiet ta' kreditu li jkunu konformi mad-dritt tal-Unjoni.

Artikolu 21

Informazzjoni li għandha tiġi inkluża fi ftehim ta' kreditu

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-ftehim ta' kreditu jispeċifika b'mod ċar u konciz l-elementi kollha li ġejjin:
  - (a) it-tip ta' kreditu;
  - (b) l-identitajiet, l-indirizzi ġeografici, in-numri tat-telefon u l-email tal-partijiet kontraenti kif ukoll, fejn applikabbli, l-identità u l-indirizz ġeografiku tal-intermedjarju tal-kreditu involut;
  - (c) l-ammont totali ta' kreditu u l-kundizzjonijiet li jirregolaw il-ġbid ta' kreditu;
  - (d) it-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu;
  - (e) f'każ ta' kreditu fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti jew servizz speċifiku u fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu konnessi, l-oġġetti jew is-servizzi speċifiki u l-prezz fi flus kontanti tagħhom;
  - (f) ir-rata tas-self, jew ir-rati tas-self kollha fejn japplikaw rati tas-self differenti f'ċirkostanzi differenti, il-kundizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' kull rata tas-self u, fejn ikun disponibbli, kwalunkwe indiċi jew rata ta' referenza applikabbli għal kull rata inizjali tas-self, kif ukoll il-perjodi, il-kundizzjonijiet u l-proċeduri biex tinbidel kull rata tas-self;
  - (g) ir-rata percentwali annwali ta' imposta u l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur, ikkalkulati fil-mument tal-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu jiġu konklużi u indikazzjoni tas-suppożizzjonijiet kollha użati f'dak il-kalkolu;
  - (h) l-ammont, l-għadd u l-frekwenza tal-hlasijiet li jridu jsiru mill-konsumatur u, fejn xieraq, l-ordni li fiha l-hlasijiet ikunu allokati għal bilanċi pendenti differenti b'rati tas-self differenti għall-finijiet tar-rimborz;
  - (i) fejn ikun involut amortizzament ta' kapital ta' ftehim ta' kreditu b'tul ta' żmien fiss, referenza għad-dritt tal-konsumatur li jirċievi, fuq talba u mingħajr hlas, fi kwalunkwe hin tul il-ftehim ta' kreditu kollu, rendikont fil-forma ta' tabella ta' amortizzament;
  - (j) fejn ikollhom jithallsu imposti u mgħaxxijiet mingħajr amortizzament ta' kapital, rendikont li juri l-perjodi u l-kundizzjonijiet għall-hlas tal-imghax u ta' kwalunkwe imposta rikorrenti u mhux rikorrenti assoċjata;
  - (k) fejn applikabbli, l-imposti għaż-żamma ta' kont obligatorju wiehed jew aktar biex jiġu rreġistrati kemm it-tranzazzjonijiet ta' hlas kif ukoll il-ġbid ta' kreditu, l-imposti għall-użu ta' mezz ta' hlas kemm għat-tranzazzjonijiet ta' hlas kif ukoll għall-ġbid ta' kreditu, kwalunkwe imposta oħra li tirriżulta mill-ftehim ta' kreditu, u l-kundizzjonijiet li permezz tagħhom dawk l-imposti jistgħu jiġu mibdula;

- (l) ir-rata tal-imghax applikabbli f'każ ta' hlasijiet tard kif applikabbli fiż-żmien tal-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu u l-arrangamenti għall-aġġustament tagħha u, fejn applikabbli, kwalunkwe imposta pagabbli għall-inadempjenza;
- (m) twissija dwar il-konsegwenzi meta ma jsirux hlasijiet jew meta dawn isiru tard;
- (n) fejn applikabbli, dikjarazzjoni li għandhom jithallsu tariffi notarili;
- (o) fejn applikabbli, il-garanziji u l-assigurazzjoni meħtieġa;
- (p) l-eżistenza jew l-assenza ta' dritt ta' rtirar, il-perjodu ta' rtirar, fejn applikabbli, u kundizzjonijiet oħra li jirregolaw l-eżerċizzju tiegħu, inkluż il-mezz durabbli li għandu jintuża għan-notifika msemmija fl-Artikolu 26(5), l-ewwel subparagrafu, il-punt (a), informazzjoni dwar l-obbligu tal-konsumatur stabbilit fl-Artikolu 26(5), l-ewwel subparagrafu, il-punt (b), li jhallas il-kapital miġbud u l-imghax, u l-ammont ta' imghax pagabbli kuljum;
- (q) it-tip ta' mezz durabbli li fuqu l-konsumatur jagħżel li jircievi dan li ġej:
  - (i) fejn applikabbli, it-tfakkira msemmija fl-Artikolu 10(1), it-tieni subparagrafu;
  - (ii) l-informazzjoni msemmija fl-Artikolu 22;
  - (iii) l-informazzjoni dwar il-bidla fir-rata tas-self imsemmija fl-Artikolu 23(1), l-ewwel subparagrafu;
  - (iv) fejn applikabbli, l-informazzjoni msemmija fl-Artikolu 24(1) u (2); u
  - (v) fejn applikabbli, l-informazzjoni dwar it-terminazzjoni ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa msemmija fl-Artikolu 28(1), it-tieni subparagrafu, u fl-Artikolu 28(2);
- (r) fejn applikabbli, informazzjoni dwar id-drittijiet stabbiliti fl-Artikolu 27 kif ukoll il-kundizzjonijiet għall-eżerċizzju ta' dawk id-drittijiet;
- (s) referenza għad-dritt ta' hlas lura antiċipat stabbilit fl-Artikolu 29, il-proċedura għall-hlas lura antiċipat, kif ukoll, fejn applikabbli, informazzjoni dwar id-dritt tal-kreditur għal kumpens spjegazzjoni trasparenti u komprensibbli dwar kif il-kumpens dovut lill-kreditur mill-konsumatur għandu jiġi kkalkulat;
- (t) il-proċedura li għandha tiġi segwita fl-eżerċizzju tad-dritt ta' terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu;
- (u) il-possibbiltà għall-konsumatur li jirrikorri għal mekkaniżmu ta' lment u rimedju barra mill-qorti u l-metodi biex ikollu aċċess għalih;
- (v) fejn applikabbli, termini u kundizzjonijiet kuntrattwali oħrajn;
- (w) l-isem u l-indirizz tal-awtorità superviżorja kompetenti;
- (x) id-dettalji ta' kuntatt rilevanti ta' fornituri tas-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn u rakkomandazzjoni biex il-konsumatur jikkuntattja tali fornituri fil-każ ta' diffikultajiet ta' hlas lura.

L-informazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu għandha tkun tista' tinqara b'mod ċar u adattata biex jitqiesu r-restrizzjonijiet tekniċi tal-mezz li fuqu tintwera. L-informazzjoni għandha tintwera b'mod adegwat u xieraq fuq il-mezzi differenti.

2. Fejn japplika l-paragrafu 1, l-ewwel subparagrafu, il-punt (i), il-kreditur għandu jagħmel disponibbli għall-konsumatur, minghajr hlas u fi kwalunkwe hin tul iż-żmien kollu tal-ftehim ta' kreditu, rendikont fil-forma ta' tabella ta' amortizzament.

It-tabella ta' amortizzament imsemmija fl-ewwel subparagrafu għandha tindika l-hlasijiet dovuti u l-perjodi u l-kundizzjonijiet relatati mal-hlas ta' tali ammonti.

It-tabella ta' amortizzament għandu jkun fiha wkoll diżaggregazzjoni ta' kull hlas lura li tispeċifika l-amortizzament tal-kapital, l-imghax ikkalkulat fuq il-baži tar-rata tas-self u, fejn applikabbli, kwalunkwe kost addizzjonali.

Fejn ir-rata tas-self ma tkunx fissa jew il-kostijiet addizzjonali jistgħu jinbidlu skont il-ftehim ta' kreditu, it-tabella ta' amortizzament għandha tindika, b'mod ċar u konċiż, li d-data li tinsab fit-tabella tibqa' valida biss sa meta dik ir-rata tas-self jew dawk il-kostijiet jinbidlu f'konformità mal-ftehim ta' kreditu.

3. Fil-każ ta' ftehim ta' kreditu li permezz tiegħu l-hlasijiet magħmula mill-konsumatur ma jwasslux għal amortizzament korrispondenti immedjat tal-ammont totali ta' kreditu, iżda jintużaw biex jikkostitwixxu kapital matul perjodi u taht kundizzjonijiet stipulati fil-ftehim ta' kreditu, jew fi ftehim ancillari, il-ftehim ta' kreditu għandu, flimkien mal-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1, jinkludi dikjarazzjoni ċara u konciza li tali ftehimiet ta' kreditu ma jipprevedux garanzija ta' ħlas lura tal-ammont totali ta' kreditu miġbud skont il-ftehim ta' kreditu, sakemm tali garanzija ma tinghatax espressament.

KAPITOLU VI

MODIFIKA TAL-FTEHIM TA' KREDITU U BIDLIET FIR-RATA TAS-SELF

Artikolu 22

Informazzjoni rigward il-modifika tal-ftehim ta' kreditu

Mingħajr preġudizzju għal obbligi oħra previsti f'din id-Direttiva, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li qabel il-modifika tat-termini u l-kundizzjonijiet tal-ftehim ta' kreditu, il-kreditur jikkomunika lill-konsumatur fuq karta jew b'mezz durabbli ieħor speċifikat fil-ftehim ta' kreditu l-informazzjoni li ġejja:

- (a) deskrizzjoni ċara tal-bidliet proposti u, fejn applikabbli, il-ħtieġa li l-konsumatur jagħti l-kunsens tiegħu jew spjegazzjoni tal-bidliet introdotti ex lege;
- (b) l-iskeda ta' żmien għall-implimentazzjoni tal-bidliet imsemmija fil-punt (a);
- (c) il-mezzi għall-ilmenti disponibbli għall-konsumatur fir-rigward tal-bidliet imsemmija fil-punt (a);
- (d) il-perjodu ta' żmien disponibbli għat-tressiq ta' kwalunkwe lment bħal dan;
- (e) l-isem u l-indirizz tal-awtorità kompetenti fejn dak l-ilment ikun jista' jittressaq.

Artikolu 23

Bidliet fir-rata tas-self

1. Meta l-kredituri jithallew ibiddlu r-rati tas-self tal-ftehimiet ta' kreditu eżistenti, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinforma lill-konsumatur bi kwalunkwe bidla fir-rata tas-self, fuq karta jew b'mezz durabbli ieħor speċifikat fil-ftehim ta' kreditu, fi żmien xieraq qabel ma l-bidla tidhol fis-seħh.

L-informazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu għandha tinkludi l-ammont tal-hlasijiet li għandhom isiru wara d-dhul fis-seħh tar-rata tas-self il-ġdida u, fejn l-għadd jew il-frekwenza tal-hlasijiet jinbidlu, id-dettalji tagħhom.

2. B'deroga mill-paragrafu 1, l-informazzjoni msemmija f'dak il-paragrafu tista' tinghata lill-konsumatur perjodikament meta jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:

- (a) il-partijiet ikunu qablu dwar tali informazzjoni perjodika fil-ftehim ta' kreditu;
- (b) il-bidla fir-rata tas-self tkun ikkawżata minn bidla fir-rata ta' referenza;
- (c) ir-rata ta' referenza l-ġdida ssir disponibbli għall-pubbliku fil-hin u b'mezzi xierqa;
- (d) l-informazzjoni dwar ir-rata ta' referenza l-ġdida tkun disponibbli wkoll:
  - (i) fil-bini tal-kreditur;

- (ii) meta l-kreditur ikollu sit web, fuq dak is-sit web; u
- (iii) meta l-kreditur ikollu applikazzjoni għall-apparati mobbli, permezz ta' dik l-applikazzjoni.

KAPITOLU VII

FAĊILITAJIET TA' OVERDRAFT U OVERRUNNING

Artikolu 24

Faċilitajiet ta' overdraft

1. Meta kreditu jkun ingħata fil-forma ta' faċilità ta' overdraft, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur, tul iż-żmien kollu tal-ftehim ta' kreditu, iżomm lill-konsumatur infurmat regolarment, mill-inqas darba fix-xahar, permezz ta' rendikonti, fuq karta jew b'mezz durabbli iehor speċifikat fil-ftehim ta' kreditu, li jkun fihom l-elementi li ġejjin:

- (a) il-perjodu preċiż li għalih jirreferi r-rendikont;
- (b) l-ammonti u d-dati ta' għbid ta' kreditu;
- (c) il-bilanċ mir-rendikont preċedenti, u d-data tiegħu;
- (d) il-bilanċ il-ġdid;
- (e) id-dati u l-ammonti tal-hlasijiet magħmula mill-konsumatur;
- (f) ir-rata tas-self applikata;
- (g) kwalunkwe imposta li giet applikata;
- (h) fejn applikabbli, l-ammont minimu li għandu jithallas mill-konsumatur.

2. Meta kreditu jkun ingħata fil-forma ta' faċilità ta' overdraft, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinforma lill-konsumatur, fuq karta jew b'mezz durabbli iehor speċifikat fil-ftehim ta' kreditu, b'żidiet fir-rata tas-self jew fi kwalunkwe imposta pagabbli, fi żmien xieraq qabel ma tidhol fis-sehħ il-bidla inkwistjoni.

B'deroga mill-ewwel subparagrafu, l-informazzjoni msemmija f'dak is-subparagrafu tista' tingħata perijodikament bil-mod previst fil-paragrafu 1 meta jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) il-partijiet ikunu qablu dwar tali informazzjoni perijodika fil-ftehim ta' kreditu;
- (b) il-bidla fir-rata tas-self tkun ikkawżata minn bidla fir-rata ta' referenza;
- (c) ir-rata ta' referenza l-ġdida ssir disponibbli għall-pubbliku b'mezzi xierqa;
- (d) l-informazzjoni dwar ir-rata ta' referenza l-ġdida tkun disponibbli wkoll:
  - (i) fil-bini tal-kreditur;
  - (ii) meta l-kreditur ikollu sit web, fuq dak is-sit web; u
  - (iii) meta l-kreditur ikollu applikazzjoni għall-apparati mobbli, permezz ta' dik l-applikazzjoni.

3. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinnotifika lill-konsumatur b'mod miftiehem dwar kull tnaqqis jew kancellazzjoni tal-faċilità ta' overdraft mill-inqas 30 jum qabel il-jum meta t-tnaqqis jew il-kancellazzjoni attwali tal-faċilità ta' overdraft tidhol fis-sehħ.

4. Fejn il-facilità ta' overdraft titnaqqas jew tiġi kkanċellata, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur joffri lill-konsumatur, qabel ma jkunu nbdew il-proċedimenti ta' infurzar, mingħajr spejjeż addizzjonali, il-possibbiltà li jhallas lura l-ammont fil-fatt miġbud sal-limitu ta' dak it-tnaqqis jew ta' dik il-kanċellazzjoni. Tali hlas lura għandu jsir fi 12-il pagament rateali mensili ugwali sakemm il-konsumatur ma jagħzix li jhallas lura aktar kmieni, bir-rata tas-self applikabbli għall-facilità ta' overdraft.

5. L-Istati Membri jistgħu jzommu jew jadottaw dispożizzjonijiet aktar stretti dwar kwistjonijiet relatati mal-protezzjoni tal-konsumaturi li jkollhom faċilità ta' overdraft minbarra dawk imsemmija f'dan l-Artikolu, f'konformità mad-dritt tal-Unjoni.

Artikolu 25

Overrunning

1. Fil-każ ta' ftehim għall-ftuħ ta' kont kurrenti, fejn ikun hemm possibbiltà li l-konsumatur jingħata overrun, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinkludi informazzjoni dwar dik il-possibbiltà f'dak il-ftehim, kif ukoll informazzjoni dwar ir-rata tas-self, il-kondizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' dik ir-rata, kwalunkwe indici jew rata ta' referenza applikabbli għar-rata tas-self inizjali, l-imposti applikabbli mill-hin li fih il-ftehim ta' kreditu jiġi konkluż, u, fejn applikabbli, il-kondizzjonijiet li taħthom dawk l-imposti jistgħu jinbidlu. Il-kreditur għandu fi kwalunkwe każ jipprovdi lill-konsumatur b'dik l-informazzjoni fuq karta jew b'mezz durabbli iehor magħżul mill-konsumatur u speċifikat fil-ftehim li jiftaħ kont kurrenti, fuq bażi regolari.

2. Fil-każ ta' overrunning sinifikanti li jaqbeż perjodu ta' xahar, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinforma lill-konsumatur mingħajr dewmien, fuq karta jew b'mezz durabbli iehor magħżul mill-konsumatur u speċifikat fil-ftehim li jiftaħ kont kurrenti, dwar dawn kollha li ġejjin:

- (a) l-overrunning;
- (b) l-ammont involut;
- (c) ir-rata tas-self;
- (d) kwalunkwe penali, imposta jew imghax fuq l-arretrati applikabbli;
- (e) id-data ta' hlas lura.

Barra minn hekk, fil-każ ta' overrunning regolari, il-kreditur għandu joffri servizzi ta' konsulenza lill-konsumatur, fejn disponibbli, u jiggwida lill-konsumatur, mingħajr hlas, lejn servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn.

3. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-kwalunkwe regola tad-dritt nazzjonali li tirrikjedi lill-kreditur joffri tip iehor ta' prodott ta' kreditu meta t-tul ta' żmien tal-overrunning ikun sinifikanti.

4. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur jinnotifika lill-konsumatur b'mod miftiehem meta l-overrunning ma tkunx aktar permessa jew meta l-limitu ta' overrunning jitnaqqas mill-inqas 30 jum qabel il-jum meta tidhol fis-seħh il-kanċellazzjoni jew it-tnaqqis attwali tal-overrunning.

5. Fejn l-overrunning titnaqqas jew tiġi kkanċellata, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur joffri lill-konsumatur, qabel ma jkunu nbdew il-proċedimenti ta' infurzar, mingħajr spejjeż addizzjonali, il-possibbiltà li jhallas lura l-ammont fil-fatt miġbud sal-limitu ta' dak it-tnaqqis jew ta' dik il-kanċellazzjoni. Tali hlas lura għandu jsir fi 12-il pagament rateali mensili ugwali sakemm il-konsumatur ma jagħzix li jhallas lura aktar kmieni, bir-rata tas-self applikabbli għall-overrunning, fi 12-il pagament rateali mensili ugwali sakemm il-konsumatur ma jhallasx lura aktar kmieni bir-rata tas-self applikabbli għall-overrunning.

6. L-Istati Membri jistgħu jzommu jew jadottaw dispożizzjonijiet aktar stretti dwar kwistjonijiet relatati mal-protezzjoni tal-konsumaturi li jkollhom overrunning minbarra dawk imsemmija f'dan l-Artikolu, f'konformità mad-dritt tal-Unjoni.

KAPITOLU VIII

IRTIRAR, TERMINAZZJONI U HLAS LURA ANTICIPAT

Artikolu 26

Dritt ta' rtirar

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur jista' jirtira mill-ftehim ta' kreditu mingħajr ma jagħti ebda raġuni fi żmien 14-il jum kalendarju.

Il-perjodu tal-irtirar imsemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jibda jew:

- (a) mill-jum tal-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu; jew
- (b) mill-jum li fih il-konsumatur jirċievi t-termini u l-kundizzjonijiet u l-informazzjoni kuntrattwali f'konformità mal-Artikoli 20 u 21, jekk dak il-jum ikun aktar tard mid-data msemmija fil-punt (a) ta' dan is-subparagrafu.

L-iskadenza msemmija fl-ewwel subparagrafu għandha titqies li tkun għet issodisfata jekk in-notifika msemmija fil-paragrafu 5, l-ewwel subparagrafu, il-punt (a), tintbagħat mill-konsumatur lill-kreditur qabel ma tiskadi dik l-iskadenza.

2. Jekk il-konsumatur ma jkunx irċieva t-termini u l-kundizzjonijiet u l-informazzjoni kuntrattwali f'konformità mal-Artikoli 20 u 21, il-perjodu ta' rtirar għandu fi kwalunkwe każ jiskadi 12-il xahar u 14-il jum wara l-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu. Dan ma għandux japplika jekk il-konsumatur ma jkunx gie infurmat dwar id-dritt tiegħu ta' rtirar f'konformità mal-Artikolu 21(1), l-ewwel subparagrafu, il-punt (p).

3. Fil-każ ta' ftehim ta' kreditu marbut max-xiri ta' oġġett li għandu politika ta' ritorn tajba li tiżgura rifiżjoni shiħa għal ċertu perjodu li jaqbeż l-14-il jum kalendarju, id-dritt ta' rtirar għandu jiġi estiż biex jaqbel mat-tul ta' żmien ta' tali politika ta' ritorn.

4. Meta, fil-każ ta' ftehim ta' kreditu konness, il-leġiżlazzjoni nazzjonali applikabbli fid-19 ta' Novembru 2023 diġà tipprovdli li l-fondi ma jstgħux isiru disponibbli għall-konsumatur qabel l-iskadenza ta' perjodu speċifiku, l-Istati Membri jstgħu, b'deroga mill-paragrafu 1, jipprovdli li l-perjodu msemmi f'dak il-paragrafu jista' jitnaqqas għall-istess tul ta' żmien ta' dak il-perjodu speċifiku fuq it-talba espliċita tal-konsumatur.

5. Jekk il-konsumatur jeżerċita d-dritt ta' rtirar, huwa għandu jiehu l-miżuri li ġejjin:

- (a) jinnotifika lill-kreditur f'konformità mal-informazzjoni mogħtija mill-kreditur skont l-Artikolu 21(1), l-ewwel subparagrafu, il-punt (p), fuq karta jew b'mezz durabbli iehor magħżul mill-konsumatur u speċifikat fil-ftehim ta' kreditu fl-iskadenza stabbilita fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu;
- (b) iħallas lill-kreditur il-kapital u l-imgħax akkumulat fuqu mid-data li fiha ngħied il-kreditu sad-data li fiha l-kapital jithallas lura, mingħajr dewmien żejjed u fi kwalunkwe każ mhux aktar tard minn 30 jum kalendarju wara li tintbagħat in-notifika msemmija fil-punt (a).

L-imgħax imsemmi fil-punt (b) tal-ewwel subparagrafu għandu jiġi kkalkulat abbażi tar-rata tas-self miftiehma. Il-kreditur ma għandu jkun intitolat għal ebda kumpens iehor mill-konsumatur fil-każ ta' rtirar, hlief kumpens għal kwalunkwe imposta mhux rimborżabbli mħallsa mill-kreditur lil kwalunkwe korp amministrattiv pubbliku.

6. Meta servizz ancillari relatat mal-ftehim ta' kreditu jiġi pprovdut mill-kreditur jew minn parti terza fuq il-bażi ta' ftehim bejn dik il-parti terza u l-kreditur, il-konsumatur ma għandux jibqa' marbut bil-kuntratt ta' servizz ancillari jekk il-konsumatur jeżerċita d-dritt ta' rtirar mill-ftehim ta' kreditu f'konformità mal-Artikolu.

7. Jekk il-konsumatur ikollu dritt ta' rtirar skont il-paragrafi 1, 5 u 6 ta' dan l-Artikolu, l-Artikoli 6 u 7 tad-Direttiva 2002/65/KE ma għandhomx japplikaw.

8. L-Istati Membri jistghu jipprovdu li l-paragrafi 1 sa 6 ta' dan l-Artikolu ma ghandhomx japplikaw ghal ftehimiet ta' kreditu li skont id-dritt nazzjonali ghandhom jigu konkluzi permezz tas-servizzi ta' nutar, dment li n-nutar jikkonferma li l-konsumatur ikollu l-garanzija tad-drittijiet previsti fl-Artikoli 10, 11, 20 u 21.

9. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe regola tad-dritt nazzjonali li tistabbilixxi perjodu ta' żmien li matulu ma jistax jibda t-tweqqi tal-kuntratt.

Artikolu 27

Ftehimiet ta' kreditu konnessi

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li konsumatur li jkun eżerċita d-dritt ta' rtirar, abbażi tad-dritt tal-Unjoni, fir-rigward ta' kuntratt għall-provvista ta' oġġetti jew il-forniment ta' servizzi, ma jibqax marbut bi ftehim ta' kreditu konness.

2. Meta l-oġġetti jew is-servizzi koperti minn ftehim ta' kreditu konness ma jgħux furnuti, jew jigu furnuti parzjalment biss, jew ma jkunux konformi mal-kuntratt għall-provvista jew il-forniment tagħhom, il-konsumatur għandu jkollu d-dritt li jfittex rimedji kontra l-kreditur jekk il-konsumatur ikun fittex rimedji kontra l-fornitur iżda ma jkunx irnexxielu jikseb is-sodisfazzjon li għalih huwa intitolat f'konformità mal-liġi jew il-kuntratt għall-provvista ta' dawk l-oġġetti jew il-forniment ta' dawk is-servizzi. L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw sa liema punt u b'liema kundizzjonijiet dawk ir-rimedji jkunu eżerċitabbli.

3. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt nazzjonali li jagħmel lill-kreditur in solidum fir-rigward ta' kwalunkwe pretensjoni li l-konsumatur jista' jkollu kontra l-fornitur fejn ix-xiri ta' oġġetti jew servizzi mill-fornitur ikun gie ffinanzjat minn ftehim ta' kreditu.

Artikolu 28

Ftehimiet ta' kreditu bla skadenza fissa

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur jista' jaffettwa terminazzjoni standard ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa mingħajr hlas u fi kwalunkwe hin, sakemm il-partijiet ma jkunux qablu dwar perjodu ta' avviz. Tali perjodu ma għandux jaqbeż xahar.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur ikun jista', fejn miftiehem fil-ftehim ta' kreditu, iwettaq terminazzjoni standard ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa billi jagħti lill-konsumatur mill-inqas xahrejn avviz fuq karta jew b'mezz durabbli ieħor speċifikat fil-ftehim ta' kreditu.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur, meta jkun miftiehem fil-ftehim ta' kreditu jista', għal raġunijiet ġustifikati b'mod oġġettiv, jitermina d-dritt tal-konsumatur li jiġbed kreditu minn ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa. Il-kreditur għandu jinforma lill-konsumatur dwar it-terminazzjoni u r-raġunijiet għaliha fuq karta jew b'mezz durabbli speċifikat fil-ftehim ta' kreditu, fejn possibbli qabel it-terminazzjoni u mhux aktar tard minn immedjament wara, sakemm l-ghoti ta' tali informazzjoni ma jkunx ipprobit mid-dritt nazzjonali jew tal-Unjoni jew ma jkunx imur kontra l-oġġettivi tal-politika pubblika jew tas-sigurtà pubblika.

Artikolu 29

Hlas lura antiċipat

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur ikun fi kwalunkwe hin intitolat għal hlas lura antiċipat. F'tali każijiet, il-konsumatur għandu jkun intitolat għal tnaqqis fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur għat-tul taż-żmien li jifdal tal-kuntratt. Meta jiġi kkalkulat dak it-tnaqqis, għandhom jitqiesu l-kostijiet kollha imposti fuq il-konsumatur mill-kreditur.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur, fil-każ ta' hlas lura antiċipat, ikun intitolat għal kumpens ġust u oġġettivament ġustifikat għal kostijiet possibbli marbuta direttament mal-hlas lura antiċipat, dment li l-hlas lura antiċipat jaqa' f'perjodu ta' żmien li għalih ir-rata tas-self hija fissa.

Il-kumpens imsemmi fl-ewwel subparagrafu ma għandux jaqbeż il-1 % tal-ammont ta' kreditu soġġett għal hlas lura antiċipat meta l-perjodu ta' żmien bejn il-hlas lura antiċipat u d-data tat-terminazzjoni miftiehma tal-ftehim ta' kreditu jaqbeż sena. Fejn dak il-perjodu ma jaqbiżx sena, il-kumpens ma għandux jaqbeż iż-0.5 % tal-ammont ta' kreditu soġġett għal hlas lura antiċipat.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kreditur ma jkunx intitolat għall-kumpens imsemmi fil-paragrafu 2 meta tiġi ssodisfata wahda mill-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) il-hlas lura jkun sar skont kuntratt ta' assigurazzjoni maħsub biex jipprovdi garanzija ta' hlas lura ta' kreditu;
- (b) il-kreditu jingħata fil-forma ta' faċilità ta' overdraft;
- (c) il-hlas lura jaqa' f'perjodu li għalih ir-rata tas-self ma tkunx fissa.

4. B'deroga mill-paragrafu 2, l-Istati Membri jistgħu jipprovdu li:

- (a) il-kreditur ikun intitolat biss għall-kumpens imsemmi fil-paragrafu 2 sakemm l-ammont tal-hlas lura antiċipat jaqbeż il-limitu stabbilit fid-dritt nazzjonali, li ma għandux jaqbeż EUR 10 000 fi kwalunkwe perjodu ta' 12-il xahar;
- (b) il-kreditur jista' jitlob eċċezzjonalment kumpens oġhla jekk ikun jista' juri li t-telf imġarrab minhabba l-hlas lura antiċipat jaqbeż l-ammont iddeterminat f'konformità mal-paragrafu 2.

Meta l-kumpens mitlub mill-kreditur jaqbeż it-telf reali mġarrab minhabba l-hlas lura antiċipat, il-konsumatur għandu jkun intitolat għal tnaqqis korrispondenti.

F'dak il-każ, it-telf għandu jikkonsisti fid-differenza bejn ir-rata tas-self miftiehma inizjalment u r-rata tas-self li biha l-kreditur jista' jsellef l-ammont soġġett għal hlas lura antiċipat fis-suq fiż-żmien ta' dak il-hlas lura, u għandu jqis l-impatt tal-hlas lura antiċipat fuq il-kostijiet amministrattivi.

5. Il-kumpens imsemmi fil-paragrafu 2 u fil-paragrafu 4, il-punt (b), ma għandu fl-ebda każ jaqbeż l-ammont ta' imgħax li l-konsumatur kien ikollu jhallas matul il-perjodu ta' żmien bejn il-hlas lura antiċipat u d-data miftiehma tat-terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu.

KAPITOLU IX

RATA PERĊENTWALI ANNWALI TA' IMPOSTI U MIŻURI BIEX JIĠU LIMITATI R-RATI U L-KOSTIJET

Artikolu 30

Kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta

1. Ir-rata perċentwali annwali ta' imposta għandha tiġi kkalkulata f'konformità mal-formula matematika li tinsab fil-Parti I tal-Anness III. Din għandha tammonta, fuq bażi annwali, għall-valur preżenti tal-impenji kollha (għbid ta' kreditu, hlas lura u imposti), futuri jew eżistenti, miftiehma mill-kreditur u mill-konsumatur.

2. Għall-fini tal-kalkolu tar-rata perċentwali annwali tal-imposta, għandu jiġi ddeterminat il-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur, bl-eċċezzjoni ta' kwalunkwe imposta pagabbli mill-konsumatur għan-nuqqas ta' konformità ma' kwalunkwe wiehed mill-impenji tiegħu stabbiliti fil-ftehim ta' kreditu u l-imposti minbarra l-prezz tax-xiri li, għax-xiri ta' oġġetti jew servizzi, ikun obligat ihallas kemm jekk it-tranzazzjoni ssir fi flus kontanti kif ukoll bi kreditu.

Il-kostijiet taż-żamma ta' kont li jirreġistra kemm it-tranzazzjonijiet ta' hlas kif ukoll il-għbid ta' kreditu, il-kostijiet tal-użu ta' mezz ta' hlas kemm għat-tranzazzjonijiet ta' hlas kif ukoll għall-għbid ta' kreditu, u kostijiet oħra relatati mat-tranzazzjonijiet ta' hlas għandhom jiġu inklużi fil-kost totali tal-kreditu għall-konsumatur sakemm il-ftuħ tal-kont ma jkunx fakultattiv u l-kostijiet tal-kont ikunu ġew identifikati b'mod ċar u separat fil-ftehim ta' kreditu, jew fi kwalunkwe ftehim iehor konkluz mal-konsumatur.

3. Il-kalkolu tar-rata perċentwali annwali tal-imposta għandu jkun ibbażat fuq is-suppożizzjoni li l-ftehim ta' kreditu għandu jibqa' validu għall-perjodu miftiehem u li l-kreditur u l-konsumatur jissodisfaw l-obbligi tagħhom skont it-termini u sad-dati speċifikati fil-ftehim ta' kreditu.

4. Fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu li fihom klawżoli li jippermettu varjazzjonijiet fir-rata tas-self jew varjazzjonijiet f'ċerti imposti li jinsabu fir-rata perċentwali annwali ta' imposta li jagħmluhom mhux kwantifikabbli fiż-żmien tal-kalkolu, ir-rata perċentwali annwali ta' imposta għandha tiġi kkalkulata fuq is-suppożizzjoni li r-rata tas-self u imposti oħra jibqgħu fissi fir-rigward tal-livell inizjali u jibqgħu applikabbli sa tmiem il-ftehim ta' kreditu.

5. Fejn ikun meħtieġ, is-suppożizzjonijiet addizzjonali stabbiliti fil-Parti II tal-Anness III għandhom jintużaw fil-kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta.

Fejn is-suppożizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu u fil-Parti II tal-Anness III ma jkunux biżżejjed biex tiġi kkalkulata r-rata perċentwali annwali ta' imposta b'mod uniformi jew ma jibqgħux adattati għas-sitwazzjonijiet kummerċjali fis-suq, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 45 sabiex temenda dan l-Artikolu u l-Parti II tal-Anness III biex iżżid is-suppożizzjonijiet addizzjonali meħtieġa għall-kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta jew biex timmodifika dawk eżistenti.

Artikolu 31

Miżuri biex jiġu limitati r-rati tas-self, ir-rati perċentwali annwali ta' imposta jew il-kostijiet totali ta' kreditu lill-konsumatur

1. L-Istati Membri għandhom jintroduċu miżuri, bħal limiti massimi, biex jipprevjenu l-abbuż b'mod effettiv u biex jiżguraw li l-konsumaturi ma jkunux jistgħu jintalbu jhallsu rati tas-self, rati perċentwali annwali tal-imposti jew kostijiet totali tal-kreditu għall-konsumatur li huma eċċessivament għoljin.

2. L-Istati Membri jistgħu jadottaw projbizzjonijiet jew limitazzjonijiet rigward imposti jew tariffi speċifiċi applikati mill-kredituri fit-territorju tagħhom.

3. Sal-20 ta' Novembru 2027, il-Kummissjoni għandha tagħmel disponibbli għall-pubbliku l-miżuri introdotti mill-Istati Membri f'konformità mal-paragrafu 1. L-Istati Membri għandhom jirrapportaw lill-Kummissjoni dwar dawk il-miżuri sal-20 ta' Novembru 2026.

4. Sal-20 ta' Novembru 2029 l-Awtorità Bankarja Ewropea għandha tippubblica rapport dwar l-implimentazzjoni tal-miżuri msemmija fil-paragrafu 1. Dak ir-rapport għandu jinkludi valutazzjoni tal-miżuri stabbiliti fl-Istati Membri, inkluż metodologiji biex jiġu stabbiliti limiti massimi fejn rilevanti, u tal-effettività tagħhom biex jillimitaw ir-rati tas-self, ir-rati perċentwali annwali tal-imposti jew il-kostijiet totali tal-kreditu għall-konsumatur li huma eċċessivament għoljin, u għandu jinkludi approċċ tal-aħjar prattika għall-istabbiliment ta' tali miżuri.

KAPITOLU X

OBBLIGI TA' KONDOTTA KUMMERĊJALI U REKWIZITI GĦALL-PERSUNAL

Artikolu 32

Obbligi ta' kondotta kummerċjali meta jinġhata kreditu lill-konsumaturi

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedju li l-kreditur u l-intermedjarju tal-kreditu jaġixxu b'mod onest, ġust, trasparenti u professjonali u jqisu d-drittijiet u l-interessi tal-konsumaturi meta jwettqu kwalunkwe waħda mill-attivitajiet li ġejjin:

- (a) il-manifattura ta' prodotti ta' kreditu;
- (b) ir-reklamar ta' prodotti ta' kreditu f'konformità mal-Artikoli 7 u 8;

- (c) l-ghoti, l-intermedjazzjoni jew l-iffaċilitar tal-ghoti ta' kreditu;
- (d) l-ghoti ta' servizzi ta' konsulenza;
- (e) il-provvista ta' servizzi anċillari lill-konsumaturi;
- (f) l-eżekuzzjoni ta' ftehim ta' kreditu.

L-attivitajiet imsemmija fl-ewwel subparagrafu, il-punti (c) u (d), għandhom ikunu bbażati fuq informazzjoni dwar iċ-ċirkostanzi tal-konsumatur u kwalunkwe rekwiżit speċifiku kkomunikat minn konsumatur u fuq suppożizzjonijiet raġonevoli dwar ir-riskji għas-sitwazzjoni tal-konsumatur matul id-durata kollha tal-ftehim ta' kreditu.

L-attivitajiet imsemmija fl-ewwel subparagrafu, il-punt (d) għandhom ikunu bbażati wkoll fuq l-informazzjoni meħtieġa skont l-Artikolu 16(3), il-punt (a).

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-mod li bih il-kredituri jhallsu lill-persunal u lill-intermedjarji tal-kreditu tagħhom u l-mod li bih l-intermedjarji tal-kreditu jhallsu lill-persunal tagħhom ma jxekklu il-konformità mal-obbligu stabbilit fil-paragrafu 1.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, meta jstabbilixxu u japplikaw politiki ta' remunerazzjoni għall-persunal responsabbli għall-valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja, il-kredituri jikkonformaw mal-prinċipji li ġejjin b'mod u sal-punt li jkun xieraq għad-daqs, għall-organizzazzjoni interna u għan-natura, għall-kamp ta' applikazzjoni u għall-kumplessità tal-attivitajiet tagħhom:

- (a) il-politika ta' remunerazzjoni tkun konsistenti ma' u tippromwovi għestjoni tajba u effettiva tar-riskju u ma tinkoraġġix it-tehid tar-riskju li jaqbeż il-livell ta' riskju ttollerat tal-kreditur;
- (b) il-politika ta' remunerazzjoni tkun konformi mal-istrategija tan-negozju, l-oġgettivi, il-valuri u l-interessi fit-tul tal-kreditur, u tinkorpora miżuri biex jiġu evitati kunflitti ta' interess, b'mod partikolari billi ttipprovdi li r-remunerazzjoni ma tkunx kontingenti fuq l-għadd jew il-proporzjon ta' applikazzjonijiet aċċettati għall-kreditu.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li meta l-kredituri jew l-intermedjarji tal-kreditu jipprovdu servizzi ta' konsulenza, l-istruttura tar-remunerazzjoni tal-persunal involut ma tippregudikax il-kapaċità tagħhom li jaġixxu fl-aħjar interess tal-konsumatur u ma tkunx kontingenti fuq il-miri tal-bejgħ. Sabiex jintlaħaq dak l-għan, l-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu wkoll il-kummissjonijiet imhallsa mill-kreditur lill-intermedjarju tal-kreditu.

5. L-Istati Membri jistgħu jipprojbixxu jew jimponu restrizzjonijiet fuq il-hlasijiet minn konsumatur għal kreditur jew intermedjarju tal-kreditur qabel il-konklużjoni ta' ftehim ta' kreditu.

Artikolu 33

Rekwiżiti ta' għarfien u ta' kompetenza għall-persunal

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu jirrikjedu li l-persunal tagħhom ikollu u jżomm aġġornat livell xieraq ta' għarfien u kompetenza fir-rigward tal-manifattura, l-offerta u l-ghoti ta' ftehimiet ta' kreditu, it-tweqqif ta' attivitajiet ta' intermedjazzjoni tal-kreditu u l-provvista ta' servizzi ta' konsulenza, kif ukoll fir-rigward tad-drittijiet tal-konsumatur fil-qasam tal-kummerċ tagħhom. Meta l-konklużjoni ta' ftehim ta' kreditu tinkludi servizzi anċillari, għandhom ikunu meħtieġa għarfien u kompetenza adatta b'raba ma' dawk is-servizzi anċillari.

2. L-Istati Membri għandhom jstabbilixxu rekwiżiti minimi ta' għarfien u kompetenza għall-persunal tal-kredituri u tal-intermedjarji tal-kreditu.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafu 1 tiġi ssorveljata mill-awtoritajiet kompetenti, u li l-awtoritajiet kompetenti jkollhom is-setgħat li jirrikjedu lill-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu jipprovdu l-evidenza li l-awtorità kompetenti tqis li hija meħtieġa biex tippermetti tali superviżjoni.

KAPITOLU XI

EDUKAZZJONI FINANZJARJA U APPOĠĠ LILL-KONSUMATURI F'DIFFIKULTAJIET FINANZJARJI

Artikolu 34

Edukazzjoni finanzjarja

1. L-Istati Membri għandhom jipromwovu miżuri li jappoġġaw l-edukazzjoni tal-konsumaturi fir-rigward ta' tehid ta' self responsabbli u l-immaniġġjar tad-dejn, b'mod partikolari fir-rigward ta' ftehimiet ta' kreditu għall-konsumatur. Għandha tingħata informazzjoni ċara u ġenerali dwar il-proċess tal-ġhota ta' kreditu lill-konsumaturi sabiex dawn jiġu ggwidati, speċjalment min jieħu kreditu għall-konsumatur għall-ewwel darba, b'mod partikolari bl-użu ta' għodod diġitali. Meta johlqu u jipromwovu daww il-miżuri, l-Istati Membri għandhom jikkonsultaw il-partijiet kkonċernati rilevanti, inkluż l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw ukoll li tiġi disseminata informazzjoni dwar il-gwida li l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi u l-awtoritajiet nazzjonali jistgħu jagħtu lill-konsumaturi.

2. Il-Kummissjoni għandha tivvaluta u tippubblika rapport dwar l-edukazzjoni finanzjarja disponibbli għall-konsumaturi fl-Istati Membri u tidentifika eżempji tal-aħjar Prattiki li jistgħu jiġu żviluppati aktar sabiex jiżied l-għarfien finanzjarju tal-konsumaturi.

Artikolu 35

Arretrati u miżuri ta' tolleranza

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kredituri jeżerċitaw, fejn xieraq, tolleranza raġonevoli qabel ma jinbdew procedimenti ta' infurzar. Tali miżuri ta' tolleranza għandhom iqisu, fost elementi oħra, iċ-ċirkostanzi individwali tal-konsumatur. Il-kredituri ma għandhomx ikunu mitluba joffru miżuri ta' tolleranza b'mod ripetut lill-konsumaturi, jekk mhux f'każijiet ġustifikati.

Il-kredituri ma għandhomx ikunu mitluba jwettqu valutazzjoni tal-affidabbiltà kreditizja f'konformità mal-Artikolu 18 meta jimmodifikaw it-termini u l-kundizzjonijiet eżistenti ta' ftehim ta' kreditu f'konformità mat-tielet subparagrafu, il-punt (b) ta' dan il-paragrafu, dment li l-ammont totali pagabbli mill-konsumatur ma jiżiedx b'mod sinifikanti meta jiġi modifikat il-ftehim ta' kreditu.

Il-miżuri ta' tolleranza msemmija fl-ewwel subparagrafu:

- (a) jistgħu jinkludu, fost possibiltajiet oħrajn, rifinanzjament totali jew parzjali ta' ftehim ta' kreditu;
- (b) għandhom jinkludu modifika tat-termini u l-kundizzjonijiet eżistenti ta' ftehim ta' kreditu, li tista', fost possibiltajiet oħrajn, tinkludi:
  - (i) estensjoni tat-terminu tal-ftehim ta' kreditu;
  - (ii) bidla fit-tip tal-ftehim ta' kreditu;
  - (iii) differiment tal-ħlas ta' parti mill-pagamenti rateali jew tal-pagamenti rateali kollha għal perjodu;
  - (iv) tnaqqis tar-rata tas-self;
  - (v) offerta ta' moratorju fuq il-ħlasijiet;
  - (vi) ħlasijiet lura parzjali;
  - (vii) kambju tal-munita;
  - (viii) kancellazzjoni parzjali u konsolidazzjoni tad-dejn.

2. Il-lista ta' miżuri potenzjali fil-paragrafu 1, it-tielet subparagrafu, il-punt (b), għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-dritt nazzjonali u ma tirrikjedix li l-Istati Membri jipprevedu daww il-miżuri kollha fid-dritt nazzjonali.

3. Fejn l-Istati Membri jippermettu li l-kredituri jiddefinixxu u jimponu imposti fuq il-konsumatur minħabba inadempjenza, daww l-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li daww l-imposti ma jkunux akbar milli jkun meħtieġ biex jikkompensaw lill-kreditur għall-kostijiet li jkun għarrab b'riżultat tal-inadempjenza.

4. Fejn l-Istati Membri jippermettu li l-kredituri jimponu imposti addizzjonali fuq il-konsumatur f'każ ta' inadempjenza, dawk l-Istati Membri għandhom ipogġu limitu massimu fuq dawk l-imposti.
5. L-Istati Membri ma għandhomx jipprevjenu lill-partijiet fi ftehim ta' kreditu milli jaqblu b'mod esplicitu li r-ritorn jew it-trasferiment lill-kreditur ta' oġġetti koperti minn ftehim ta' kreditu konness jew tad-dhul mill-bejgħ ta' tali oġġetti jkun biżżejjed biex jithallas lura l-kreditu.

Artikolu 36

Servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li servizzi ta' konsulenza indipendenti dwar id-dejn isiru disponibbli għall-konsumaturi li jesperjenzaw jew li jistgħu jesperjenzaw diffikultajiet biex jissodisfaw l-impenji finanzjarji tagħhom, u li l-imposti għal dawk is-servizzi jkunu biss ta' ammont limitat.
2. Għall-finijiet tal-issodisfar tal-obbligi stipulati fil-paragrafu 1, il-kredituri għandu jkollhom proċessi u politiki fis-sehh għad-detezzjoni bikrija tal-konsumaturi li jesperjenzaw diffikultajiet finanzjarji.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri jirreferu lill-konsumaturi li jesperjenzaw diffikultajiet biex jissodisfaw l-impenji finanzjarji tagħhom għand servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn li jkunu faċilment aċċessibbli għall-konsumatur.
4. Il-Kummissjoni għandha, sal-20 ta' Novembru 2028, tippreżenta rapport li jagħti harsa generali lejn id-disponibbiltà ta' servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn fl-Istati Membri u li jidentifika l-aħjar prattiki għall-iżviluppi ulterjuri ta' tali servizzi. L-Istati Membri għandhom, sal-20 ta' Novembru 2026, u kull sena wara, jirrapportaw lill-Kummissjoni dwar is-servizzi ta' konsulenza dwar id-dejn disponibbli.

KAPITOLU XII

KREDITURI U INTERMEDJARJI TA' KREDITU

Artikolu 37

Ammissjoni, reġistrazzjoni u superviżjoni ta' istituzzjonijiet mhux tal-kreditu u istituzzjonijiet mhux ta' pagament

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kredituri u l-intermedjarji tal-kreditu jkunu soġġetti għal proċess ta' ammissjoni adegwat, għal arrangamenti ta' reġistrazzjoni u ta' superviżjoni stabbiliti minn awtorità kompetenti indipendenti.
2. Ir-rekwiżit ta' proċess ta' ammissjoni adegwat u ta' reġistrazzjoni ma għandux japplika għal kredituri li jkunu:
  - (a) istituzzjonijiet ta' kreditu kif definiti fl-Artikolu 4(1), il-punt (1), tar-Regolament (UE) Nru 575/2013;
  - (b) istituzzjonijiet ta' pagament kif definiti fl-Artikolu 4, il-punt (4), tad-Direttiva (UE) 2015/2366, għas-servizzi msemmija fl-Anness I, il-punt 4, ta' dik id-Direttiva; jew
  - (c) istituzzjonijiet tal-flus elettronici kif definiti fl-Artikolu 2, il-punt 1, tad-Direttiva 2009/110/KE, għall-ghoti ta' kreditu msemmi fl-Artikolu 6(1), l-ewwel subparagrafu, il-punt (b), ta' dik id-Direttiva.
3. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx ir-rekwiżiti ta' ammissjoni u reġistrazzjoni kif imsemmija fil-paragrafu 1 għall-fornituri ta' oġġetti jew fornituri ta' servizzi li jikkwalifikaw bħala intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju kif definiti fir-Rakkomandazzjoni 2003/361/KE, li jagħtu bħala:
  - (a) intermedjarji tal-kreditu f'kapacità ancillari; jew
  - (b) kredituri f'kapacità ancillari, li jagħtu kreditu fil-forma ta' hlas differit biex jixtru oġġetti u servizzi offruti minnhom, jekk il-kreditu jingħata mingħajr imghax u b'imposti limitati biss pagabbli mill-konsumatur għal hlasijiet tard, skont id-dritt nazzjonali.

*Artikolu 38***Obbligi speċifiċi għall-intermedjarji tal-kreditu**

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-intermedjarji tal-kreditu:

- (a) jindikaw, fir-reklamar u fid-dokumentazzjoni maħsuba għall-konsumaturi, il-firxa tas-setgħat tagħhom u jekk jaħdmux esklużivament ma' kreditur wiehed jew aktar jew bhala intermedjarju indipendenti;
- (b) jiżvelaw lill-konsumatur kwalunkwe tariffa pagabbli mill-konsumatur lill-intermedjarju tal-kreditu għas-servizzi li ser jiġu pprovduti;
- (c) jilhqqu ftehim mal-konsumatur dwar kwalunkwe tariffa msemija fil-punt (b) fuq il-karta jew fuq mezz durabbli qabel il-konklużjoni tal-ftehim ta' kreditu;
- (d) jikkomunikaw kwalunkwe tariffa msemija fil-punt (b) lill-kreditur, għall-fini tal-kalkolu tar-rata percentwali annwali ta' imposta.

KAPITOLU XIII

ĊESSJONIJIET TA' DRITTIJIET U SOLUZZJONI TA' TILWIM*Artikolu 39***Ċessjoni ta' drittijiet**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumatur, fil-każ ta' ċessjoni lil parti terza tad-drittijiet tal-kreditur skont ftehim ta' kreditu jew tal-ftehim ta' kreditu nnifsu, ikun intitolat li jinvoka kontra ċ-ċessjonarju kwalunkwe difiża li kienet disponibbli għalih kontra l-kreditur oriġinali, inkluż tpaċija fejn tali difiża tkun permessa fl-Istat Membru kkonċernat.
2. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-kreditur oriġinali jinforma lill-konsumatur dwar iċ-ċessjoni msemija fil-paragrafu 1, hlief meta il-kreditur oriġinali, bi ftehim maċ-ċessjonarju, ikompli jipprovdri l-kreditu fir-rigward tal-konsumatur.

*Artikolu 40***Soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi jkollhom aċċess għal proċeduri adegwati, effettivi u fil-pront ta' soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim bejn il-konsumaturi u l-kredituri jew l-intermedjarji tal-kreditu dwar id-drittijiet u l-obbligi relatati mal-ftehimiet ta' kreditu stabbiliti skont din id-Direttiva, bl-użu ta' entitajiet eżistenti li jwettqu soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim, fejn ikun xieraq. Tali proċeduri ta' soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim u l-entitajiet li joffruhom għandhom ikunu konformi mar-rekwiziti tal-kwalità stabbiliti bid-Direttiva 2013/11/UE.
2. L-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu lill-entitajiet li jwettqu s-soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim imsemmija fil-paragrafu 1 biex jikkooperaw sabiex isolvu tilwim transfruntier dwar ftehimiet ta' kreditu.

KAPITOLU XIV

AWTORITAJIET KOMPETENTI

Artikolu 41

Awtoritajiet kompetenti

1. L-Istati Membri għandhom jaħtru l-awtoritajiet kompetenti nazzjonali li jkollhom is-setgħa li jiżguraw l-applikazzjoni u l-infurzar ta' din id-Direttiva u għandhom jiżguraw li dawn jingħataw setgħat ta' investigazzjoni u ta' infurzar u riżorsi adegwati meħtieġa għat-tweġġ effiċjenti u effettivi ta' dmirijiethom.

L-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu jew awtoritajiet pubbliċi jew korpi rikonoxxuti mid-dritt nazzjonali jew minn awtoritajiet pubbliċi espressament mogħtija s-setgħa għal dak il-ghan bid-dritt nazzjonali. Ma għandhomx ikunu kredituri jew intermedjarji tal-kreditu.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti, il-persuni kollha li jaħdmu jew li hadmu għall-awtoritajiet kompetenti, kif ukoll l-awdituri u l-esperti mogħtija struzzjonijiet mill-awtoritajiet kompetenti, ikunu marbuta bl-obbligu tas-segretezza professjonali. Ebda informazzjoni kunfidenzjali li jistgħu jirċievu waqt l-eżerċizzju ta' dmirijiethom ma tista' tiġi divulgata lil kwalunkwe persuna jew awtorità tkun xi tkun, hlief f'forma fil-qosor jew aggregata, mingħajr preġudizzju għal kawzi koperti mid-dritt kriminali jew minn din id-Direttiva. Madankollu, dan ma għandux jipprevjeni lill-awtoritajiet kompetenti milli jiskambjaw jew jittrażmettu informazzjoni kunfidenzjali skont id-dritt tal-Unjoni u nazzjonali.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti jkunuw waħda minn dawn li ġejjin:

- (a) awtoritajiet kompetenti kif definiti fl-Artikolu 4, il-punt (2), tar-Regolament (UE) Nru 1093/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁹⁾; u
- (b) awtoritajiet minbarra l-awtoritajiet kompetenti msemmija fil-punt (a), dment li l-liġijiet, ir-regolamenti jew id-dispożizzjonijiet amministrattivi nazzjonali jirrikjedu lil dawk l-awtoritajiet jikkooperaw mal-awtoritajiet kompetenti msemmija fil-punt (a) kull meta jkun meħtieġ sabiex iwettqu dmirijiethom skont din id-Direttiva.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti jissodisfaw il-kriterji stipulati fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) 2017/2394.

5. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bil-hatra tal-awtoritajiet kompetenti u bi kwalunkwe bidla fihom, u, fejn ikun hemm aktar minn awtorità kompetenti waħda fit-territorju tagħhom, jindikaw kwalunkwe tqassim tad-dmirijiet rispettivi bejn dawk l-awtoritajiet kompetenti. L-ewwel notifika bhal din għandha ssir kemm jista' jkun malajr u mhux aktar tard mill-20 ta' Novembru 2025.

6. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jeżerċitaw is-setgħat tagħhom f'konformità mad-dritt nazzjonali:

- (a) direttament taħt l-awtorità tagħhom stess jew taħt is-supervizzjoni tal-awtoritajiet ġudizzjarji; jew
- (b) permezz ta' talba lill-qradi li jkollhom ġurisdizzjoni biex jagħtu d-deċizzjoni meħtieġa, inkluż, fejn xieraq, b'appell, jekk it-talba għall-għoti tad-deċizzjoni meħtieġa ma tintlaqax.

7. Meta jkun hemm aktar minn awtorità kompetenti waħda fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-dmirijiet rispettivi tagħhom ikunu ddefiniti b'mod ċar u li dawk l-awtoritajiet jikkollaboraw mill-qrib sabiex ikunu jistgħu jwettqu d-dmirijiet rispettivi tagħhom b'mod effettivi.

8. Il-Kummissjoni għandha tippubblika lista tal-awtoritajiet kompetenti f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* mill-inqas darba fis-sena, u għandha taggorna dik il-lista kontinwament fis-sit web tagħha.

⁽²⁹⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 1093/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jistabbilixxi Awtorità Supervizzorja Ewropea (Awtorità Bankarja Ewropea) u li jemenda d-Deċizzjoni Nru 716/2009/KE u jhassar id-Deċizzjoni tal-Kummissjoni 2009/78/KE, (ĠU L 331, 15.12.2010, p. 12).

9. L-Istati Membri jistgħu japplikaw leġiżlazzjoni nazzjonali biex jagħtu setgħat ta' intervent tal-prodott lill-awtoritajiet kompetenti nazzjonali sabiex jirtiraw prodotti ta' kreditu f'kazijiet ġustifikati.

KAPITOLU XV

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

Artikolu 42

Livell ta' armonizzazzjoni

1. Sa fejn din id-Direttiva fiha dispożizzjonijiet armonizzati, l-Istati Membri ma jistgħux iżommu jew jintroduċu fid-dritt nazzjonali tagħhom dispożizzjonijiet diverġenti minn dawk stabbiliti f'din id-Direttiva sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'din id-Direttiva.
2. Sakemm issir aktar armonizzazzjoni, meta Stat Membru jagħmel użu mill-għażliet regolatorji previsti fl-Artikolu 2(5) sa (8), l-Artikolu 8(8), l-Artikolu 14(2) u (3), l-Artikolu 16(4) u (6), l-Artikolu 18(11), l-Artikolu 24(5), l-Artikolu 25(6), l-Artikolu 26(4) u (8), l-Artikolu 29(4), l-Artikolu 31(2), l-Artikolu 32(4) u (5), l-Artikolu 35(3) u (4), l-Artikolu 37(3) u l-Artikolu 41(9), dak l-Istat Membru għandu mingħajr dewmien jinnotifika lill-Kummissjoni b'ihom, kif ukoll bi kwalunkwe bidla sussegwenti. Il-Kummissjoni għandha tagħmel dik l-informazzjoni pubblika fuq sit web jew b'mod ieħor li jkun faċilment aċċessibbli. L-Istati Membri għandhom ukoll jiehdu l-miżuri xierqa biex ixerrdu dik l-informazzjoni fost il-kredituri, l-intermedjarji tal-kreditu u l-konsumaturi nazzjonali.

Artikolu 43

In-natura imperattiva ta' din id-Direttiva

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi ma jkunux jistgħu jirrinunzjaw id-drittijiet mogħtija lilhom mill-miżuri nazzjonali li jittrasponu din id-Direttiva.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-dispożizzjonijiet adottati sabiex jittrasponu din id-Direttiva ma jkunux jistgħu jiġu evitati b'riżultat tal-mod li bih jiġu fformulati l-ftehimiet.

Artikolu 44

Penali

1. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva u għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom, sal-20 ta' Novembru 2026, jinnotifikaw lill-Kummissjoni b'dawk ir-regoli u dawk il-miżuri u għandhom jinnotifikawha, mingħajr dewmien, bi kwalunkwe emenda sussegwenti li tolqothom.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li meta jkollhom jiġu imposti penali f'konformità mal-Artikolu 21 tar-Regolament (UE) 2017/2394, huma jinkludu l-possibbiltà li jew jiġu imposti multi permezz ta' proċeduri amministrattivi jew jinbdew proċedimenti legali sabiex jiġu imposti multi, jew it-tnejn li huma.
3. L-Istati Membri għandhom jipprovdu li l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jiddivulgaw lill-pubbliku kwalunkwe penali amministrattiva li tiġi imposta għal ksur tal-miżuri adottati skont din id-Direttiva, sakemm tali divulgazzjoni ma tippregudikax serjament is-swieq finanzjarji jew tikkawża dannu sproporzjonat lill-partijiet involuti.

Artikolu 45

Eżerċizzju ta' delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni suġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.

2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikolu 30(5) għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' hames snin mid-19 ta' Novembru 2023. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport fir-rigward tad-delega tas-setgħa mhux aktar tard minn disa' xhur qabel it-tmiem tal-perjodu ta' hames snin. Id-delega tas-setgħa għandha tiġi estiża b'mod taċitu għal perjodi ta' tul ta' żmien identiku, sakemm il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill ma jopponix tali estensjoni sa mhux aktar tard minn tliet xhur qabel it-tmiem ta' kull perjodu.
3. Id-delega tas-setgħa msemmija fl-Artikolu 30(5) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni ta' revoka għandha ttejjm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Għandha ssir effettiva fil-jum wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandha taffettwa l-validità ta' ebda att delegat li jkun diġà fis-seħh.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti mahtura minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.
5. Mal-adozzjoni ta' att delegat, il-Kummissjoni għandha tibgħat notifika dwaru lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill simultanjament.
6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 30(5) għandu jidhol fis-seħh biss jekk ma tiġi espressa ebda oġġezzjoni la mill-Parlament Ewropew u lanqas mill-Kunsill fi żmien perjodu ta' tliet xhur min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex se jrin joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 46

Rieżami u monitoraġġ

1. Sal-20 ta' Novembru 2029 u kull erba' snin wara, il-Kummissjoni għandha twettaq evalwazzjoni ta' din id-Direttiva. L-evalwazzjoni għandha tinkludi:
  - (a) valutazzjoni ta' jekk il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva għadux adatt fir-rigward ta' ftehimiet ta' kreditu li huma ggarantiti minn proprjetà immobbli mhux residenzjali;
  - (b) valutazzjoni tal-limiti stipulati fl-Artikolu 2(2), il-punt (c), u fil-Parti II tal-Anness III, u tal-perċentwali użati għall-kalkolu tal-kumpens pagabbli fil-każ ta' hłas lura antiċipat kif imsemmi fl-Artikolu 29(2), fid-dawl tax-xejriet ekonomiċi fl-Unjoni u tas-sitwazzjoni fis-suq ikkonċernat;
  - (c) analiżi tal-evoluzzjoni tas-suq għall-kreditu tal-konsumatur li jappoġġaw it-tranzizzjoni ekoloġika u valutazzjoni tal-htieġa għal aktar miżuri relatati ma' tali kreditu; u
  - (d) valutazzjoni tal-implimentazzjoni tal-Artikolu 44(1) u (2), u b'mod partikolari tal-effettività u l-effett deterrenti tal-penali imposti skont dak l-Artikolu.
2. Sal-20 ta' Novembru 2025, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-htieġa li tipproteġi lill-konsumaturi li jissellfu u jinvestu permezz ta' pjattaformi ta' finanzjament kollettiv, kif definit fl-Artikolu 2(1), il-punt (d), tar-Regolament (UE) 2020/1503, fejn dawk il-pjattaformi ma jaġixxux bhala kredituri jew intermedjarji tal-kreditu, iżda jiffacilitaw l-ghoti ta' kreditu bejn il-konsumaturi.
3. Il-Kummissjoni għandha, b'mod partikolari, timmonitorja l-effett tal-eżistenza tal-ghazliet regolatorji msemmija fl-Artikolu 42 dwar il-funzjonament tas-suq intern u dwar il-konsumaturi.
4. Il-Kummissjoni għandha tirrapporta r-rizultati tal-evalwazzjoni u l-valutazzjoni msemmija fil-paragrafi 1, 2 u 3 lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, akkumpanjati, jekk xieraq, minn proposta legiżlattiva.

Artikolu 47

Thassir u dispożizzjonijiet tranżizzjonali

Id-Direttiva 2008/48/KE hija mhassra b'effett mill-20 ta' Novembru 2026.

Minkejja l-ewwel paragrafu, id-Direttiva 2008/48/KE għandha tibqa' tapplika għal ftehimiet ta' kreditu eżistenti fl-20 ta' Novembru 2026.

Madankollu, l-Artikoli 23 u 24, l-Artikolu 25(1), it-tieni sentenza, l-Artikolu 25(2) u l-Artikoli 28 u 39 ta' din id-Direttiva għandhom japplikaw għall-ftehimiet kollha ta' kreditu bla skadenza fissa eżistenti fl-20 ta' Novembru 2026.

Ir-referenzi għad-Direttiva mhassra għandhom jinftiehm bħala referenzi għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni li tinsab fl-Anness IV.

Artikolu 48

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jadottaw u jipubblikaw, sal-20 ta' Novembru 2025, il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva. Huma għandhom jikkomunikaw minnufih lill-Kummissjoni t-test ta' dawk id-dispożizzjonijiet.

Għandhom japplikaw dawk il-miżuri mill-20 ta' Novembru 2026.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, huma għandhom jirreferu għal din id-Direttiva jew jinkludu referenza għaliha meta jġu ppubblikati uffiċjalment. Għandhom jinkludu wkoll dikjarazzjoni li fiha jingħad li kull meta fil-liġijiet, fir-regolamenti u fid-dispożizzjonijiet amministrattivi eżistenti jkun hemm referenzi għad-Direttiva mhassra minn din id-Direttiva dawk għandhom jinftiehm bħala referenzi għal din id-Direttiva. L-Istati Membri għandhom jiddeciedu kif għandha ssir dik ir-referenza u kif għandha titfassal dik id-dikjarazzjoni.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tal-miżuri ewlenin tad-dritt nazzjonali li jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 49

Dhul fis-seħh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 50

Destinatarji

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Strasburgu, it-18 ta' Ottubru 2023.

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
R. METSOLA

Għall-Kunsill
Il-President
J. M. ALBARES BUENO

ANNEX I

INFORMAZZJONI STANDARD EWROPEA DWAR IL-KREDITU GĦALL-KONSUMATUR ⁽¹⁾

Informazzjoni Principali

Parti I [Dejjem fuq l-ewwel paġna tal-formola]:

Kreditur	[Identità]
Fejn applikabbli	
Intermedjarju tal-kreditu	[Identità]
L-ammont totali tal-kreditu <i>Dan ifisser il-limitu massimu jew is-somom totali mqieghda għad-dispożizzjoni skont il-ftehim ta' kreditu.</i>	
Durata tal-ftehim ta' kreditu	
Ir-rata tas-self jew, fejn applikabbli, ir-rati tas-self differenti li japplikaw għall-ftehim ta' kreditu	[% — fissa, jew — varjabbli, — perjodi]
Rata percentwali annwali ta' imposta (RPAI) <i>Din hija l-kost totali espress bħala percentwali annwali tal-ammont totali ta' kreditu.</i> <i>Ir-RPAI qieghda hemmhekk biex tghinek tqabbel offerti differenti.</i>	
L-ammont totali li ser ikollok thallas <i>Dan ifisser l-ammont ta' kapital missellef miżjud bl-imghax u l-ispejjeż possibbli relatati mal-kreditu tiegħek.</i>	[Is-somma tal-ammont totali ta' kreditu u l-kost totali ta' kreditu għall-konsumatur]
Fejn applikabbli Il-kreditu jingħata fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti speċifiċi jew servizzi speċifiċi jew huwa marbut mal-provvista ta' oġġetti speċifiċi jew il-forniment ta' servizzi speċifiċi Isem tal-oġġett/tas-servizz Prezz fi flus kontanti	
Kostijiet fil-każ ta' hlasijiet tard	Inti jkollok thallas [... (rata tal-imghax applikabbli u arrangamenti għall-aġġustament tagħha u, fejn applikabbli, imposti minhabba inadempjenza)] għal hlasijiet tard.

⁽¹⁾ Kull fejn hemm indikat "fejn applikabbli", il-kreditur għandu jimla l-kaxxa jekk l-informazzjoni tkun rilevanti għat-tip ta' kreditu, jew iħassar l-informazzjoni jew ir-ringiela kollha fejn l-informazzjoni ma tkunx rilevanti għat-tip ta' kreditu kkonċernat. L-ispejjeżijiet bil-korsiv għandhom jghinu lill-konsumatur jifhem iċ-ċifri aħjar. L-indikazzjonijiet bejn il-parentesi kwadri jagħtu spjegazzjoni lill-kreditur jew l-intermedjarju tal-kreditu u jridu jiġu ssostitwiti bl-informazzjoni korrispondenti.

Parti II [Jekk l-elementi li ġejjin ma jistgħux jintwerew b'mod prominenti fuq paġna waħda, għandhom jintwerew fl-ewwel parti tal-formola fuq it-tieni paġna]:

<p>Pagamenti rateali u, fejn xieraq, l-ordni li fih il-pagamenti rateali ser ikunu allokat</p>	<p>Ser ikollok thallas dan li ġej: [L-ammont, in-numru u l-frekwenza tal-ħlasijiet li għandhom isiru mill-konsumatur] L-imghax u/jew l-imposti ser ikollhom jithallsu bil-mod li ġej:</p>
<p>Twissija dwar il-konsegwenzi meta l-ħlasijiet ma jsirux jew isiru tard <i>ħlasijiet nieqsa jew li jsiru tard jista' jkollhom konsegwenzi serji għalik (pereżempju, bejgħ furzat) u jagħmluha aktar diffiċli għalik biex tikseb kreditu fil-futur.</i></p>	
<p>Dritt ta' rtirar <i>Għandek id-dritt li tirtira mill-ftehim ta' kreditu fi żmien 14-il jum kalendarju.</i></p>	<p>Iva/le</p>
<p>ħlas lura antiċipat <i>Għandek id-dritt li tanticipa l-ħlas lura tal-kreditu kollu jew ta' parti minnu fi kwalunkwe ħin.</i> Fejn applikabbli Il-kreditur huwa intitolat għal kumpens fil-każ ta' ħlas lura antiċipat.</p>	<p>Iva</p>
<p>Kreditur Indirizz ġeografiku Numru tat-telefown Indirizz tal-posta elettronika Indirizz web (*)</p>	
<p>Fejn applikabbli Intermedjarju tal-kreditu Indirizz ġeografiku Numru tat-telefown Indirizz tal-posta elettronika Indirizz web (*)</p>	
<p>(*) Din l-informazzjoni hija fakultattiva.</p>	

Informazzjoni addizzjonali dwar il-ftehim ta' kreditu

1. Deskrizzjoni tal-karatteristiċi prinċipali tal-prodott ta' kreditu

It-tip ta' kreditu	
Il-kundizzjonijiet li jirregolaw il-ġbid tal-kreditu <i>Dan ifisser kif u meta inti tkun tista' tikseb il-flus.</i> Fejn applikabbli Mekkaniżmi oħra ta' ġbid ta' kreditu għat-tip rilevanti ta' ftehim ta' kreditu jistgħu jirriżultaw frati perċentwali annwali oġhla ta' imposta	[Meta l-ftehim ta' kreditu jipprovdi modi differenti ta' ġbid ta' kreditu b'imposti jew rati tas-self differenti u l-kreditur juża s-suppożizzjoni mogħtija fil-Parti II, il-punt (b), tal-Anness III, inkludi indikazzjoni li mekkaniżmi oħrajn ta' ġbid ta' kreditu għat-tip rilevanti ta' ftehim ta' kreditu jistgħu jirriżultaw frati perċentwali annwali oġhla ta' imposta]
Fejn applikabbli Garanziji meħtieġa <i>Din hija deskrizzjoni tal-garanzija li inti għandek tagħti rigward il-ftehim ta' kreditu.</i>	[Tipi ta' garanziji]
Fejn applikabbli Il-hlasijiet lura ma jagħtux lok għal amortizzament immedjat tal-kapital.	
Fejn applikabbli Il-prezz kien personalizzat abbażi ta' teħid ta' deċiżjonijiet awtomatizzat.	

2. Kostijiet tal-kreditu

Fejn applikabbli Ir-rati tas-self differenti li japplikaw għall-ftehim ta' kreditu	[% — fissa, jew — varjabbli (bl-indiċi jew ir-rata ta' referenza applikabbli għar-rata tas-self inizjali), — perjodi, — kundizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' kull rata tas-self, — perjodi, kundizzjonijiet u proċeduri biex tinbidel kull rata tas-self]
Eżempju rappreżentattiv li juri r-rata perċentwali annwali ta' imposta (RPAI) u l-ammont totali li jiġihallas mill-konsumatur	[% Hawn għandu jiġi pprezentat eżempju rappreżentattiv li jsemmi s-suppożizzjonijiet kollha użati għall-kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta]
Biex tikseb il-kreditu jew biex tikseb il-kreditu skont it-termini u l-kundizzjonijiet ikkummerċjalizzati, huwa obbligatorju li tiegħu — polza tal-assigurazzjoni li tassigura l-kreditu, jew — kuntratt ta' servizz anċillari ieħor? <i>Jekk il-kostijiet ta' dawn is-servizzi mhumiex magħrufa mill-kreditur, dawn ma jiġux inklużi fir-RPAI.</i>	Iva/le [jekk iva, indika t-tip ta' assicurazzjoni] Iva/le [jekk iva, indika t-tip ta' servizz anċillari]

Kostijiet relatati

Fejn applikabbli Imposti għaż-żamma ta' kont wiehed jew aktar li huma mehtieġa biex jiġu rreġistrati kemm it-tranzazzjonijiet ta' h̄las kif ukoll il-gbid tal-kreditu	
Fejn applikabbli L-ammont ta' kostijiet għall-użu ta' mezz ta' h̄las speċifiku (pereżempju, karta ta' kreditu)	
Fejn applikabbli Kwalunkwe kost ieħor li jirriżulta mill-ftehim ta' kreditu	
Fejn applikabbli Il-kundizzjonijiet li bihom il-kostijiet imsemmija hawn fuq relatati mal-ftehim ta' kreditu jkunu jistgħu jinbidlu	
Fejn applikabbli Obbligu tal-h̄las ta' onorarji notarili	

3. Aspetti legali importanti oħra

Fejn applikabbli Il-kreditur huwa intitolat għal kumpens fil-każ ta' h̄las lura antiċipat	[Determinazzjoni tal-kumpens (metodu tal-kalkolu) f'konformità mad-dispożizzjonijiet li jimplimentaw l-Artikolu 29 tad-Direttiva (UE) 2023/2225 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*)]
Konsultazzjoni ta' bażi tad-data <i>Il-kreditur għandu jinfurmak immedjatament u mingħajr h̄las bir-riżultat tal-konsultazzjoni ta' bażi tad-data jekk applikazzjoni għal kreditu tkun irrifjutata abbażi ta' tali konsultazzjoni.</i>	
Dritt għal abbozz ta' ftehim ta' kreditu <i>Għandek id-dritt, fuq talba, li tikseb kopja tal-abbozz tal-ftehim ta' kreditu mingħajr h̄las. Din id-dispożizzjoni tapplika jekk, fiż-żmien tat-talba tiegħek, il-kreditur ikun jixtieq jipproċedi għall-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu miegħek.</i>	
Fejn applikabbli Il-perjodu ta' żmien li matulu l-kreditur ikun marbut bl-informazzjoni prekontrattwali	L-informazzjoni li tinsab f'din il-formola hija valida minn [...] sa [...].
Rigward rimedju <i>Għandek id-dritt li jkollok aċċess għal mekkaniżmu ta' lment u rimedju barra mill-qorti.</i>	[Il-mekkaniżmu ta' lment u rimedju barra mill-qorti għall-konsumatur u kif għandu jiġi aċċessat]

Twissija dwar il-konsegwenzi legali u finanzjarji ta' nuqqas ta' konformità <i>Nuqqas ta' konformità mal-impenji marbuta mal-ftehim ta' kreditu għajr hlasijiet tard jew maqbuża jista' jkollu konsegwenzi serji għalik.</i>	
Skeda tal-hlas lura	[Skeda tal-hlas lura li jkun fiha l-hlasijiet u l-hlasijiet lura kollha li jridu jsiru mill-konsumatur matul il-ftehim ta' kreditu, inkluż il-hlasijiet għal kwalunkwe servizz anċillari]

(¹) Id-Direttiva (UE) 2023/2225 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ottubru 2023 dwar ftehim ta' kreditu għall-konsumatur u li thassar id-Direttiva 2008/48/KE (ĠU L, 2023/2225, 30.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2225/oj>).

Fejn applikabbli

4. Informazzjoni addizzjonali fil-każ ta' kummerċjalizzazzjoni mill-bogħod ta' servizzi finanzjarji

(a) Dwar il-kreditur	
Fejn applikabbli Rappreżentant tal-kreditur fl-Istat Membru ta' residenza tiegħek Indirizz Numru tat-telefown Indirizz tal-posta elettronika Indirizz web (*)	[Identità] [Indirizz ġeografiku li għandu jintuża mill-konsumatur]
Fejn applikabbli Registrazzjoni	[Ir-registru kummerċjali fejn huwa mdaħħal il-kreditur u n-numru ta' registrazzjoni tiegħu jew mezz ekwivalenti ta' identifikazzjoni f'dak ir-registru]
Fejn applikabbli L-awtorità superviżorja	
(b) Dwar il-ftehim ta' kreditu	
Fejn applikabbli Eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar	[Struzzjonijiet prattiċi għall-eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar li jindikaw, fost oħrajn, il-perjodu għall-eżerċizzju tad-dritt, l-indirizz fejn għandha tintbagħat in-notifika tal-eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar u l-konsegwenzi tan-nuqqas ta' eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar]
Fejn applikabbli Il-liġi meħuda mill-kreditur bħala l-bażi għall-istabbiliment tar-relazzjonijiet miegħek qabel il-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu	
Fejn applikabbli Klawżola li tistipula l-liġi applikabbli għall-ftehim ta' kreditu u/jew il-qorti kompetenti	[Il-klawżola rilevanti għandha titniżżel hawn]
Fejn applikabbli Regim lingwistiku	L-informazzjoni u t-termini kuntrattwali ser jingħataw bi [lingwa speċifika]. Bil-kunsens tiegħek, għat-tul tal-ftehim ta' kreditu bi hsiebna nikkomunikaw bi [lingwa speċifika/lingwi speċifiċi].

(*) Din l-informazzjoni hija fakultattiva għall-kreditur.

ANNEX II

INFORMAZZJONI EWROPEA DWAR IL-KREDITU GHALL-KONSUMATUR ⁽¹⁾

Kreditu għall-konsumatur offrut minn ċerti organizzazzjonijiet ta' kreditu (Artikolu 2(6) tad-Direttiva (UE) 2023/2225 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁾)

Konverzjoni tad-dejn (Artikoli 2(7) tad-Direttiva (UE) 2023/2225)

Informazzjoni Prinċipali

Parti I [Dejjem fuq l-ewwel paġna tal-formola]:

Kreditur	[Identità]
Fejn applikabbli	
Intermedjarju tal-kreditu	[Identità]
L-ammont totali tal-kreditu <i>Dan ifisser il-limitu massimu jew is-somom totali mqieghda għad-dispożizzjoni skont il-ftehim ta' kreditu.</i>	
It-tul ta' żmien tal-ftehim ta' kreditu	
Ir-rata tas-self jew, fejn applikabbli, ir-rati tas-self differenti li japplikaw għall-ftehim ta' kreditu	[% — fissa, jew — varjabbli, — perjodi]
Rata perċentwali annwali ta' imposta (RPAI) <i>Din hija l-kost totali espress bhala perċentwali annwali tal-ammont totali ta' kreditu. Ir-RPAI qieghda hemmhekk biex tghinek tqabbel offerti differenti.</i>	
L-ammont totali li ser ikollok thallas <i>Dan ifisser l-ammont ta' kapital missellef miżjud bl-imghax u l-ispejjeż possibbli relatati mal-kreditu tiegħek.</i>	[Is-somma tal-ammont totali ta' kreditu u l-kost totali ta' kreditu għall-konsumatur]
Fejn applikabbli Il-kreditu jinghata fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti speċifiċi jew servizzi speċifiċi jew huwa marbut mal-provvista ta' oġġetti speċifiċi jew il-forniment ta' servizzi speċifiċi Isem tal-oġġett/tas-servizz Prezz fi flus kontanti	

⁽¹⁾ Kull fejn hemm indikat "fejn applikabbli", il-kreditur għandu jimla l-kaxxa jekk l-informazzjoni tkun rilevanti għat-tip ta' kreditu, jew iħassar l-informazzjoni jew ir-ringiela kollha fejn l-informazzjoni ma tkunx rilevanti għat-tip ta' kreditu kkonċernat.
L-ispejjeż għall-kreditu jinghata fil-forma ta' hlas differit għal oġġetti speċifiċi jew servizzi speċifiċi jew huwa marbut mal-provvista ta' oġġetti speċifiċi jew il-forniment ta' servizzi speċifiċi.

⁽²⁾ L-indikazzjonijiet bejn il-parentesi kwadri jagħtu spjegazzjoni lill-kreditur jew l-intermedjarju tal-kreditu u jridu jiġu sostitwiti bl-informazzjoni korrispondenti.

⁽³⁾ Id-Direttiva (UE) 2023/2225 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ottubru 2023 dwar ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi u li tħassar id-Direttiva 2008/48/KE (ĠU L, 2023/2225, 30.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2225/oj>).

Kostijiet fil-każ ta' hlasijiet tard	Inti jkollok thallas [... (rata tal-imghax applikabbli u arrangamenti għall-aġġustament tagħha u, fejn applikabbli, imposti minhabba inadempjenza)] għal hlasijiet tard.
--------------------------------------	--

Parti II [Jekk l-elementi li ġejjin ma jistgħux jintwerew b'mod prominenti fuq paġna wahda, għandhom jintwerew fl-ewwel parti tal-formola fuq it-tieni paġna]:

Pagamenti rateali u, fejn xieraq, l-ordni li fih il-pagamenti rateali ser ikunu allokat	Ser ikollok thallas dan li ġej: [L-ammont, in-numru u l-frekwenza tal-hlasijiet li għandhom isiru mill-konsumatur] L-imghax u/jew l-imposti ser ikollhom jithallsu bil-mod li ġej:
Twissija dwar il-konsegwenzi meta l-hlasijiet ma jsirux jew isiru tard <i>Hlasijiet nieqsa jew li jsiru tard jista' jkollhom konsegwenzi serji għalik (pereżempju, bejgħ furzat) u jagħmluha aktar diffiċli għalik biex tikseb kreditu fil-futur.</i>	
Id-dritt ta' rtirar	Iva/le
Hlas lura antiċipat <i>Għandek id-dritt li tanticipa l-hlas lura tal-kreditu kollu jew ta' parti minnu fi kwalunkwe hin.</i> Fejn applikabbli Il-kreditur huwa intitolat għal kumpens fil-każ ta' hlas lura antiċipat.	
Kreditur Indirizz geografiku Numru tat-telefown Indirizz tal-posta elettronika Indirizz web (*)	
Fejn applikabbli Intermedjarju tal-kreditu Indirizz geografiku Numru tat-telefown Indirizz tal-posta elettronika Indirizz web (*)	

(*) Din l-informazzjoni hija fakultattiva.

Informazzjoni addizzjonali dwar il-ftehim ta' kreditu

1. Deskrizzjoni tal-karatteristiċi prinċipali tal-prodott ta' kreditu

It-tip ta' kreditu	
Fejn applikabbli Indikazzjoni li l-konsumatur jista' jintalab iħallas lura l-ammont totali tal-kreditu fi kwalunkwe hin	
Fejn applikabbli Il-prezz kien personalizzat abbażi ta' teħid ta' deċiżjonijiet awtomatizzat.	

2. Kostijiet tal-kreditu

Fejn applikabbli Ir-rati tas-self differenti li japplikaw għall-ftehim ta' kreditu	[% — fissa, jew — varjabbli (bl-indiċi jew ir-rata ta' referenza applikabbli għar-rata tas-self inizjali), — perjodi, — kundizzjonijiet li jirregolaw l-applikazzjoni ta' kull rata tas-self,
Eżempju rappreżentattiv li juri r-rata perċentwali annwali ta' imposta (RPAI) u l-ammont totali li jithallas mill-konsumatur	[% Hawn għandu jiġi ppreżentat eżempju rappreżentattiv li jsemmi s-suppożizzjonijiet kollha użati għall-kalkolu tar-rata perċentwali annwali ta' imposta]
Fejn applikabbli Spejjeż Fejn applikabbli Il-kundizzjonijiet li bihom daww il-kostijiet jistgħu jinbidlu	[Il-kostijiet applikabbli mill-mument li fih jiġi konkluż il-ftehim ta' kreditu]

3. Aspetti legali importanti oħra

Terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu	[Il-kundizzjonijiet u l-proċedura għat-terminazzjoni tal-ftehim ta' kreditu]
Fejn applikabbli Il-kreditur huwa intitolat għal kumpens fil-każ ta' ħlas lura antiċipat	[Determinazzjoni tal-kumpens (metodu ta' kalkolu) f'konformità mad-dispożizzjonijiet li jimplementaw l-Artikolu 29 tad-Direttiva (UE) 2023/2225]
Konsultazzjoni ta' bażi tad-data <i>Il-kreditur għandu jinfurmak immedjatament u mingħajr ħlas bir-riżultat tal-konsultazzjoni ta' bażi tad-data, jekk applikazzjoni għal kreditu tkun irrifjutata abbażi ta' tali konsultazzjoni.</i>	
Fejn applikabbli Il-perjodu ta' żmien li matulu l-kreditur ikun marbut bl-informazzjoni prekontrattwali	L-informazzjoni li tinsab f'din il-formola hija valida minn [...] sa [...].

Rigward rimedju <i>Għandek id-dritt li jkollok aċċess għal mekkaniżmu ta' lment u rimedju barra mill-qorti.</i>	[Il-mekkaniżmu ta' lment u rimedju barra mill-qorti għall-konsumatur u kif għandu jigi aċċessat]
Twissija dwar il-konsegwenzi legali u finanzjarji ta' nuqqas ta' konformità <i>Nuqqas ta' konformità mal-impenji marbuta mal-ftehim ta' kreditu għajr hlasijiet tard jew maqbuża jista' jkollu konsegwenzi serji għalik.</i>	
Skeda tal-hlas lura	[Skeda tal-hlas lura li jkun fiha l-hlasijiet u l-hlasijiet lura kollha li jridu jsiru mill-konsumatur matul il-kuntratt, inkluż dawk il-hlasijiet għal kwalunkwe servizz anċillari]

Fejn applikabbli

4. Informazzjoni addizzjonali fil-każ ta' kummerċjalizzazzjoni mill-bogħod ta' servizzi finanzjarji

(a) Dwar il-kreditur	
Fejn applikabbli Rappreżentant tal-kreditur fl-Istat Membru ta' residenza tiegħek Indirizz Numru tat-telefown Indirizz tal-posta elettronika Indirizz web (*)	[Identità] [Indirizz ġeografiku li għandu jintuża mill-konsumatur]
Fejn applikabbli Registrazzjoni	[Ir-registru kummerċjali li fih huwa mdaħħal il-kreditur u n-numru ta' registrazzjoni tiegħu jew mezz ekwivalenti ta' identifikazzjoni f'dak ir-registru]
Fejn applikabbli L-awtorità superviżorja	
(b) Dwar il-ftehim ta' kreditu	
Fejn applikabbli Eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar	[Struzzjonijiet prattiċi għall-eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar li jindikaw, fost oħrajn, il-perjodu għall-irtirar, l-indirizz fejn għandha tintbagħat in-notifika tal-eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar u l-konsegwenzi tan-nuqqas ta' eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar]
Fejn applikabbli Il-liġi mehuda mill-kreditur bhala bażi għall-istabbiliment tar-relazzjonijiet miegħek qabel il-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu	

Fejn applikabbli Klawżola li tistipula l-liġi applikabbli għall-ftehim ta' kreditu u/jew il-qorti kompetenti	[Il-klawżola rilevanti għandha titniżżel hawn]
Fejn applikabbli Reġim lingwistiku	L-informazzjoni u t-termini kuntrattwali ser jingħataw bi [lingwa speċifika]. Bil-kunsens tiegħek, għat-tul tal-ftehim ta' kreditu bi hsiebna nikkomunikaw bi [lingwa speċifika/lingwi speċifiċi].

(*) Din l-informazzjoni hija fakultattiva għall-kreditur.

ANNEX III

- I. L-ekwazzjoni bażika li tesprimi l-ekwivalenza ta' għbid ta' kreditu minn naħa waħda u l-hlas lura u l-imposti min-naħa l-oħra.

L-ekwazzjoni bażika, li tistabbilixxi r-rata perċentwali annwali ta' imposta (RPAI), tammonta, fuq bażi annwali, għall-valur totali preżenti ta' għbid ta' kreditu min-naħa l-waħda u t-total tal-valur preżenti ta' hlasijiet lura u tal-hlasijiet ta' imposti min-naħa l-oħra, jiġifieri:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-s_l}$$

fejn:

— X	hija r-RPAI,
— m	hija n-numru tal-aħħar għbid ta' kreditu,
— k	hija n-numru ta' għbid ta' kreditu, għalhekk $1 \leq k \leq m$,
— C _k	hija l-ammont ta' għbid ta' kreditu k,
— t _k	hija l-intervall, espress fi snin u frazzjonijiet ta' sena, bejn id-data tal-ewwel għbid ta' kreditu u d-data ta' kull għbid ta' kreditu sussegwenti, għalhekk $t_1 = 0$,
— m'	hija n-numru tal-aħħar hlas lura jew hlas ta' imposti,
— l	hija n-numru ta' hlas lura jew hlas ta' imposti,
— D _l	hija l-ammont ta' hlas lura jew hlas ta' imposti,
— s _l	hija l-intervall, espress fi snin u frazzjonijiet ta' sena, bejn id-data tal-ewwel għbid ta' kreditu u d-data ta' kull hlas lura jew hlas ta' imposti.

Rimarki

- (a) L-ammonti mhallsa miż-żewġ partijiet fi żminijiet differenti ma għandhomx neċessarjament ikunu indaqs u ma għandhomx neċessarjament jithallsu f'intervalli ugwali.
- (b) Id-data tal-bidu għandha tkun dik tal-ewwel għbid ta' kreditu.
- (c) L-intervalli bejn id-dati użati fil-kalkoli għandhom jiġu espressi fi snin jew fi frazzjonijiet ta' sena. Sena hija preżunta li fiha 365 jum (jew 366 jum fi snin biżestili), 52 ġimgħa jew 12-il xahar indaqs. Xahar huwa preżunt li fih 30.41666 jum (jiġifieri 365/12) irrispettivament minn jekk tkunx sena biżestili jew le.

Fejn l-intervalli bejn id-dati użati fil-kalkoli ma jkunux jistgħu jiġu espressi f'numru shih ta' ġimgħat, xhur jew snin, l-intervalli għandhom jiġu espressi bhala numru shih ta' wiehed minn dawk il-perjodi flimkien ma' numru ta' jiem. Meta jintużaw il-jiem:

- (i) kull jum għandu jingħadd, inkluż tmiem il-ġimgħa u btajjel;
- (ii) perjodi ugwali u mbaġħad il-jiem għandhom jingħaddu b'lura sad-data tal-għbid ta' kreditu inizjali;
- (iii) it-tul tal-perjodu ta' jiem għandu jinkiseb billi jiġi eskluż l-ewwel jum u inkluż l-aħħar jum u għandu jiġi espress fi snin billi dan il-perjodu jiġi diviż bin-numru ta' jiem (365 jew 366) tas-sena shiha magħduda b'lura mill-aħħar jum sal-istess jum tas-sena preċedenti.
- (d) Ir-riżultat tal-kalkolu għandu jiġi espress bi preċiżjoni ta' mill-inqas punt decimali wiehed. Jekk iċ-ċifra fil-post decimali segwenti tkun ugwali għal 5 jew akbar, iċ-ċifra f'dak il-post decimali partikolari għandha tiżdied b'wiehed.

- (e) L-ekwazzjoni tista' tinkiteb mill-ġdid bl-użu ta' somma waħda u l-kunċett ta' flussi (A_k), li jkun pożittiv jew negattiv, fi kliem ieħor imhallsa jew riċevuta matul il-perjodi 1 sa n , espressi fi snin, jiġifieri:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k}$$

fejn S hija l-bilanċ preżenti ta' flussi. Jekk l-għan ikun li tinzamm l-ekwivalenza tal-flussi, il-valur ta' S ikun żero.

II. Is-suppożizzjonijiet addizzjonali għall-kalkolu tar-RPAI għandhom ikunu kif ġej.

- (a) Meta kuntratt ta' kreditu jagħti lill-konsumatur il-libertà ta' għbid ta' kreditu, l-ammont totali ta' kreditu għandu jitqies li ġie prelevat minnufih u kompletament.
- (b) Meta kuntratt ta' kreditu jagħti lill-konsumatur libertà ta' għbid ta' kreditu b'mod ġenerali iżda jimponi, fost il-modi differenti ta' prelevament, limitazzjoni fir-rigward tal-ammont ta' kreditu u l-perjodu ta' żmien, l-ammont ta' kreditu għandu jitqies bħala prelevat fl-eqreb data stabbilita fil-ftehim ta' kreditu u f'konformità ma' dawk il-limiti ta' għbid ta' kreditu.
- (c) Fejn kuntratt ta' kreditu jipprovi modi differenti ta' għbid ta' flus b'imposti jew rati ta' self differenti, l-ammont totali ta' kreditu għandu jitqies li ġie prelevat bl-ogħla imposta u rata ta' self applikata għall-mekkanizmu ta' għbid ta' kreditu l-aktar komuni għal dak it-tip ta' ftehim ta' kreditu.
- (d) Fil-każ ta' faċilità ta' overdraft, l-ammont totali ta' kreditu għandu jitqies li huwa miġbud kompletament u għadurata kollha tal-ftehim ta' kreditu. Jekk id-durata tal-faċilità ta' overdraft ma tkunx magħrufa, ir-RPAI għandha tiġi kkalkolata fuq is-suppożizzjoni li d-durata tal-kreditu hija ta' tliet xhur.
- (e) Fil-każ ta' ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa, għajr faċilità ta' overdraft, għandu jiġi preżunt li:
- (i) il-kreditu huwa pprovdut għal perjodu ta' sena li jibda mid-data tal-għbid ta' kreditu inizjali, u li l-hlas finali magħmul mill-konsumatur iħassar il-bilanċ tal-kapital, l-imghax u imposti oħrajn, jekk ikun hemm;
  - (ii) il-kapital huwa mħallas lura mill-konsumatur fi hlasijiet indaqs kull xahar, li jibdeu xahar wara d-data tal-għbid ta' kreditu inizjali. Madankollu, f'każijiet fejn il-kapital irid jithallas lura biss kompletament fi hlas uniku, f'kull perjodu ta' hlas, il-għbid ta' kreditu suċċessiv u l-hlasijiet lura tal-kapital kollu mill-konsumatur għandhom jitqiesu li jsiru fuq il-perjodu ta' sena. L-imghax u imposti oħra għandhom jiġu applikati f'konformità ma' dawk il-għbid ta' kreditu u l-hlasijiet lura ta' kapital u kif stabbilit fil-ftehim ta' kreditu.

Għall-finijiet ta' dan il-punt, ftehim ta' kreditu bla skadenza fissa huwa ftehim ta' kreditu mingħajr durata fissa u jinkludi krediti li jridu jithallsu lura kompletament fi żmien jew wara perjodu iżda, ladarba jithallsu lura, isiru disponibbli biex jerġghu jiġu prelevati.

- (f) Fil-każ ta' ftehimiet ta' kreditu minbarra overdrafts u ftehimiet ta' kreditu bla skadenza fissa kif imsemmija fil-preżunzjonijiet imniżżla fil-punti (d) u (e):
- (i) meta d-data jew l-ammont ta' hlas lura ta' kapital li għandu jsir mill-konsumatur ma jkunux jistgħu jiġu aċċertati, għandu jiġi preżunt li l-hlas lura jsir fl-eqreb data prevista fil-ftehim ta' kreditu u huwa għall-aktar ammont baxx li għalih jipprevedi l-kuntratt ta' kreditu;
  - (ii) fejn l-intervall bejn id-data tal-għbid ta' kreditu inizjali u d-data tal-ewwel hlas li għandu jsir mill-konsumatur ma jstax jiġi aċċertat, għandu jiġi preżunt li huwa l-iqsar intervall.

- (g) Meta d-data jew l-ammont ta' hlas li ghandu jsir mill-konsumatur ma jkunux jistgħu jiġu aċċertati abbażi tal-ftehim ta' kreditu jew is-suppożizzjonijiet imniżżla fil-punti (d), (e) jew (f), ghandu jiġi preżunt li l-hlas isir f'konformità mad-dati u l-kundizzjonijiet meħtieġa mill-kreditur u, meta daww id-dati u l-kundizzjonijiet ma jkunux magħrufa:
- (i) l-imposti tal-imghax jithallsu flimkien mal-hlas lura tal-kapital;
  - (ii) imposta mingħajr imghax espressa bhala somma unika tithallas fid-data tal-konkluzjoni tal-ftehim ta' kreditu;
  - (iii) imposti mingħajr imghax espressi bhala diversi hlasijiet jithallsu f'intervalli regolari, li jibdew mad-data tal-ewwel hlas lura tal-kapital, u fejn l-ammont ta' tali hlasijiet ma jkunx magħruf għandhom jiġu preżunti bhala ammonti indaqs;
  - (iv) il-hlas finali jhassar il-bilanċ tal-kapital, l-imghax u imposti oħrajn, jekk ikun hemm.
- (h) Fejn il-limitu massimu applikabbli għall-kreditu jkun għadu ma ġiex miftiehem, ikun preżunt li huwa EUR 1 500.
- (i) Meta jiġu offruti rati tas-self u imposti differenti għal perjodu limitat jew ammont limitat, ir-rata tas-self u l-imposti għandhom jitqiesu bhala l-ogħla rata għad-durata kollha tal-ftehim ta' kreditu.
- (j) Għal ftehimiet ta' kreditu għall-konsumaturi li għalihom tiġi miftiehma rata tas-self fissa għall-perjodu inizjali, li fi tmiemu tiġi ddeterminata rata tas-self ġdida u sussegwentement aġġustata perijodikament skont indikatur maqbul, il-kalkolu tar-RPAI għandu jkun ibbażat fuq il-preżunzjoni li, fi tmiem il-perjodu tar-rata tas-self fissa, ir-rata tas-self tkun l-istess bhal fil-mument tal-kalkolu tar-RPAI, abbażi tal-valur tal-indikatur maqbul f'dak il-mument.

ANNEX IV

Tabella ta' korrelazzjoni

Direttiva 2008/48/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2(1)	Artikolu 2(1)
-	
Artikolu 2(2), il-punti (a), (b) u (c)	Artikolu 2(2), il-punti (a), (b) u (c)
Artikolu 2(2), il-punt (d)	Artikolu 2(2), il-punt (g)
Artikolu 2(2), il-punti (e) u (f)	-
Artikolu 2(2), il-punti (g), (h), (i), (j), (k) u (l)	Artikolu 2(2), il-punti (d), (e), (f), (i), (j) u (k)
Artikolu 2(2a)	Artikolu 2(3)
Artikolu 2(3)	-
Artikolu 2(4), (5) u (6)	Artikolu 2(4), (6) u (7)
Artikolu 3, il-punti (a), (b) u (c)	Artikolu 3, il-punti 1, 2 u 3
-	Artikolu 3, il-punti 4
Artikolu 3, il-punti (d) u (e)	Artikolu 3, il-punti 18 u 19
Artikolu 3, punt (f)	Artikolu 3, punt 12
Artikolu 3, il-punti (g), (h), (i), (j), (k), (l) u (m)	Artikolu 3, il-punti 5, 6, 7, 8, 9, 10 u 11
Artikolu 3, il-punt (n)	Artikolu 3, il-punt 20
-	Artikolu 3, il-punti 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21 u 22
-	Artikolu 5
-	Artikolu 6
-	Artikolu 7
Artikolu 4	Artikolu 8
-	Artikolu 9
Artikolu 5(1)	Artikolu 10(1), (3), (5) u (6)
Artikolu 5(2)	Artikolu 10(7)
Artikolu 5(4)	Artikolu 10(8)
Artikolu 5(5)	Artikolu 10(9)
Artikolu 5(6)	Artikolu 12(1), il-punti (a), (b) u (c) u Artikolu 12(2)
Artikolu 6(1) u (3)	Artikolu 11(1), (2) u (4)
Artikolu 6(2)	-
Artikolu 6(4)	Artikolu 11(6)
Artikolu 6(5)	-
Artikolu 6(6)	Artikolu 11(7)
Artikolu 6(7)	-
Artikolu 7	Artikolu 10(10) u Artikolu 11(8)
-	Artikolu 13

Artikolu 8	Artikolu 18
-	Artikolu 14
-	Artikolu 15
-	Artikolu 16
-	Artikolu 17
Artikolu 9	Artikolu 19
Artikolu 10(1)	Artikolu 20
Artikolu 10(2), 10(3) u 10(4)	Artikolu 21
Artikolu 10(5)	-
Artikolu 11a	Artikolu 22
Artikolu 11	Artikolu 23
Artikolu 12	Artikolu 24
Artikolu 13	Artikolu 28
Artikolu 14	Artikolu 26
Artikolu 15	Artikolu 27
Artikolu 16	Artikolu 29
Artikolu 17	Artikolu 39
Artikolu 18	Artikolu 25
Artikolu 19	Artikolu 30
-	Artikolu 31
-	Artikolu 32
-	Artikolu 33
-	Artikolu 34
Artikolu 16a	Artikolu 35
-	Artikolu 36
Artikolu 20	Artikolu 37
Artikolu 21	Artikolu 38
-	Artikolu 41
Artikolu 22	Artikolu 42, 43
Artikolu 23	Artikolu 44
Artikolu 24	Artikolu 40
Artikolu 24a	Artikolu 45
Artikolu 26	Artikolu 42(2)
Artikolu 27(1)	Artikolu 48
Artikolu 27(2)	Artikolu 46
Artikolu 28	Artikolu 4
Artikolu 29	Artikolu 47
Artikolu 30	Artikolu 47
Artikolu 31	Artikolu 49

Artikolu 32	Artikolu 50
Anness I	Anness III
Anness II	Anness I
Anness III	Anness II
-	Anness IV
